

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Od multi-kulturalismu k post-multikulturalismu

Bc. Karina Zimaková

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Diplomová práce

Od multi-kulturalismu k post-multikulturalismu

Bc. Karina Zimakova

Vedoucí práce:

doc. PhDr. Přemysl Rosůlek, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2022

.....

Vlastnoruční podpis

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala doc. PhDr. Přemyslu Rosůlkovi, Ph.D. za vedení diplomové práce, za cenné odborné rady, připomínky, metodické vedení práce a také za jeho trpělivost a čas.

Obsah

1. Úvod.....	11
Teoretická část	14
2. Multikulturalismus v širším kontextu.....	14
2.1. Definice a konceptualizace pojmu obecně	14
2.2. Multikulturalismus a imigrace	20
2.3. Multikulturalismus a islám	21
3. Post-multikulturalismus a kritika multikulturalismu	23
3.1. Post-multikulturalismus obecně.....	23
3.2. Multikulturalismus a interkulturalismus	25
Teoreticko-metodologická část.....	28
4. Vývoj multikulturalismu na Západě a ve Velké Británii.....	28
4.1. Vývoj multikulturalismu na Západě.....	28
4.2. Vývoj multikulturalismu ve Velké Británii	29
4.3. Post-multikulturalismus ve Velké Británii	32
4.4. Důležité události v rámci selhání a krizi britského multikulturalismu ...	32
4.4.1. Rasové nepokoje v 60. letech.....	32
4.4.2. Rushdieho aféra a boj o multikulturalismus	34
4.4.3. „Střet civilizací “	35
4.4.4. Teroristické útoky ve Spojených státech 2001.....	36
4.4.5. Nepokoje červenec 2001, jaro a léto 2005.....	37
4.5. Krize britského multikulturalismu	38
4.6. Konceptualizace populistických radikálních pravicových stran	40
4.7. Politická kritika multikulturalismu	41
4.7.1. Konzervativní kritika obecně	42

4.7.2. Kritika multikulturalismu ve Velké Británii	43
4.7.3. Islám v kritice multikulturalismu	45
5. Metodologie.....	49
6. Programatika politických stran.....	52
6.1. UKIP – stručná charakteristika	52
6.2. BNP – stručná charakteristika.....	53
6.3. Téma multikulturalismu	55
6.4. Téma imigrace.....	68
6.5. Téma islámu	80
6.6. Výsledky analýzy a zodpovězení výzkumných otázek.....	89
7. Závěr	94
Seznam použitých zdrojů a literatury.....	98
Resumé.....	119
Přílohy.....	121

Seznam zkratek

BNP – British national party

BF - Britain First

EDL - English Defence League

EU – Evropská unie

ISIS – Islámský stát

PRRPs – Populist radical right parties

UKIP – United Kingdom Independence party

1. Úvod

Téma multikulturalismu je předmětem neustálých diskuzí nejen v oblasti společenských a humanitních věd, ale i z pohledu praktického, například v rámci uplatnění různých integračních politik. V 80. a 90. letech byl multikulturalismus součástí politických a akademických debat v severní Americe a západní Evropě, zejména po teroristických útocích uskutečněných 11. září 2001 se mezi některými evropskými vládami a politickými představiteli začalo diskutovat o selhání multikulturních politik. Bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy, bývalá německá kancléřka Angela Merkel nebo bývalý britský premiér David Cameron se připojili k myšlence o selhání multikulturalismu v Evropě. Většina těch, kteří se vyslovili proti multikulturalismu, doprovázela své poznámky konkrétní komunitou, a to komunitou menšinovou a muslimskou.

Tématem této diplomové práce je „od multi-kulturalismu k post-multikulturalismu“, kde se konkrétně zaměřím na fenomén multikulturalismu a post-multikulturalismu ve Spojeném království, tyto fenomény budu zkoumat v rámci programatiky strany nezávislosti Spojeného království (United Kingdom Independence Party – dále pouze UKIP) a Britské národní strany (British National party – dále pouze BNP). Cílem práce je analyzovat koncept multikulturalismu v kontextu vývoje programatiky UKIP a BNP od roku 2001 do současnosti. Toto období jsem zvolila z toho důvodu, že rok 2001¹ považuji za významný bod, který přinesl změnu v oblasti světového vývoje multikulturalismu a také změnil pohled laické veřejnosti a politiků na multikulturalismus.

V rámci této práce budu odpovídat na čtyři výzkumné otázky.

1. Jak se vyvíjela programatika vybraných politických stran na základě jejich postojů vůči multikulturalismu, imigraci a islámu, a charakteristiky, které

¹ 11. září 2001 se ve Spojených státech proběhla série teroristických útoků, ke kterým se přihlásili muslimští extrémisté.

tyto postoje v souvislosti s danými tématy od roku 2001 do současnosti zdůrazňují?

2. Co má společného programatika vybraných politických stran v přístupu k multikulturalismu a v čem se liší?
3. Jaký je přístup, co se týče programatiky, vybraných politických stran k imigraci a v čem se liší?
4. Jaké jsou společné body programatiky vybraných politických stran v přístupu k islámu a v čem se liší?

Z hlediska metodologie bude práce koncipována jako kvalitativní obsahová analýza se zaměřením na programatiku vybraných britských politických stran. V rámci programatiky politických stran budu zkoumat pdf verze volebních programů, jejich oficiální webové stránky, předvolební propagační plakáty a výroky stranických lídrů.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a teoreticko-metodologickou část, které jsou tematicky členěné do kapitol a podkapitol. Práce obsahuje celkem sedm hlavních kapitol. Teoretická část zahrnuje tři kapitoly. První kapitola je úvodem diplomové práce. Druhá kapitola se věnuje fenoménu multikulturalismu v širším kontextu. Zde představím definici a konceptualizaci multikulturalismu obecně, dále se zaměřím na téma multikulturalismu v souvislosti s imigrací a islámem². Ve třetí kapitole se zaměřím na představení fenoménu post-multikulturalismu obecně. Teoreticko-metodologická část zahrnuje čtyři kapitoly. Ve čtvrté kapitole představím vývoj multikulturalismu na Západě a ve Velké Británii. Dále se soustředím na post-multikulturalismus ve Velké Británii prostřednictvím konzervativní pravicové kritiky multikulturalismu, kde se také budu věnovat významným událostem v rámci selhání a krizi britského multikulturalismu. Poté se budu zabývat politickou a konzervativní kritikou multikulturalismu v obecné rovině a pravicovou kritikou multikulturalismu v rámci Velké Británie, po které se budu věnovat otázce islámu v kritice multikulturalismu a také představím pojem „islamofobie“. Pátá kapitola je

² V této diplomové práci pojmám islám ve smyslu muslimské víry a kultury.

věnována metodologii, kde popisují postup analýzy pro kapitolu šestou, ve které provádím samotnou analýzu vývoje programatiky politických stran UKIP a BNP na základě zjištěných primárních a sekundárních zdrojů. Dále se také věnuji závěrečnému shrnutí výsledků analýzy a zodpovězení výzkumných otázek. Poslední sedmá kapitola je závěrem této diplomové práce, kde sumarizují výsledky mého výzkumu.

V teoretické části práce se pro porozumění a vysvětlení termínu multikulturalismus nejčastěji obracím k jeho stěžejním teoretikům, jako jsou Tariq Modood, Bkikku Parekh a Will Kymlicka. Autoři Modood a Parekh byli zvoleni, jelikož se primárně zabývají právě otázkami britského multikulturalismu, což je pro danou práci klíčové. Kymlicka sice nepatří do kategorie teoretiků zkoumajících britský multikulturalismus, avšak v teoretické části pracuji především s jím vymezenými typy etno-kulturních skupin. K vysvětlení a konceptualizaci pojmu „post-multikulturalismus“ používám především výzkumy, díla a články teoretiků Stevena Vertovce, Ricarda Zapata-Barrero, Tamary de Waal a Doroty Gozdecké. Analýza programatiky vybraných politických stran je prováděna na základě primárních zdrojů, což jsou zejména oficiální webové stránky jednotlivých stran, a sekundárních zdrojů, které představují digitální zpravodajské služby *BBC UK News*, britský deník *The Guardian* a také webový portál *Manifesto*, který zveřejňuje volební programy britských politických stran.

Teoretická část

2. Multikulturalismus v širším kontextu

2.1. Definice a konceptualizace pojmu obecně

Samotná definice pojmu „multikulturalismus“ má velice dynamickou a rozmanitou povahu a proto v literatuře nenajdeme přesnou definici daného termínu. Teoretická literatura se snaží neomezovat termín kultura na konkrétní základní charakteristiky. V praktické politické rovině se význam daného termínu také mění v závislosti na rétorice různých veřejných a politických aktérů. Avšak v porozumění multikulturalismu lze vymezit několik základních témat, které odráží rozličné multikulturní charakteristiky. Jedná se především o existenci menšinových skupin, které požadují uznání a toleranci svého chování a svých hodnot v rámci norem akceptovaných dominantními většinovými skupinami (Ashcroft – Bevir 2018: 3). Multikulturalismus také můžeme definovat jako způsob integrace, který můžeme porovnávat s jinými způsoby, jako je například asimilace, individualistická integrace nebo kosmopolitismus. Multikulturalismus vychází ze základních demokratických hodnot svobody, rovnosti a jednoty a obsahuje respekt k menšinovým identitám (Modood 2015a: 235). Parekh tvrdí, že multikulturalismus není pouze o odlišnosti a identitě jako takové, ale o odlišnosti a identitě, které jsou zahrnuty v kultuře a v níž jsou rovněž udržovány. Multikulturalismus představuje souhrn přesvědčení a činností, v rámci kterých skupina lidí rozumí sobě a světu a je schopná řídit svůj kolektivní a individuální život (Parekh 2000: 2). V dalších odstavcích se soustředím na popis podob kulturní rozmanitosti a představím typy etno-kulturních skupin, které se vyskytují v západních společnostech.

Definice multikulturní společnosti obsahuje tři nejběžnější podoby kulturní rozmanitosti – subkulturní, perspektivní a komunitní. Subkulturní podoba představuje společnost, která sdílí společnou kulturu, ale každý má svůj názor na konkrétní oblasti lidského života. Tito lidé usilují o prostory, ve kterých by se mohli svobodně vyjadřovat a žít podle svých představ v různých oblastech

jejich života. Perspektivní podoba spočívá v kritice centrálních obecných principů a hodnot dominantní kultury a usiluje o znovuvytvoření těchto hodnot podle svých představ (například feministky proti patriarchátu, náboženské skupiny proti sekularizaci, skupiny bojující proti rasismu). Komunitní rozmanitost se projevuje existencí množství organizovaných komunit uvnitř současných společností, které žijí podle odlišných principů (Parekh 2000: 3–4). Multikulturní společnost může reagovat na kulturní pluralitu dvěma způsoby, buď tuto pluralitu může přijmout a tolerovat, nebo se jí pokusit asimilovat do své mainstreamové kultury (ibidem: 6).

Multikulturalismus v tradičním modelu „občanství-jako práva“ klade důraz na to, aby se tento model rozšířil v rámci společných práv na kulturní pluralismus a skupinově odlišné práva (Kymlicka 2002: 327). Politika multikulturalismu se týká menšin podle pohlaví, etno-kulturních skupin, do kterých zapadají imigranti, národnostní menšiny, původní obyvatelé, rasové skupiny a etno-náboženské skupiny. Všechny zmíněné kategorie mají své požadavky, které lze sjednotit do dvou základních skupin. První skupina nároků menšin se zaměřuje na rozšíření rámce souboru společných občanských a politických práv individuálního občanství. Druhá skupina nároků má za cíl identifikovat a přizpůsobit odlišné identity a potřeby etno-kulturních skupin. Fenomén multikulturalismu se zabývá nároky těchto etno-kulturních komunit (ibidem: 335).

Kymlicka (2002: 349–360) vymezuje pět typů etno-kulturních skupin v rámci západních demokracií: národnostní menšiny, imigrační skupiny, izolacionistické etno-náboženské skupiny, *metics*³ a Afro-američané. Národnostní menšiny představují skupiny, které se před integrací do většího státu zformovaly ve své historické domovině ucelené a fungující společnosti (Kymlicka 1998: 2). Národnostní menšiny zahrnují substátní národy, které dneska nemají vlastní stát, kde by byly většinou, a domorodé národy, které přišly

³ Daný pojem Michael Walzer převzal ze starověkého Řecka a označuje *metics* za dlouhodobé rezidenty, kteří nemají nárok na občanství (Walzer 1983). V této práci mám na mysli lidi, kteří žijí „načerno“ v jiném státě a mohou být deportováni.

o své tradiční zemi v důsledku osídlení osadníky (Kymlicka 2002: 349). Jedním z příkladů substátních národů jsou Katalánci, Baskové nebo Skoti (ibidem: 350).

Imigrační skupiny jsou skupinami, které se zformovaly v důsledku rozhodnutí jednotlivců a jejich rodin opustit své původní zemi a přestěhovat se do jiného státu, většinou buď z ekonomických, nebo politických důvodů (Kymlicka 2004: 30). V rámci tradičních imigračních politik, které jsou praktikovány v USA, Kanadě, na Novém Zélandu a v Austrálii, měli imigranti právo stát se občanem po relativně krátké době za minimálních podmínek (znalost úředního jazyka, některých faktů o státní historii a politických institucích). Na rozdíl od národních menšin, imigrační skupiny nemají možnost se zapojit do konkurenčního budování národa. Imigranti jsou menšinovou skupinou, která je příliš územně rozptýlená pro znovuvytvoření své kultury v hostitelské zemi (ibidem: 31).

Izolacionistické etno-náboženské skupiny se dobrovolně uzavírají do malých skupin imigrantů, vyhýbají se participaci v politice a občanské společnosti. Častou příčinou takové izolace je náboženství, kvůli kterému se tyto skupiny snaží udržet tradiční způsob života stejně jako ve své původní zemi (Kymlicka 2002: 355). Pro udržení tradičního způsobu života dané komunity požadují výjimky ze zákonů a odmítají principy státní loajality, liberálních svobod a občanské odpovědnosti (ibidem: 356). V rámci multikulturních politik u prvních třech zmíněných typů skupin, národní menšiny, imigrační skupiny a izolacionistické etno-náboženské skupiny, stát usiloval o jejich integraci do většinové společnosti, v případě *metics* a Afro-američanů naopak šlo o zákaz integrace ze strany státu do většinové skupiny (ibidem: 357).

Pokud se od vymezení etno-kulturních skupin posuneme zpět do roviny významu multikulturalismu, tak je lze identifikovat na třech různých úrovních. První úroveň definuje multikulturalismus jako soubor politických myšlenek nebo teorií (Modood 2015a: 11). Multikulturalismus se jako politická filozofie soustřeďuje na uznání, přizpůsobení a podporu kulturního pluralismu (Bloemraad

2011). Druhá úroveň pojímá multikulturalismus jako politiku a státní jednání na národní a lokální úrovni nebo také v rámci iniciativy občanské společnosti. Třetí úroveň se pohybuje kolem odlišných názorů ze strany různých zemí ohledně daného fenoménu (Modood 2015b: 11).

Dále se více soustředím na definici multikulturalismu na první a druhé úrovni, totiž na multikulturalismus jako soubor politických myšlenek a multikulturalismus jako politiku či státní jednání. Dané významy jsou pro mou práci relevantní, jelikož se v analytické části budu zabývat analýzou tohoto fenoménu v rétorice vybraných britských politických stran.

Můžeme vymežit dvě odlišné politické formy multikulturalismu: konzervativní a liberální. Konzervativní politiky jsou uplatňovány tradičními elitami, které se snaží ochránit kulturní hodnoty své země a omezit jakékoliv změny (Kymlicka 2002: 368). Liberální politiky naopak bojují proti marginalizaci menšinových skupin a podporují rozmanitost (ibidem: 369). Liberální multikulturalismus se zaměřuje na umožnění spravedlivých příležitostí ke svobodnému prosazování zájmů, které souvisí s kulturou (Kymlicka 2017: 81).

Politická idea multikulturalismu spočívá v uznání odlišnosti menšinových skupin ve veřejném rámci zákonů, politik, rozličných diskursů, v souvislosti s národní identitou a také v oblasti sdíleného občanství. Multikulturalismus může nabývat různých podob významů v závislosti na konkrétní definici v určité zemi (Modood 2013: 11–12). Kvůli kontextovým rozdílům v rámci druhu řešené diverzity a politického kontextu, ve kterém je rozmanitost zkoumána, teorie multikulturalismu nabývají různých forem a podporují odlišné normativní rámce. Bavíme se tedy o multikulturalismu v rámci kontextualistického přístupu (Lægaard 2021: 617). Tak zvaná *Bristol school of multiculturalism* využívá kontextualistický přístup, který vychází z reálných prohlášení určitých skupin usilujících o skutečné politické změny. Jedním ze zástupců Bristolské školy jsou Modood a Parekh (Lægaard 2021: 616). V evropském prostředí se vede debata o

multikulturalismu v rámci menšin imigračního původu se zvláštním zaměřením na náboženskou rozmanitost (ibidem: 617). Legitimita multikulturalismu se odvozuje od konkrétních situací a lidí, kteří usilují o uznání a začlenění do společnosti spolu se svou původní kulturou. Takový multikulturalismus se označuje za politický multikulturalismus (ibidem: 618). V menšinových praktikách je nutné debatovat ve vztahu k normám a hodnotám, které jsou zavedené v té dané společnosti (ibidem: 621). Politická teorie by se měla zakládat na veřejných hodnotách v příslušných sociálních kontextech a zasazovat způsoby řešení problémů do reálného světa (Modood 2019: 32). Ve výsledku vzniká političtější a reálnější teorie multikulturalismu, která se zaměřuje na konkrétní problémy charakteristické pro skutečně existující země a snaží se nalézt normativní řešení těchto problémů (Parvin 2020: 262). Modoodův politický multikulturalismus je politický v tom smyslu, že nevychází z politických myšlenek, ale ze způsobů zachycení a řešení skutečných politických požadavků na uznání od určitých menšinových skupin (Modood 2019: 220).

Multikulturalismus navrhuje přístupy, jak by státy měly zacházet s kulturní, etnickou a náboženskou rozmanitostí. Politiky v rámci otázek rozmanitosti odrážejí rozličné národní modely organizace, rozhodovacích procesů, tradic správy a politické kultury. Politická teorie multikulturalismu upozorňuje na kontext multikulturních politik v měnící se skutečnosti (Lægaard 2021: 617). Například Kymlicka se věnuje právům menšin v rámci kanadské zkušenosti s hledáním způsobu, jak zacházet s frankofonním Québecem a domorodými národy uvnitř anglofonního státu (Kymlicka 2001). Modood se soustřeďuje na konkrétní imigrační menšiny se zaměřením na náboženskou rozmanitost (Modood 2007).

V dalších odstavcích zmíním několik paradigmat, které se věnují otázce rozmanitosti, a zaměřím se především na asimilaci a integraci.

Integrace, asimilace, rozmanitost a multikulturalismus každý představují svůj specifický názor na svobodu, rovnost a občanskou jednotu/občanské bratrství. Veškerá zmíněná paradigmatika zkoumají otázku post-imigrační rozdílnosti. V rámci dané otázky rozdílnost neodkazuje pouze na fakt imigrace nebo na to, že imigranti pocházejí z méně ekonomicky vyspělých států, ale odkazuje na to, jak tyto jedinci identifikují sebe a ostatní, nebo jak je identifikuje společnost. Takové identity zahrnují kategorii rasy, etnicity, náboženství, kultury a národnosti – a to vše tvoří formy odlišnosti (Modood 2011: 4).

V rámci asimilace se nově příchozí imigranti snaží udělat všechno pro to, aby nenarušily fungování společnosti, do které přišli (ibidem: 4). Základní myšlenkou asimilace je monokulturalita a plné úplné přijetí pravidel a hodnot dominantní společnosti tak, aby se menšinová skupina stala kulturně nerozeznatelnou od dominantní skupiny (Rodríguez-García 2010: 253 – 254). V procesu strategií asimilace nedominantní skupiny usilují o každodenní interakci s jinými kulturami (Berry 2011: 26). Asimilace představuje jednosměrný proces zjednodušování, kde se etnické menšiny zbavují toho, co je činí unikátními a stávají se kopiemi etnické většiny (Alba 1999: 7). Francie je jedním z příkladů zemí, která je známá dlouhodobou tradicí asimilace nově příchozích (Mauco 1950: 14).

Integrace je nutnost stát se členem nějaké komunity. Na rozdíl od asimilace integrace ponechává více prostoru pro individualitu (Meien 2006: 4). Potřeba integrace vzniká ve chvíli, kdy společnost čelí některým jedincům, kteří jsou standardní komunitou vnímání nepříznivě, jako „jiní“. Daná skutečnost se může vztahovat na různé oblasti ve společnosti, například zaměstnanosti, vzdělávání nebo bydlení. Hlavní charakteristikou integrace je rovnost příležitostí, kde se společnost nedělí na základně kritérií jako je například rasa nebo etnický původ. Integrační procesy mají kontextově specifické rysy, avšak tyto rysy mají společnou myšlenku – zabývají se tím, jak menšinu vnímá zbytek země a jak příslušníci menšiny vnímají svůj vztah k většinové společnosti jako celku (Modood 2014: 145–146).

2.2. Multikulturalismus a imigrace

V rámci oblasti migrace a multikulturalismu lze vymezit významná témata, jako jsou sociální a psychologické procesy při zaměstnání z pohledu imigranta a reakce přijímající společnosti na zvýšenou a rozmanitou přítomnost nově příchozích v jejich komunitě. Asimilace a multikulturalismus představují dva významné a naprosto odlišné přístupy, jak pracovat s imigrací (Green – Staerklé 2013: 853).

Imigranti nemohou požadovat historická domovská práva, jako historicky znevýhodněné nebo utlačované skupiny původních obyvatel. Imigranti jsou menšinovou skupinou, která dobrovolně vstoupila do přijímající země a jejich nároky na veřejné uznání a na autonomní právo nejsou tak jisté, jako nároky historicky domorodých skupin (Joppke 1996: 452). U britské imigrační složky lze identifikovat několik charakteristických rysů: zaprvé, současná populace imigrantů se vyznačuje svým rozmanitým původem. K imigraci za účelem zaměstnání a sloučení rodiny z Evropy a bývalých britských kolonií se přidala humanitární imigrace. V období od roku 2011 do roku 2020 vzrostl počet udělení ochrany, včetně azylů, příslušníkům ze Sýrie, Íránu, Eritreje a Súdánu. Zadruhé, britští imigrantští obyvatelé jsou charakterističtí svým krátkým pobytem, kromě státních příslušníků mimo země Evropské unie (dále pouze EU). Zatřetí, menší část přistěhovalců nemá legální právní status (Somerville – Walsh 2021).

Jedinec se může rozhodnout imigrovat v důsledku jeho reakce na konflikty, válku, chudobu, změnu klimatu nebo na ekonomickou nestabilitu v jeho původní zemi. Všechny zmíněné faktory způsobují velký příliv uprchlíků do stabilnějších států. Imigraci také ve stejnou dobu mohou způsobit hostitelské země přitahováním přistěhovalců do svých zemí s cílem vytvoření příležitosti pro jejich rozvoj. Hostitelské společnosti se tak stávají více multikulturní a jejich nová demografická skladba začala zpochybňovat tradiční dlouhodobou národní identitu homogenních národů. Tyto migrační vlny přistěhovalců do západních společností zvýraznily problém islamofobie a konfliktů spojených se sociálními

problémy, velice diskutované jsou především problémy týkající se nošení závoje zakrývajících obličej na veřejných místech (Mash 2017: 2).

V současném globalizovaném a rozmanitém světě téměř všechny státy, včetně Spojeného království, musí čelit neustálému toku lidí, kteří překračují mezinárodní hranice. V přijímajících společnostech se multikulturalismus stal nevyhnutelnou realitou, které se tyto společnosti snaží přizpůsobit (Green – Staerklé 2013: 852). Diskuse ohledně přijatelné míry imigrace a také přístupů k imigrační politice způsobily silnou polarizaci mezi státy. V některých komunitách se přistěhovalci potýkají s politickým, sociálním nebo ekonomickým vyloučením a také xenofobní diskriminací. V takových společnostech jsou imigranti většinou tlačeni zranitelností k násilnému chování, chudobě a sociálnímu vyloučení (Mash 2017: 2). Liberální státy po přijetí významného počtu imigrantů musely tolerovat multikulturní transformaci svých společností. Multikulturní výzva měla vliv na to, že západní společnosti jsou zbaveny svého kulturního obsahu (Joppke 1996: 486). Imigranti s odlišným kulturním postojem jsou většinou definovány jako hrozba pro kulturu a identity většinové skupiny, což následně může způsobit formování předsudků a diskriminace (Mahfud – Badea – Verkuyten – Reynolds 2018: 945).

2.3. Multikulturalismus a islám

V posledních několika letech stoupá intolerance islámské víry a muslimského způsobu života. Taková intolerance představuje výzvu pro multikulturní pohled na západoevropské státy a způsobuje vážné obavy mezi muslimskými skupinami. V dnešní době západní Evropa, především po teroristických útocích ve Spojených státech z 11. září 2001, si obzvláště všímá své multikulturní propasti ve struktuře náboženství, konkrétně islámu (Mazari 2010: 91).

V převážně muslimských zemích, kde vládou islamisté, zavedení přísných morálních kodexů chování odcizuje a znepríjemňuje život místní populaci, především mladým lidem. V důsledku působení radikální a mocné

politické síly islamistů tito lidé odcházejí do západních demokratičtějších států, což přivádí k nárůstu muslimských diaspor. Dominantní stereotypy o islámu na Západě a dědictví koloniálních pohledů pojmají muslimy jako homogenní a výrazně odlišnou od jejich společnosti. Tyto stereotypy považují všechny příslušníky islámských kultur za potenciální teroristy. Pravicoví politici prosazují politiku omezování imigrace a multikulturních práv, která způsobuje obavy a nejistotu u muslimské populace (Rahndema 2006: 23). Takový redukcionistický přístup má dopad na muslimské komunity v Evropě, které se ve výsledku uzavírají a přesouvají se do dobrovolné ghettoizace (Mazari 2010: 91–92). Vzniklé situace zneužívají konzervativní islámští lídři a prohlašují se za lídry muslimských skupin, aby mohli prosazovat svá práva založená na víře (Rahndema 2006: 23).

Problémy, které měly zůstat v soukromé oblasti života, se staly veřejnými a představují tak symboly intolerance a nepřijatelné rozmanitosti s evropskými společnostmi, které začínají směřovat k politice asimilace a odmítají jakékoliv symboly náboženské rozmanitosti (například nošení hidžábu). Muslimské skupiny na to pohlížejí jako na symboly vzdoru a reagují opětovným potvrzením své identity (Mazari 2010: 92).

3. Post-multikulturalismus a kritika multikulturalismu

3.1. Post-multikulturalismus obecně

Multikulturalismus jako úspěšná veřejná politika se v poslední době stal předmětem politické a veřejné kritiky. Většina evropských zemí se obrátila k opatřením, které podporují myšlenku občanství, integrace menšin a prosazování sociální a politické soudržnosti.

V prvním desetiletí 21. století došlo k přeorientování multikulturních politik v rámci integrace imigrantů od liberálního kulturalismu k návratu asimilace přistěhovalců. A tato doba je charakterizována jako ústup od multikulturalismu (Meer – Mouritsen – Faas – Witte 2015: 702). V některých případech se pojem multikulturalismus ztotožňuje s přechodem od multikulturních politik k občanské integraci (ibidem: 702).

Nedávné úvahy ze strany kritiků multikulturních politik o neúspěchu těchto politik v zemích jako jsou Kanada, Austrálie a také v některých státech kontinentální Evropy vedly ke vzniku dohody v rámci politické a akademické debaty o začátku post-multikulturní éry (Gozdecka – Ercan – Kmak 2014: 52). Zapata-Barrero tvrdí, že západní země již vstoupily do post-multikulturní fáze (Waal 2018: 1). Rétorika evropských politických lídrů a jejich politické opatření v rámci imigrace a adaptace nově příchozích začíná nabývat post-multikulturních podob (Gozdecka – Ercan – Kmak 2014: 52).

Post-multikulturalistické politiky se pokouší o získání pocitu silné společné identity a společných hodnot, které budou také zahrnovat uznání kulturních rozdílů ve společnosti (Vertovec 2010: 175). Post-multikulturalismus obviňuje multikulturalismus ze selhání v rámci podpory menšin. Také obviňuje multikulturalismus z rozšíření různých forem neoliberalismu, náboženského anebo etnického vyloučení, a potlačování svobody projevu (Hewson 2012: 309).

Tak jako pojem multikulturalismus i pojem post-multikulturalismus nemá jednoznačnou definici, avšak někteří teoretici zabývající se tímto termínem se

shodují na určitých charakteristikách post-multikulturního období. V následujících odstavcích se pokusím o shrnutí rozličných definic post-multikulturního období a představení definičních znaků, pomocí kterých lze charakterizovat post-multikulturalismus.

Vertovec (2010), Kymlicka (2010) a Gozdecka popisují post-multikulturalismus jako fázi multikulturalismu, ve které se zdůrazňuje podpora uznání kulturní rozmanitosti se zachováním společných národních identit (Gozdecka – Ercan – Kmak 2014: 53). Post-multikulturalismus také představuje soubor opatření, který obsahuje jazykové testy, testy občanství, vyžadování znalosti dominantních kulturních norem a sankce za nesplnění těchto norem. Post-multikulturalismus neznamena pouze návrat k asimilaci imigrantů, ale jedná se o vyjadřování a institucionální zakořenění. Dále také přijetí významů a hodnot diverzity navzdory intenzivnímu důrazu na národní soudržnost a identitu (Vertovec 2010: 175).

Někteří teoretici v souvislosti s post-multikulturalismem zmiňují pojem „super-diverzita“. Vertovec (2010: 171) například charakterizuje super-diverzitu jako úroveň a formu složitosti odlišnosti, která se vyznačuje dynamikou původu imigrantů (z hlediska etnicity, jazyka, náboženských tradic, regionální a lokální identity a kulturních hodnot), migračních kanálů (genderu, sociálních sítí, mezer na trhu práce) a právního statusu (v rámci omezení a nároků imigrantů). Klíčovým rysem super-diverzity je existence odlišných statusů u imigrantů ve skupinách stejného etnického nebo národnostního původu, například rozdíly podle genderu, věku, náboženství (Vertovec 2010: 171–172). Super-diverzita také představuje charakteristiky imigrace a etnik v 21. století, kdy dochází ke krátkodobější imigraci místo trvalé imigrace a to přivádí k fenoménu transnacionalismu (Bradley 2013: 7). Transnacionalismus je charakteristický pro situaci, kdy imigranti, kteří se nacházejí v jiné zemi, zachovávají vazby s rodinou a zemí svého původu pomocí moderních technologií, internetu a mobilního spojení (Vertovec 2010: 173).

Současný kontext super-diverzity a fakt, že se mnohonásobné identity a nadnárodní praxe stávají každodenní realitou poukazují na skutečnost, že začíná post-etnické období. V daném období takové charakteristiky jako je země původu nebo národnost nehrají hlavní roli v politice diverzity. Pro politiky diverzity začínají být důležité také sociální třída, pohlaví, věk, aktuální právní situace a pracovní podmínky (Zapata-Barrero 2019: 3).

Mezi teoretiky, kteří zkoumají fenomén multikulturalismu panuje neshoda ohledně toho, jestli je vůbec potřeba používat termín multikulturalismus (Vertovec), nebo používat tento pojem s důrazem na kontext (Kymlicka), nebo umístit multikulturalismus do kontextu lokálních politik (Modood) (Bradley 2013: 7). Post-multikulturalismus neodmítá multikulturalismus, avšak podporuje fakt, že ke vzniku globálního chápání diverzity v rámci mnoha kontextů a lokalit je potřeba obnovit multikulturalismus, aby mohl být přínosný (Bradley 2013: 15).

V rámci zavedení post-multikulturalistických modelů vlády usilují o spojení agend levicových stran, které se zaměřují na podporu rozmanitosti, sociálního kapitálu, snižování socio-ekonomických nerovností, a pravicových stran, které se soustřeďují na podporu národní identity, marginalizují nebo eliminují konkurenční hodnoty menšinových skupin a usilují o omezování nového přistěhovalectví s cílem zastavit rozdělování společnosti (Vertovec 2010: 175).

3.2. Multikulturalismus a interkulturalismus

Diskuse o nástupu post-multikulturalního období se v některých případech odehrává v souvislosti s uvažováním o tom, jestli má interkulturalismus nahradit multikulturalismus nebo jestli se mají navzájem doplňovat. Dané úvahy můžeme sledovat v pracích Zapaty-Barero nebo de Waala.

Zapata-Barrero předpokládá, že do post-multikulturalního období je potřeba zahrnout formování paradigmatu interkulturalní politiky. Interkulturalní politiky mohou pomoci zachránit projekt multikulturalní Evropy (Zapata-Barrero 2017: 2). Interkulturalismus nastupuje až po multikulturalismu, když se multikulturalismu

již podařilo rozvinout svůj potenciál. Avšak pokud obhájci interkulturalismu aplikují interkulturní strategii tak, aby následovala po multikulturních strategiích, tak by to mohlo posílit představu, že tyto dva pojmy se navzájem vylučují (Waal 2018: 1–2).

Interkulturní politiky v rámci výzkumu migrace a diverzity jsou výsledkem historického procesu a faktorů, které mění debatu o politice diverzity v rámci migrace. Zapata-Barrero pojímá starý přístup multikulturní politiky jako verze, která rozlišuje mezi imigranty a národními občany při formování politiky rozmanitosti. Právě interkulturní politiky by je mohly nahradit díky novým poznatkům, že se nyní nacházíme v super-diverzitní společnosti, která je vedená stoupajícím fenoménem trans-nacionalismu. Zastává názor, že interkulturní politika je novou politickou strategií, která se zaměřuje na podporu komunikace a vztahů mezi lidmi z různých prostředí a soustřeďuje se spíše na společné vazby, než na odlišnosti (Zapata-Barrero 2017: 1–2). Současný vznik interkulturních politik souvisí s diskusí o potřebě přeformulování a přerámování multikulturalismu do nového kontextu super-diverzity, do post-multikulturní éry (Zapata Barrero 2017: 4).

Jeden z hlavních účelů multikulturalismu a interkulturalismu spočívá v analyzování předpokladů pro vznik diverzitní společnosti, která by byla založená na individuální svobodě, rovnosti a pocitu sounáležitosti. Avšak tyto dva pojmy se zaměřují na jiné sociální entity. Multikulturalismus se soustřeďuje na řešení otázek v rámci multikulturního státu z hlediska sdílení moci a integrace jedinců do společnosti. Interkulturalismus usiluje o vytvoření a posílení občanské společnosti a hodnot, které by podpořily interkulturní občanství. Multikulturalističtí teoretici pracují nad možnostmi, kterými by se liberálně demokratický stát mohl přizpůsobit kulturní rozmanitosti ve veřejných institucích. Interkulturalističtí autoři analyzují to, jak by se odlišné skupiny mohli přizpůsobit a navázat na společnost (Waal 2018: 2). Interkulturalisti představují relativně nedávnou skupinu teoretiků, kteří přispívají svými myšlenkami do multikulturní teorie (Levrau – Loobuyck 2018: 1). Pokud budeme brát

interkulturalismus jako přidanou hodnotu k multikulturalismu, tak novost daného konceptu by spočívala v následujících čtyřech bodech. Zaprvé by interkulturní paradigma usilovalo o podporu interakce mezi jedinci z různých prostředí. Zadruhé by se zaměřila na postavení historických většinových kulturních forem, nezaměřovala by se pouze na etnokulturní menšinové skupiny. Zatřetí interkulturalismus upřednostňuje jedince před skupinovými právy, a nakonec začtvrté v otázce postavení menšinových náboženských komunit by neřešil náboženské skupiny (Levrau – Loobuyck 2018: 7).

Teoreticko-metodologická část

4. Vývoj multikulturalismu na Západě a ve Velké Británii

4.1. Vývoj multikulturalismu na Západě

Západoevropské země začaly být etnicky rozmanitými po druhé světové válce. Když mezi koncem 40. let a začátkem 70. let 20. století bývalé koloniální subjekty přijely zpátky do svých evropských mateřských zemí, jiné evropské vlády najímaly dočasně hostující pracovníky – *gastarbeitery* (Chin 2017: 23-24). Typickým příkladem *gastarbeiterů* jsou pracovníci z Turecka, Řecka a Itálie na území západního Německa. Nedostatek pracovní síly také přitáhl dělníky ze severní Afriky a Španělska do Francie, Británie též stáhla dělníky ze svých bývalých kolonií v Africe a Západní Indii (Britannica 2021). Nově příchozí byli vítáni nebo alespoň tolerováni, protože evropské státy potřebovaly pracovní sílu na obnovení poválečné Evropy. Evropské státy očekávaly, že se tito dočasní pracovníci rozhodnou opustit Evropu a vrátit se domů, avšak pracovní imigranti chtěli zůstat a také tak učinili. Západoevropské společnosti tak museli čelit velkému množství lidí s odlišnou kulturou, odlišnými tradicemi a odlišným náboženstvím (Chin 2017: 23-24). Před rokem 1945 byla západoevropská společnost soudržná a relativně homogenní, evropské národy neměly žádné zkušenosti ohledně toho, jak čelit kulturním rozdílům. Na rozdíl například od Spojených států, Evropské země nehájily ani imigrační tradici, ani koncepci národa, které by pomohly začlenit cizince do většinové společnosti. Velký nárůst počtu neevropanů a také nárůst etnických menšin s jejich kulturními odlišnostmi zdůraznil potřebu řízení těchto skupin. Druhá světová válka představuje rozkol v evropské společnosti, odpor původních Evropanů vůči přistěhovalcům a nedostatečnou připravenost evropských vlád pro řešení těchto problémů (ibidem: 24).

Evropské vlády se snažily čelit novým problémům spojenými s kulturní rozmanitostí a toto úsilí by se jenom v parciálních případech dalo prezentovat

jako multikulturalismus, nový fenomén v politických a společenských slovnících (Chin 2017: 27). Historický základ pojmů «multikulturalismus» a «multikulturní» spočívá v zemích, které se potýkaly s problémy spojenými s různorodými kulturními skupinami. Multikulturní společnosti věřili v to, že se jiné kulturní skupiny mají přizpůsobit do jediné národní kultury (Parekh 2000: 4).

4.2. Vývoj multikulturalismu ve Velké Británii

Formování imigrační a integrační politiky se ve Spojeném království v posledních desetiletích vyvíjelo v rámci řady významných změn. Takové politiky ovlivňoval ekonomický a sociální vývoj v britském státě a globalizace (Cerna – Wietholtz 2011: 195). Multikulturalismus ve Velké Británii se jako samostatný pojem objevil po druhé světové válce. Ve Spojeném království multikulturalismus začal po zveřejnění Swannovy zprávy. Daná zpráva byla považována za oficiální začátek britského multikulturního modelu, který podporoval stát. Tento model vyzdvihuje svobodnou volbu jednotlivců, podporu základních složek kultur a životního stylu menšinových skupin (Allen 2014: 215-216). Zpráva lorda Swanna z roku 1895, nesoucí název „*Education for All*“, podporuje vzdělávání pro každého, včetně dětí z etnických menšinových skupin. Počátky dané zprávy položily obavy Západoindické komunity z konce 60. a začátku 70. let 20. století o akademických výsledcích jejich potomků. Tuto obavu uznal Výbor pro rasové vztahy a imigraci s doporučením, aby vláda zavedla nezávislé vyšetřování ohledně příčin neúspěchu dětí západoindického původu na veřejných školách (Education in England 2018).

Během poválečné doby se Británie potýkala s problémy porozumění své role ve světě. V roce 1948 vznikl Akt Britské národnosti, tzv. *British Nationality Act*, který stanovil britskou státní příslušnost a občanství Spojeného království a kolonií, britskou národnost na základě občanství, ponechání některých občanů Irska jako britských subjektů. Mimo jiné také stanovil získání britského občanství narozením ve Spojeném království (UK Legislation 2021). Zákon o národnosti z roku 1948 představoval poslední okamžik, kdy bylo Britské

impérium otevřené liberálnímu řešení (Cerna – Wietholtz 2011: 195). Tento zákon o národnosti vedl k velké migraci nebělošských imigrantů do Velké Británie. Intenzita dané migrace začala zpochybňovat britskou národní identitu a způsobila tlak na nový sociální stát (Ashcroft – Bevir 2019: 26).

Poválečná obnova britského státu posloužila vzniku svébytné formy britského multikulturalismu, ve kterém vedle sebe existovaly přísné imigrační kontroly s občanskými právy, zákon o rasových vztazích a přizpůsobení menšinovým skupinám (Ashcroft – Bevir 2019: 26). Do roku 1962 se v rámci liberální imigrační politiky prosazovalo neomezené přistěhovalectví z kolonií do *Commonwealthu*⁴. Vláda také přijímala cizince s cílem vyřešit nedostatek pracovních sil. Následovala vlna imigrantů z Irska ve 40. a 50. letech 20. století a později také z Karibiku a indického subkontinentu (Cerna – Wietholtz 2011: 195–196). Zákon o imigrantech z roku 1962 zavedl imigrační kontroly pro přistěhovalce z *Commonwealthu*. Další zákon z roku 1968 zavedl vstupní kontroly pro další vlny imigrantů afrického a západoindického původu, kteří přijeli na britské území. V 60. letech Británie čelila problémům spojeným s nedostatkem pracovních sil a začala tak lákat zahraniční pracovníky. Britský stát měl dva systémy imigrační kontroly, pro cizince a pro občany *Commonwealthu*. V roce 1971 britská vláda sloučila dané systémy a přijala tzv. *Immigrant Act*, který určoval rozdíly mezi těmi, kteří mohli vstoupit do Spojeného království bez kontrol a těmi, kteří museli prokázat vazbu na Británii. Po udělení nezávislosti většině kolonií v roce 1981 britská vláda stanovila zákon o státní příslušnosti, který měl za cíl snížit množství způsobilých migrantů, kteří byli schopni předávat britské občanství a tím pádem omezit další imigraci (Gemene 2009: 90–91).

V rámci imigračních zákonů v 70. a 80. letech se jednalo o imigraci a občanství v *Commonwealthu*, 90. léta byla doprovázena obavami žadatelů o azyl

⁴ Commonwealth je dobrovolné sdružení suverénních států, do kterého patří Spojené království Velké Británie a Severního Irska a řady jeho bývalých kolonií, které se rozhodly udržovat spolupráci a uznávají britskou panovnici jako symbolickou hlavu jejich sdružení (Britannica 2021).

do Británie. Tehdy v roce 1993 vzniknul první samostatný zákon o azylu a imigraci v historii britského přistěhovalectví. Po zrušení rodinné imigrace, azyl představoval nový způsob pro potenciální imigranty, jak se dostat do Británie. Azylový zákon udělil právo na odvolání všem žadatelům o azyl a spojil britské azylové a imigrační politiky. Spolu s danou liberalizací zákon také obsahoval pár omezujících opatření, konkrétně zrušení práva na odvolání pro odmítnuté krátkodobé návštěvníky a studenty. Předložený zákon charakterizuje určitý definiční znak britské migrační politiky, a tím je koexistence liberalizace opatření a jejich restriktivnost. Doba mezi lety 1997 a 2008 se vyznačovala tím, že stát upřednostňoval určité typy imigrace. Jednalo se o pracovní (především kvalifikované pracovní síly) a studentskou imigraci. V této době byla britská imigrační politika „řízené imigrace“ omezující vůči žadatelům o azyl a nelegálním přistěhovalcům, avšak byla přívětivá pro vysoce kvalifikovanou zahraniční pracovní sílu (Cerna – Wietholtz 2011: 199).

Britský multikulturalismus se nachází ve fázi přehodnocování samotného konceptu tohoto termínu. Politické, ekonomické a bezpečnostní výzvy 21. století způsobily tlak na oficiální politiku a podporu multikulturalismu (Ashcroft – Bevir 2018: 1). Britské debaty o veřejném vystavování etnických nebo náboženských symbolů, jako například nošení šátků ve školách, a multikulturní paradigmaty byly inspirovány spíše americkým typem multikulturalismu (Cerna – Wietholtz 2011: 235). Převládající hodnoty a praktiky liberální demokracie ve Velké Británii se vyvíjely v rámci široké kulturní homogenity, v dnešní době jsou tyto hodnoty zpochybňovány prvky moderní kulturní rozmanitosti (Ashcroft – Bevir 2018: 4). Současný stav britského multikulturalismu je charakteristický posunem v diskursu od politik rasových vztahů ke vztahům ke komunitě a zajištění sociální soudržnosti. Takový stav je důsledkem obav z multikulturních politik v kontinentální Evropě, napětí, které se zformovalo mezi multikulturalismem a problémy s rasismem, trhem práce, nedostatečným vzděláním a segregací v oblasti bydlení, teroristickými útoky a rostoucí potřebou bezpečnosti (Cerna – Wietholtz 2011: 236). Rozdvojená forma britského

multikulturalismu obsahuje přísné kontroly vnější imigrace a pluralitní přizpůsobení se menšinám. Konsensus mezi danými přístupy k multikulturalismu se udržoval do poloviny 60. let 21. století. V poslední době můžeme sledovat přechod k asimilativnějším politikám liberálního nacionalismu se zaměřením na britskou výjimečnost (Ashcroft – Bevir 2019: 38).

4.3. Post-multikulturalismus ve Velké Británii

Fenomén post-multikulturalismu ve Spojeném království v následujících částech práce pojmám v rámci kritiky britského multikulturalismu a debaty o jeho selhání. Samotní kritici britského multikulturalismu, především britští politici, ve svých postojích a výrociích nepoužívají termín „post-multikulturalismus“.

4.4. Důležité události v rámci selhání a krizi britského multikulturalismu

Zformování myšlenky selhání a krize multikulturalismu ve Spojeném království předcházelo několik událostí, které jsou považovány za zlomové v rámci vývoje britského multikulturalismu. Do takových událostí jsem zahrнула rasové nepokoje v 60. letech, Rushdieho aféru, dílo „Sřet civilizací“, teroristické útoky ve Spojených státech a nepokoje v anglických městech v letech 2001 a 2005.

4.4.1. Rasové nepokoje v 60. letech

V roce 1958 v londýnské oblasti Notting Hill vypuknul problém mezi bílými a západoindickými černochoy (BBC News 2001). Tyto nepokoje byly široce popisovány jako rasové nepokoje (Newburn 2011). V roce 1961 Pákistánští přistěhovalci na území Spojeného království vytvořili několik klubů a společností, některé z nich byly na celostátní úrovni, například Pákistánská asociace sociální péče. Velké množství nově příchozích nemělo společenský život, protože se imigranti snažili vydělat co nejvíce peněz, aby je mohli poslat svým rodinám do státu, odkud pochází (Panayi 1991: 142).

Nepřátelství vůči imigrantům z Asie a Západní Indie bylo zaznamenáváno během celého poválečného období (ibidem: 142). Nárůst populární antipatie vůči imigrantům se projevil diskriminací v bydlení, zaměstnání a sociálních službách. V pracovním prostoru se museli potýkat s nepřátelským vztahem domorodých zaměstnanců v určitých odvětvích a také s vyloučením nebo omezením na nižší platové kategorie. Většina přistěhovalců také musela bydlet ve znevýhodněných vnitřních městských částech. V roce 1961 se také rozvíjely tiskové kampaně proti imigrantům z *Commonwealthu* (ibidem: 142).

Nepokoje v Brixtonu vyvolaly stejné napodobující nepokoje ve West Midlands. V červenci 1981 propukly nepokoje v Liverpoolu a ve stejném týdnu následovala vlna nepokojů v Londýně, Leedsu a dalších britských městech. Brixtonské nepokoje vedly k následnému vyšetřování, které ukázalo, že rasové znevýhodnění posloužilo jako významný faktor v příčině Brixtonských nepokojů (BBC News 2001). V této době generace mladých obyvatel afro-amerického původu čelila problémům spojeným s izolací a nezaměstnaností (Newburn 2011). Nepokoje v roce 1981 ukázaly na dramatizaci konfliktů spojených s prudkým poklesem výroby Spojeného království a politickou strategií, která byla přijata k vyřešení daných konfliktů. Dále také poskytují obraz o zničení sociálního konsenzu obnoveným masovou nezaměstnaností, zesílení rasismu a omezování sociálního státu (Unsworth 1982: 63).

Zmíněné rasové nepokoje se avšak nedočkaly velkého oficiálního vyšetřování. V roce 1958 tehdejší ministr vnitra Richard Austen Butler odmítl žádosti o rozsáhlém vyšetřování po nepokojích v Nottinghamu a Notting Hillu. Výjimku tvořilo vyšetřování, které provedl Lord Justice Scarman ohledně nepokojů v Brixtonu v roce 1981. Scarman kritizoval městskou policii a zaměřil se také na kritiku rasového znevýhodnění a vysokou míru nezaměstnanosti na území britského státu (Newburn 2011).

4.4.2. Rushdieho aféra a boj o multikulturalismus

Rushdieho aféra se považuje za konzervativní omezování, které bylo zpolitizováno v 80. letech. Daná událost prohloubila politickou krizi v Británii a spustila agresivní veřejné debaty i v ostatních evropských zemích (Chin 2017: 178–179).

Salman Rushdie je původem z bombajské muslimské rodiny. Hned po vydání knihy «*Satanské verše*» byla tato kniha zakázána v Indii, pak v Pákistánu, Saúdské Arábii, Egyptě, Somálsku, Bangladéši, Súdánu, Malajsií, Indonésii, na Kataru a v Jižní Africe. Britští muslimové jako důvod protestů uváděli, že daná kniha uráží islám (Slaughter 1993: 156– 157).

V roce 1989 Rushdie v Británii vydal novelu, která prezentovala islám a proroka Mohameda v post-moderním satirickém stylu. V muslimských státech a mezi muslimskými imigranty ve Velké Británii byla daná kniha považována za urážlivou (ibidem: 154). Íránský ajatolláh Chomejní 14. února roku 1989 vydal *fatwu*, nábožensko-právní zdůvodnění určitého jednání, ve kterém nařídil muslimům popravu autora knihy (Index on censorship 2019).

Celá tato situace kolem dané knihy představuje konflikt mezi dvěma ideologiemi a vizemi společnosti, kde každá z těchto společností prohlašuje, že názor té jiné je určitou formou násilí a vnucení ideologií (Slaughter 1993: 200–201).

Dané dílo způsobilo kulturní a morální neshody mezi různými komunitami v multikulturní společnosti. V rámci diskuse o této knize Parekh zmiňuje, že jsou dílem fantazie, nikoli radikální rekonstruované reality. Rushdie se věnuje zrodu a triumfu islámu, zobrazuje Muhamedovo dilemata, stav jeho mysli, jeho reakce na svět. Mohamed je představen jako obchodník s Bohem a archandělem (Parekh 2000: 295–297). Po zveřejnění této knihy kampaň britských muslimů obsahovala tři námitky. První námitka se týkala nepřesného popisu islámu v této knize. Zadruhé, toto dílo znehodnotilo islámskou víru. Ve třetí námitce muslimové zmínili, že kniha zobrazuje muslimy jako barbary (ibidem: 298–299).

Rushdieho aféra přispěla ke vzniku Muslimské rady Británie, kterou britští muslimové zformovali, aby mohli komunikovat s vládou. Po vydání publikace poprvé muslimská komunita vytvořila nábožensky inspirovanou politickou kampaň. Muslimská rada Británie je zastřešující organizací, která slouží jako nadnárodní spojení mezi Velkou Británií a muslimským světem (Archer 2009: 335–336).

Politika britské muslimské identity byla silně ovlivněná danou aférou, toto dílo přispělo muslimům, aby se otevřeli společnosti a přijali svou identitu (Modood 2013: 85). Skupiny muslimů veřejně pálily výtisky knihy ve snaze vzbudit národní zájem, tím se jim podařilo zajistit celostátní publicitu. Avšak tato publicita nesplnila jejich očekávání. Veřejnost dané události označila za projev barbarství, fanatismu a necivilizovanosti (Parekh 2000: 300).

4.4.3. „Střet civilizací“

Naučně-popularizační dílo „*The Clash of Civilizations*“ od Samuela Huntingtona osvětlilo laickou veřejnost a upozornilo na existenci problémů, vycházejících z kulturně rozmanitých společností.

Huntington a jeho dílo patří mezi první díla, která zdůraznila problémy vycházející z rozmanitosti. Huntington vymezil hlavní současné civilizace, a to civilizaci čínskou, japonskou, hinduistickou, islámskou, západní, latinskoamerickou, ortodoxní ruskou a africkou (Huntington 2001: 37-39). Autor tvrdil, že v dějinách civilizace představuje něco, s čím se lidé ztotožňují. Civilizace a kultura jsou podstatnou součástí při definování způsobu života jakéhokoli národa. Nejvýznamnější rozdíly mezi civilizacemi spočívají v hodnotách, přesvědčeních, víře a sociálních strukturách (ibidem: 31–34). Vývoj vztahů mezi civilizacemi můžeme rozdělit na tři fáze. První fází bylo střetávání civilizací, které bylo charakteristické výměnou myšlenek a technických vynálezů. Dále po této fázi následoval vzestup západních zemí a západního křesťanství jako samostatné civilizace. V této době již existovaly čínské a islámské civilizace. Střety mezi civilizacemi vystřídal významný vliv západních

kultur, nejdříve Evropy a poté Spojených států, na ostatní civilizace (ibidem: 41–44). Třetí fázi, která probíhá od 20. století do současnosti, je interakce a multi-civilizační uspořádání. Na místo jednosměrného vlivu jedné civilizace na všechny ostatní přichází mnohospěrné intenzivní vzájemné působení mezi všemi existujícími civilizacemi (ibidem: 47–48). V rámci volebního programu BNP z roku 2005 nese jedno z podtémat název „*The Clash of Civilisations*“, kde strana zdůrazňuje svoje obavy ohledně „střetu civilizací“ s islámským světem (BNP Manifesto 2005: 51).

4.4.4. Teroristické útoky ve Spojených státech 2001

Po teroristických útocích ve Spojených státech z 11. září 2001 začaly debaty ohledně vlivu dané události na multikulturalismus. Došlo k posunu od zaměření na domácí multikulturalismus k zaměření na globalizovanou imigrační kulturu (Lauter 2009: 28).

Liberální dilema po 11. září představovalo dilema tolerování kulturních a etnických odlišností se zachováním hodnot evropského osvícenství (Gopal 2013: 101). Teroristické útoky ještě více upozornily na již existující problém sjednocení obyvatelstva, které je rozdělené podle rasových, etnických a jiných zlomových linií. V některých zemích média zahájily reklamní kampaně, které se zaměřily na potlačení rasismu a podporu národní jednoty v rámci kulturní rozmanitosti (Scott 2004: 157). Ve Velké Británii například Komise pro rasovou rovnost Spojeného království vytvořila reklamní kampaň pro podporu multikulturalismu s názvem Unikátní tváře Británie. Tato kampaň upozorňovala na to, že se v britské společnosti vyskytují lidé různých věkových kategorií a různých etnických skupin (ibidem: 159).

Avšak po útocích z 11. září následovala vlna islamofobie a diskriminace některých menšinových skupin a prohloubila se proti-islámská nálada mezi britskou populací (Koch 2017: 1). V politickém diskursu začala být debata o bezpečnosti a boji proti terorismu převládající. Po roce 2001 se problémy menšin staly hlavním proudem politiky, především v politice pravicových politických

stran, kde se vyvíjely diskuse o zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku (Koch 2017: 6).

Podle bývalého premiéra Spojeného království Davida Camerona byly tyto teroristické útoky známkou toho, že Británie ztratila svou „morální autoritu“ (Watt 2011a). Při své první návštěvě USA ve funkci premiéra Cameron naznačil svůj názor ohledně zpravodajské agentury ISI v pákistánském státu a řekl, že přinejmenším toleruje terorismus. Cameron tvrdil, že britský stát nemůže tolerovat myšlenkou, že Pákistán je schopný jakýmkoliv způsobem podporovat export teroru „...ať už do Indie, Afghánistánu nebo kamkoli jinam na světě“ (Watt 2011b).

4.4.5. Nepokoje červenec 2001, jaro a léto 2005

Nepokoje v severních anglických městech v roce 2001 přispěly k posílení britské krajní pravice. Všechny nepokoje zahrnovaly střety mezi muži bělošského a jihoasijského původu. Takový rasistický charakter na sebe obrátil zájem veřejnosti, která zformovala názor, že někteří členové etnický rozmanitých komunit vedou paralelní životy. Národní debata tyto události označila za selhání multikulturalismu a upevnila následující stereotypy. Zaprvé, imigrační skupina, většinou muslimského původu, se nezvládla integrovat a je obviňována z vytváření svých uzavřených komunit v britských městských částech. Zadruhé, vznikl stereotyp o neloajální zaostalé bílé dělnické třídě. Bývalý lídr BNP Nick Griffin postavil svou voličskou podporu na bílé komunitě (Trilling 2021).

Bývalý lídr Konzervativní strany Michael Howard při návštěvě města Brunley zasaženého rasovými nepokoji řekl, že plánuje omezit sociální dávky žadatelů o azyl a tyto finance radši pošle na podporu státních policejních složek (BBC News 2004).

Po nepokojích a útocích z roku 2001 a 2005 se britská multikulturní politika obrátila směrem k sekuritizaci otázky integrace menšin, a to jak ze strany vlády, tak i ze strany médií. Následovala vlna kritiky multikulturalismu za jeho přílišnou toleranci etnických komunit a podporu jejich neliberálních hodnot a

tradic. To vše vedlo k nárůstu segregace, separatismu a extremismu mezi některými jedinci ve společnosti. Nové politické diskursy se zaměřily na sjednocení společnosti, zdůrazňování společných hodnot, rekonstrukci britské národní identity a dialog mezi různými kulturami v Británii (Garbaye – Latour 2016: 128).

Bývalý lídr Malcolm Pearson UKIP se vyjádřil k útokům ze 7. července 2005 a tvrdil, že jedním z nejvýznamnějších problémů britského státu jsou rostoucí muslimské komunity, které odmítají integraci do britské společnosti. Místní muslimské skupiny podle něho mohou být potenciálními teroristy (BBC News 2013).

David Cameron (Konzervativní strana) označil extremistickou ideologii za „boj naší generace“. Cameron představil pětiletou strategii pro boj s extremismem. Premiér uvedl čtyři základní příčiny radikalizace lidí: 1. Zaprvé, extremismus se může zdát přitahujícím obzvláště pro mladé lidi. 2. Zadruhé, lidé mohou být přivedeni z nenásilného extremismu na extremismus násilný. 3. Zatřetí, v muslimské debatě mají extremisté silnější hlas a přemáhají ostatní. 4. Začtvrté, selhání integračních procesů umožnilo extremistickým názorům nabýt na moci. Cameron také tvrdil, že britský stát nehledě na své „...úspěchy jako multirasová a multináboženská demokracie“ musí čelit tragické pravdě, že „...existují lidé v této zemi, kteří se ve skutečnosti s Británií neztotožňují“ (Perraudin 2015).

4.5. Krize britského multikulturalismu

Po všech zmíněných teroristických útocích v Británii tehdejší premiér Spojeného království a politik za Labouristickou stranu, která podporovala multikulturní politiky, Tony Blair prohlásil, že pokud imigranti přicházejí do britského státu dobrovolně, tak je vítá. Avšak „právo být jiný, povinnost integrovat se, to znamená být Britem. Právo být v multikulturní společnosti bylo vždy implicitně vyváženo povinností integrovat se, být součástí Británie, být Britem a Asiatem, Britem a černochem, Britem a bělochem“ (Blair 2006).

V roce 2004 předseda Komise pro rasovou rovnost Trevor Phillips kritizoval multikulturalismus za to, že daný fenomén příliš zdůrazňoval odlišnost na úkor poskytnutí skutečné pomoci menšinám na cestě stát se Břitem (Modood 2013: 16–17).

Rok 2005 přinesl neúspěšné bombové útoky ze strany imigrantů, kteří byli narozeni nebo vychováni ve Velké Británii, zemi, která jim poskytla útočiště před chudobou a svobodou vyznání. Tato událost způsobila diskuze o „smrti“ multikulturalismu a spustila vlnu argumentů proti multikulturním praktikám. Útoky na multikulturalismus byly těsně doprovázeny útoky na muslimské menšinové skupiny a islámskou víru v Británii (Allen 2014: 218). Veškeré zmíněné události obrátily veřejnost proti multikulturním praktikám. Došlo k odklonu multikulturalismu od základních britských politických hodnot, které usilovaly o zachování britské identity. Většina obav a nepokojů, které se v daném období odehrály, byla spojována s aktivitami muslimských skupin (Modood 2013: 17). V britském prostředí většina debat o krizi multikulturalismu byla synonymem pro začínající projevy islamofobie u veřejnosti, která obvinila muslimské komunity z úpadku současné britské společnosti (Allen 2014: 218).

Kritika ze strany politického diskursu dosáhla nejvyššího bodu projevem tehdejšího britského premiéra Camerona. Na bezpečnostní konferenci v Mnichově v roce 2011 Cameron tvrdil, že v rámci doktríny státního multikulturalismu Spojené království povzbuzovalo „...různé kultury, aby žily oddělené životy oddělené od sebe navzájem a odděleně od hlavního proudu. Nepodařilo se nám poskytnout vizi společnosti, do které se cítí, že chtějí patřit. Dokonce jsme tolerovali, že se tyto segregované komunity chovaly způsobem, který je zcela v rozporu s našimi hodnotami“ (Cameron 2011a). Cameron zdůrazňoval, že „...to, co vidíme [...] v tolika evropských zemích, je proces radikalizace“ (ibidem). V rámci kritiky státního multikulturalismu zmínil, že je nutné formování silnější národní identity s cílem redukování jakýchkoli forem občanského extremismu. Své myšlenky doprovázel tvrdým názorem ohledně aktivit skupin, které propagovaly islamistický extremismus (BBC News 2011).

Tento obrat proti multikulturalismu probíhal také prostřednictvím intenzivních kontrol imigrace, novými testy občanství a také politikami, které sestavovaly pravicové nacionalistické strany (Abbasov 2015: 92).

To, jak vnímá současná veřejnost a pravicový sektor multikulturalismus ve Velké Británii má negativní vliv na sociální integraci společnosti. Pomalý proces sociální integrace způsobuje fragmentaci populace (Shahi 2010). Kritici tvrdí, že multikulturalismus prosazuje myšlenku separatismu, kulturní segregace a izoluje etnické skupiny (Mennens 2011; Mondal 2008: 78). Typická britská multikulturní politika způsobila „ghettoizaci“ společnosti, kde se vytvořily paralelní světy a konkurence mezi různými etnickými skupinami (Fomina 2006: 410). Kultura nově příchozí skupiny imigrantů se stala izolovanější a existuje odděleně od většinové společnosti (Mennens 2011).

4.6. Konceptualizace populistických radikálních pravicových stran

Populistické radikální pravicové strany (Populist radical right parties – dále pouze PRRPs) jsou stranickou rodinou, která se objevila v poválečné Evropě (Mudde 2014: 217). PRRPs odmítají multikulturalismus a místo toho prosazují posilování vlastní kultury a definují to jako národní prioritu (Mudde 2007: 144). Strany PRRPs sdílejí ideologii, která obsahuje kombinaci nativismu, autoritářství a populismu (ibidem: 218). Nativismus se projevuje v xenofobní podobě nacionalismu, který zdůrazňuje ideál monokulturního národního státu, kde jsou všichni cizinci vnímáni jako hrozba pro národ (Mudde 2007: 19). Nativismus se zaměřuje na pocit ohrožení etnické nebo národní identity, která je spojená s procesem evropské integrace, masové imigrace a multikulturalismem (ibidem: 297). Autoritářství se projevuje pevnou vírou v pořádek a v jeho prosazování ve společnosti pomocí disciplíny a zákonů (ibidem: 23). Autoritářství vychází z obavy z rostoucí kriminality, terorismu a kolísání tradičních hodnot (ibidem: 297–298). Populismus označuje ideologii, která představuje společnost jako rozdělenou mezi dvě homogenní skupiny, čisté lidi a zkorumpovaná elita (Mudde

2004: 543). Populismus představuje nespokojenost s politickou reprezentací a boj proti korupci (Mudde 2007: 298).

Vzestup populistických radikálně pravicových stran v evropské politice se uskutečnil zejména s ohledem na imigrační otázku (Mudde 2016: 9). Především po teroristických útocích z 11. září stoupl autoritářský postoj PRRPs k islámu a muslimské společnosti. Evropské země reagovaly na teroristické útoky v New Yorku zavedením proti-teroristických opatření (Mudde 2007: 149). Téma náboženství v rámci radikálně pravicových stran je úzce propojené s islámem a islamofobií. Boj proti globálnímu islámu nasměroval rétoriku populistických krajně pravicových stran ke zdůrazňování jejich křesťanských evropských hodnot a jednoty jejich národů (Mudde 2016: 12). Noví imigranti, především v Evropě, většinou pocházejí z nezápádních a nekřesťanských států, což způsobuje obavy z úpadku evropské kultury a identity. A to vše vede k tomu, že někteří voliči začínají více podporovat populistické strany, které propagují ukončení takové imigrace (Berman 2021: 75).

4.7. Politická kritika multikulturalismu

Jedním z předmětů politické kritiky multikulturalismu je měnící se kulturní a náboženská společnost Evropy. Například povalečná Francie a Británie usilovaly o podporu imigrace pracovníků z bývalých kolonií, Německo využilo své dlouhodobé partnerství s Tureckem a podpořilo turecké přistěhovalectví. Po nějaké době se imigranti z Afriky a Asie, především muslimské skupiny, stěhovaly do západní Evropy za lepším životem. Evropa se tak musí potýkat s kulturní a náboženskou rozmanitostí a daná sociální rozmanitost se stává objektem kritiky. Další předmět kritiky souvisí se státními politikami multikulturalismu, které evropské země použily v rámci otázky nově příchozích obyvatel. Cílem evropských vlád nebyla asimilace imigrantů nebo jejich kulturní separace. Navržené multikulturní opatření měly za cíl povzbudit integraci imigračních skupin do většinové společnosti. Dále se politická kritika rozvíjí kolem souboru normativních teorií multikulturalismu, které se snaží o nalezení způsobu, jak zacházet s kulturní a náboženskou rozmanitostí v rámci

filozofického hlediska (Bowen 2011). Prohlášení o úpadku multikulturalismu se rozšířily v souvislosti s obavami z radikalizace, terorismu a negativních sociálních důsledků zdůrazňování kulturních rozdílů nad soudržností a jednotou (Parvin 2019: 267).

Politická reakce proti multikulturalismu se také odehrává na bázi argumentů ohledně post-imigračních menšinových skupin, otázky muslimských imigrantů a otázky národní identity (Modood 2007). Mezi multikulturalismem a národní identitou převládá napjatý vztah. Multikulturalismus obsahuje formu národní sounáležitosti, která chápe kulturní odlišnost jako dílčí součást národní jednoty a tím vytváří prostor pro existenci různorodé politické komunity (Chin 2020: 112). Neslučitelnost národní jednoty a kulturní rozmanitosti je předmětem veřejných debat. Národní jednota potřebuje homogenní společnost a snaží se o sjednocené politické společenství. Kulturní rozmanitost je naopak charakteristická oddělenými vazbami, zdůrazněním odlišnosti a rozdělováním skupin (ibidem: 113).

4.7.1. Konzervativní kritika obecně

V této podkapitole se budu věnovat argumentům, které shrnují konzervativní kritiku multikulturalismu.

1. První výtkou proti multikulturalismu je neschopnost menšinových skupin se identifikovat s širokou společností. Tyto skupiny se určují pomocí svých místních identit, které nejsou v souladu s kulturou většinové skupiny. 2. Druhý argument se staví proti negativnímu dopadu multikulturalismu na sociální soudržnost a stoupaní segregace ve společnosti. Usilování o podporu a uznání různých skupin se odehrálo na úkor upevnění národní identity (Phil 1998). Přílišné zdůrazňování identit a kultury v rámci menšinových skupin přispívá k oslabování původní místní kultury (Abbasov 2015: 92–94). Upozornění multikulturalismu na náboženské vlastnosti pouze přispělo k segregování společnosti a tím pádem také k oddělení menšinových skupin od většinové společnosti přílišným důrazem na zachování odlišných kulturních norem a

hodnot. 3. Třetí argument kritiky vystupuje proti kulturnímu relativismu v rámci multikulturalismu, který se zaměřuje na tolerování veškerých praktik a hodnot všech kultur (Phil 1998). Kulturní pluralismus umožňuje vznik agresivních menšinových skupin na úkor liberální a demokratické západní kultury. Podle kritiků by se měly většinové skupiny snažit o posílení své vlastní kultury a národní sounáležitosti a menšinové skupiny měly uznávat a respektovat většinovou kulturu (Colombo 2015: 809). 4. Začtvrté, kritici také tvrdí, že multikulturní praktiky vytváří prostor pro formování radikálních a extremistických skupin, které vznikají v důsledku netolerance existence odlišných náboženských, kulturních a etnických hodnot. 5. Pátým bodem kritiky je skutečnost, že idea multikulturalismu je v nesouladu s liberálními zásadami (Abbasov 2015: 92–94). Multikulturní politiku kritizují za upřednostňování neliberálních, nmoderních a nedemokratických menšinových komunit a za formování etnocentrických a rasistických většinových skupin (Colombo 2015: 809). Multikulturalismus podporuje zachování některých tradic, které porušují základní principy liberální demokracie, například nucené sňatky (Abbasov 2015: 92–94).

4.7.2. Kritika multikulturalismu ve Velké Británii

Útoky na multikulturalismus ve Velké Británii ze strany politické pravice začaly už od 60. let 20. století. Nejdiskutovanějším tématem kritiky konzervativního diskursu byl předpoklad, že etnická diverzita způsobila krizi britských hodnot. V současnosti se kritika britského multikulturalismu posunula od kritiky znehodnocování konzervativních hodnot anglické civilizace k znehodnocování liberálních myšlenek otevřené společnosti (Kundnani 2012: 156).

Multikulturalismus v Británii jako politický program je kritizován za esencialistické pojetí kultury, za vytváření prostoru pro nespravedlivé výhody menšinovým kulturním a náboženským komunitám prostřednictvím zvláštních nařízení a ustanovení, dále za nespravedlivé zacházení se ženami, a za vznik

samostatných izolovaných kulturních komunit od většinové společnosti (Mason 2018: 23).

V následujícím odstavci se zaměřuji na pravicovou kritiku multikulturalismu, především z hlediska BNP a UKIP.

V posledních letech se multikulturalismus v Británii stal předmětem útoků politické pravice, jako jsou například Cameron nebo Nigel Farage (bývalý lídr UKIP). Důvodem těchto útoků je to, že multikulturní politiky způsobily úpadek komunity a sdílených britských hodnot. Konzervativní kritici zdůrazňují, že multikulturalismus vede k segregaci společnosti a způsobuje kulturně oddělený život. Často zmiňovaným příkladem je město Bradford, kde se nachází bílá a asijská komunita vedle sebe, ale kulturně jsou zcela oddělené. Konzervativci také tvrdí, že multikulturalismus dělá britskou společnost méně soudržnou (Hardy 2014: 1).

BNP v posledních letech získala popularitu díky tomu, že apeluje na problémy, které způsobila imigrace a rasové střety. Za vedení Griffina strana prosazovala svůj odpor k multikulturní politice a vytvořila ideologii, která zdůrazňuje národní bezpečnost, svobodu a identitu (Tahir 2017: 82–83). BNP tvrdí, že multikulturalismus je „utopická a destruktivní ideologie“, která je charakteristická importem velkého množství imigrantů z celého světa, především z těch chudších regionů, včetně jejich kultur a náboženství (Green 2017). Podle BNP menšinové kultury usilují pouze o to, aby vnutily svou kulturu a potlačily původní britské zákony, náboženství a každodenní život. Podpora masové imigrace a přistěhovalců se uskutečňuje na úkor Britů, kteří platí daně a jejich výhody se tím snižují (BNP 2016a). Podle strany „vynucený multikulturalismus je ďábelský zločin proti lidstvu“ (Green 2017). Multikulturalismus podle BNP nefunguje ani v teoretické, ani v praktické rovině (Tahir 2017: 83). Multikulturalismus byl podle Griffina vnucen „britskému lidu bez jakéhokoli souhlasu politickou elitou“ (Pidd 2010). Současný lídr BNP Adam Walker definuje multikulturalismus jako „...zlobnou, rozdělovací, chybnou a smrtící

ideologii, kterou lidem vnucuje politická třída“. „Multikulturalismus je ve svém jádru vymýcení domorodé kultury a jeho nahrazení hromadou cizích a mimozemských skupin, které mají [...] odlišné zájmy, aby rozbily a balkanizovaly kdysi homogenní společnost“ (Walker 2019b).

UKIP je také proti celé myšlence multikulturalismu (Tahir 2017: 83). UKIP zdůrazňuje, že multikulturalismus je přejmenovaná rozmanitost, což automaticky přivádí k rozdělení paralelních komunit, kde menšinové skupiny žijí podle svých hodnot a zvyků, které jsou zpravidla v rozporu s britskými hodnotami. Jako řešení problémů, které byly způsobeny multikulturalismem, UKIP navrhuje podporu procesu asimilace imigrantů do britské společnosti (UKIP 2021). Farage tvrdí, že zpochybňuje filozofii multikulturalismu „...která zklamala Británii, zklamala Francii a ve skutečnosti selhala v každé zemi, ve které byla zavedena“ (Farage 2015). Farage také zdůrazňuje, že zastánci multikulturalismu „...nás záměrně segregují a politici si s naší citlivostí hrají“ (ibidem: 2015). Jeden z bývalých lídrů UKIP Henry Bolton kritizuje multikulturalismus za vytlačování britské kultury (Roberts 2017).

4.7.3. Islám v kritice multikulturalismu

Islám je především monoteistická víra, ale daný pojem se také vztahuje na popis určitého způsobu života, civilizace, kultury nebo historické společnosti. Taková rozmanitost definic daného termínu způsobuje nejasnosti ohledně diskuse o islámské historii a současného dění (Voll 2010: 3). Islám představuje velice diskutabilní téma konzervativní kritiky. Integrace muslimských menšinových skupin se považuje za nejvíce problematickou. Tyto skupiny většinou usilují o prosazování vlastních zákonů a vlastního způsobu života do většinové společnosti (Colombo 2015: 809).

V již zmíněném známém projevu v Mnichově o selhání multikulturalismu Cameron také vyzdvihl téma radikalizace muslimských imigrantů na území britského státu. K této islámské radikalizaci došlo právě kvůli přílišné toleranci některých kulturních praktik muslimských přistěhovalců. Bývalý premiér tvrdil,

že „...někteří mladí muslimové se cítí bez kořenů a hledají, k čemu by patřili“ a to je „může přivést k extremistické ideologii“ (Cameron 2011a). „...Největší hrozba, které čelíme, pochází z teroristických útoků, z nichž některé bohužel páchají naši vlastní občané“ a „...měli bychom však uznat, že tato hrozba přichází v Evropě v drtivé většině od mladých mužů, kteří následují zcela zvrácený, pokřivený výklad islámu“ – tvrdí Cameron (2011b). Jádrem daného problému leží v původu teroristických útoků. Bývalý premiér rozlišuje mezi islámem jako náboženstvím a islamistickým extremismem, který označuje za „politickou ideologii podporovanou menšinou“ – „Je životně důležité, abychom rozlišovali mezi náboženstvím na jedné straně a politickou ideologií na straně druhé“. Cameron proto tvrdí, že „...islamistický extremismus a islám nejsou totéž“ (ibidem).

Segregace muslimských imigrantů způsobená multikulturalismem vedla ke vzniku extremismu. Britští muslimové byli stereotypně označováni jako problematičtí (Ahmed 2018: 582). V současné Velké Británii je muslimská komunita a některé její praktiky, pojmána v nesouladu s liberálními myšlenkami o právech jednotlivce. To přivádí k netoleranci vůči multikulturalismu, protože multikulturalismus údajně podporuje muslimské praktiky, jako jsou například nucené sňatky (Meer – Modood 2009: 481).

V souvislosti s kritikou islámu je důležité také zmínit knihu „Londonistan“ britské novinářky Melanie Phillips, která upozorňuje na nebezpečí šíření islamismu ve Velké Británii. Na začátku knihy Phillips připomíná teroristické útoky z roku 2001 v Americe a z roku 2005 v Londýně – „britští muslimové se proměnili v lidské bomby, aby zavraždili co nejvíce svých spoluobčanů“ (Phillips 2007: 8). „Teprve tehdy Británie opožděně uznala smrtící a mnohohlavou hydru, kterou nechala vyrůst ve své vlastní společnosti“: tvrdí autorka (ibidem: 8). Phillips tvrdí, že Londýn dlouhodobě byl centrem islámské militantnosti v Evropě a z britského hlavního města se stal „Londonistán“ – „...významné evropské centrum pro propagaci, nábor a financování islámského teroru a extremismu“ (ibidem: 10–11). Phillips charakterizuje multikulturalismus

jako trend, který proměnil celý britský život a narušil integritu britského národa. Doktrína multikulturalismu byla úplným zlomem od tradičního asimilačního přístupu k přistěhovalcům (ibidem: 57–58). Podle Phillips je Spojené království „...zemí, která je paralyzována multikulturní hrozbou, kterou si ani nedokáže přimět pojmenovat“ (ibidem: 76). Británie se nezvládla vypořádat s radikálním islámem kvůli tomu, že ztratila svou kulturu, identitu a hodnoty v důsledku multikulturalismu (Greene 2009: 189).

4.7.3.1. Islamofobie

„Islamofobie má kořeny v rasismu a je to typ rasismu, který se zaměřuje na projevy muslimství nebo vnímaného muslimství“ (APPG British Muslims 2018: 11). Britský think tank pro rasovou rovnost definuje islamofobii jako „proti-muslimský rasismus“ (Runnymede 2017). Islamofobie představuje skutečnou hrozbu pro základy demokratického řádu EU. Je také významnou výzvou pro sociální mír a soužití různých náboženství, kultur a etnik v evropských státech (Bayrakli – Hafez 2017: 5). V západních společnostech převládá názor, že muslimští imigranti nejsou považováni za rovnocenné občany. Fyzické útoky a politická omezení mohou být ospravedlňovány nedůvěrou a nepřátelstvím vůči muslimům. V západních komunitách se také prosazuje diskriminační politika prostřednictvím zákazu závoje obličeje na veřejnosti, zákaz stavby minaretů a další opatření, která omezují muslimskou svobodu náboženského vyznání (ibidem: 7). Islamofobie funguje následujícím způsobem: formuje muslimskou identitu v rámci negativních charakteristik, přisuzovaných všem muslimům (ibidem: 8).

V britském případě je islamofobie systémovým problémem, vyskytuje se v médiích, hlavních politických stranách a v celé britské společnosti. Jedná se o selhání mainstreamových médií a některých politiků, kteří umožňují islamofobii prosperovat (Ali 2021). Po veškerých výše zmíněných událostech spojených s muslimskými skupinami, se islamofobie na území Británie skutečně dostala do středu pozornosti (Zaheer 2021).

V Británii působí krajně pravicové organizace jako je Britain First (dále pouze BF) a English Defence League (dále pouze EDL) (Ali 2021). BF je protiislámská skupina, která se vydává za vlastenecké hnutí. Jedná se o politické hnutí, které vede Paul Golding (Booth 2017). Skupina se definuje jako hnutí „...vlastenectví, nacionalismu, konzervatismu a tradicionalismu“ (Britain First 2022a). BF tvrdí, že „dnes se všechny centrální politické strany slepě a otrocky hlásí k multikulturalismu, politické korektnosti, imigraci s otevřenými hranice a systematickému potlačování kultury jako „rasistické“ (ibidem: 2022). Hnutí kritizuje „...vytrvalé uklidňování radikálního islámu a tolerování desítek tisíc nenávislných kazatelů, rádoby džihádistů a islamistů“ (ibidem: 2022). BF vystupuje proti islamistickému extremismu, protože „...představuje nebezpečí pro Britý“ (Britain First 2022b). Co se týká EDL, jedná se o britské populistické hnutí, které bylo založeno v roce 2009 (Barlett – Littler 2011: 3). EDL vznikla jako masové pouliční protestní hnutí, které přilákalo tisíce příznivců, aby se zapojili do demonstrací proti islámskému extremismu v britských městech. Dané protesty byly doprovázeny násilím a napadením místních Asiatů a jejich podniků (Kassimeris – Jackson 2015: 171–172). Ideologie této Ligy se zakládá na tom, že islámské náboženství zpochybňuje anglický, křesťanský způsob života (Cleland 2017: 1542). Příznivci daného hnutí sdílejí proaktivní hrdost na Británii, britskou historii a britské hodnoty, na které podle nich útočí islám (ibidem: 55).

5. Metodologie

Výzkum bude proveden prostřednictvím kvalitativní obsahové analýzy programatiky vybraných politických stran a dále jejich následné komparaci v rámci tématiky této diplomové práce, kde pomocí analýzy obsahu identifikují rozdíly nebo podobnosti programatiky vybraných stran v rámci níže stanovených témat. Obsahová analýza je jedním z nejstarších a nejrozšířenějších přístupů v sociálních vědách (Hájek 2014: 57). Výhodou kvalitativních dat je to, že popisujeme detaily konkrétního případu za delší časovou dobu. Při kvalitativním výzkumu usilujeme o nalezení odpovědí na otázky „Proč?“ a „Jak?“ (Hendl 2016: 165). John Creswell (1998: 12) pojímá kvalitativní výzkum jako proces, během kterého se snažíme pochopit určitý sociální nebo lidský problém. Při použití dané analýzy formujeme komplexní pohled, analyzujeme texty a představujeme názory aktérů výzkumu. Na začátku své práce výzkumník identifikuje základní výzkumné otázky. Badatel pracuje nad nalezením a analýzou informace, která by byla užitečná pro zodpovězení výzkumných otázek. Dále nastává fáze analýzy a sběru dat, během které se určí, která data budou relevantní pro výzkum (Hendl 2005: 50). V rámci analýzy dělíme celek na jednotlivé části a provádíme výzkum fungování těchto částí jako samostatných komponentů a vztahů mezi nimi. Během analýzy zpravidla dochází k nalezení nějakých průzkumových a objevujících aktivit (ibidem: 35).

Při výzkumu se zaměřím na dvě britské politické strany, UKIP a BNP. Výzkumné období jsem si stanovila od roku 2001 do současnosti. Vzhledem k tomu, že zkoumané strany vznikly v různé době (BNP v roce 1982 a UKIP je nejmladší stranou, která se zformovala v roce 1993), jsem našla průnik mezi danými stranami a zlomovým bodem současného vývoje britského multikulturalismu, a za takový průnik považuji rok 2001. Výše v teoretické části práce zmiňuji Rushdieho aféru z roku 1989, která je bezpochyby důležitá pro vývoj multikulturalismu v Británii, avšak z hlediska aktuálnosti výzkumu a také dohledatelnosti a dostupnosti dat o programatice stran jsem si dovolila datovat svůj výzkum od roku 2001. Jedná se také o významný datum v rámci světového

vývoje multikulturalismu, který ovlivnil vnímání veřejnosti a politiku tohoto fenoménu. Od roku 2001 do současnosti v Británii proběhlo šest všeobecných voleb do Dolní sněmovny Parlamentu, v letech 2001, 2005, 2010, 2015, 2017 a 2019 (Pilling – Cracknell 2021: 9).

V úvodu této práce jsem si stanovila čtyři výzkumné otázky:

1. Jak se vyvíjela programatika vybraných politických stran na základě jejich postojů vůči multikulturalismu, imigraci a islámu, a charakteristikám, které tyto postoje v souvislosti s danými tématy od roku 2001 do současnosti zdůrazňují?
2. Co má společného programatika vybraných politických stran v přístupu k multikulturalismu a v čem se liší?
3. Jaký je přístup, co se týče programatiky, vybraných politických stran k imigraci a v čem se liší?
4. Jaké jsou společné body programatiky vybraných politických stran v přístupu k islámu a v čem se liší?

Analytická část je zpracována na základě analýzy primárních a sekundárních zdrojů. Pro zpracování obsahové analýzy rétoriky multikulturalismu a post-multikulturalismu v programatice politických stran jsem používala data především z oficiálních webových stránek jednotlivých politických stran, z digitální zpravodajské služby *BBC UK News*, britského deníku *The Guardian*, z webového portálu *Manifesto*, který zveřejňuje politické programy některých stran. V rámci programatiky datový korpus tvoří pdf verze politických volebních programů, politiky na oficiálních webových stránkách, předvolební propagační plakáty a výroky stranických lídrů. V případě výroků stranických lídrů využívám především jejich projevy na tiskových konferencích před a po volbách, jejich projevy v televizi, rozhovory a také projevy na videích zveřejněných samotnými stranami. Do analýzy výroků stranických lídrů za UKIP

jsem zahrnula projevy⁵ následujících lídrů: Jeffrey Titford (funkční období: 22. 2. 2000 – 5. 10. 2002), Roger Knapman (5. 10. 2002 – 12. 9. 2006), Nigel Farage (12. 9. 2006 – 27. 11. 2009 a 5. 11. 2010 – 16. 9. 2016), Malcolm Pearson (27. 11. 2009 – 2. 9. 2010), Paul Nuttall (28. 11. 2016 – 9. 6. 2017), Henry Bolton (29. 9. 2017 – 17. 2. 2018), Gerard Batten (14. 4. 2018 – 2. 6. 2019), Richard Braine (10. 8. 2019 – 30. 10. 2019), Neil Hamilton (12. 9. 2020 – současnost). V rámci BNP jsou to Nick Griffin (27. 9. 1999 – 21. 7. 2014) a Adam Walker (27. 7. 2015 – současnost). Co se týká volebních programů, v případě UKIP jsem analyzovala volební programy z roku 2005, 2010, 2015, 2017 a 2019. V případě BNP jsem analyzovala volební programy z roku 2001, 2005, 2010 a 2017, z nichž jsem měla přístup pouze k úplným volebním programům z roku 2005 a 2010 v pdf verzích, proto jsem nemohla provést analýzu počtu výskytu klíčových slov jako v případě ostatních programů.

Ve veškerých výše zmíněných primárních a sekundárních zdrojích je zkoumán kontext vět, ve kterých se objeví následující klíčová slova a základní tvary těchto slov (lemmata): *immigration*, *multiculturalism*, *ethnics*, *minority groups*, *muslim*, *islam*. Klíčová slova *multiculturalism*, *ethnics* a *minority groups* jsem zahrnula do jedné kategorie multikulturalismu. Dále pro přehlednější analýzu zjištěných primárních a sekundárních zdrojů jsem vymezila tři tematické oblasti: multikulturalismus, imigrace a islám. Tyto oblasti vychází ze zpracované teoretické části dané práce, ve které jsem se věnovala jak samotnému fenoménu multikulturalismu, tak i multikulturalismu v souvislosti s imigrací a islámem. V rámci daných tematických oblastí provádím výzkum programatiky UKIP a BNP.

⁵ Do projevů stranických lídrů UKIP a BNP jsem zahrnula především projevy, ve kterých tito lídři zmiňovali témata relevantní pro tuto práci: totiž multikulturalismus, imigraci a islám.

6. Programatika politických stran

6.1. UKIP – stručná charakteristika

UKIP byla založena Alanem Skedem v roce 1993 jako liberální strana a má své kořeny v Anti-federalistické lize, kterou vedl Sked. UKIP se zformovala po britské ratifikaci Maastrichtské smlouvy, která založila EU (Ray 2020). Současným předsedou strany je Ben Walker (Ukip 2022).

Od svého začátku strana usilovala o vystoupení Spojeného království z EU (Ray 2020). UKIP přimělo Camerona 23. června roku 2016 organizovat referendum, na kterém se rozhodovalo o setrvání či odstoupení Británie z EU (Ukip 2022).

UKIP představuje vlasteneckou a demokratickou stranu, která podporuje britské hodnoty. Strana se snaží o využití tradičních britských hodnot při řešení výzev. Politiku UKIP určují takové obecné zásady jako je vlastenectví, liberalismus a tradicionalismus, národní, politická a ekonomická demokracie. Politická strana tvrdí, že demokracie má smysl pouze, když je zavedena ve společnosti, která má společnou národní nebo historickou identitu, společný jazyk, právní systém a hodnoty (Ukip 2019: 1 –2).

V rámci politik, které prosazuje UKIP, se nejedná pouze o zaměření na vystoupení Spojeného království z EU. Strana má také širokou škálu politik, které se týkají například otázky daní, dopravy, zdravotní péče a obrany (Sutcliffe 2012: 114).

Na počátku byla UKIP zastíněná dobře financovanou stranou *Referendum Party* vedenou Sirem Jamesem Goldsmithem, avšak tato strana byla po volbách v roce 1997 zrušena (Hunt 2014). Poté ale strana dosáhla volebních úspěchů, které z ní udělaly významnou vedlejší politickou stranu v rámci britského politického systému. Volby do Evropského parlamentu v roce 2004 jsou důležitou událostí ve volebním úspěchu strany, UKIP se tehdy dostala na třetí místo a získala 12 poslaneckých míst v Evropském parlamentu (Sutcliffe 2012: 113).

6.2. BNP – stručná charakteristika

Současná BNP je hlavní krajně pravicovou politickou stranou v Británii (Lennox 2012: 396). BNP byla založena bývalým předsedou Národní Fronty Johnem Tyndallem v roce 1982. BNP se považuje za nejvíce úspěšnou extrémně pravicovou stranu v rámci britské volební historie (Ford – Goodwin 2010: 1). V posledním desetiletí BNP získávala větší a větší podporu, například ve volbách v roce 2001 měla strana téměř 50 tisíc voličů, v roce 2010 číslo voličů stoupl na více než 500 tisíc. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2009 strana získala přes 900 tisíc hlasů (Biggs – Knauss 2012: 633–634). Političtí soupeři a akademičtí pozorovatelé považují řízení současné BNP za fašistické a extremistické, především v souvislosti se strategií bývalého lídra strany Nicka Griffina ohledně modernizace strany (Copsey 2007: 61).

Současným předsedou BNP je Adam Walker (The Electoral Commission 2016). Historicky první křesla v Evropském parlamentu strana získala v červnu roku 2009 v čele s tehdejším lídrem strany Nickem Griffinem (Copsey 2011: 1). Širší pozornosti strana dosáhla již po všeobecných volbách v roce 2001, kdy největší podporu získal Griffin, tvořilo to 16,4 % hlasů, což v té době bylo nejvíce hlasů pro krajně pravicovou stranu (ibidem: 5).

Během svých volebních let byla BNP jednou z nejvýznamnějších stran v rámci otázek veřejného pořádku. Strana se držela strategie velmi omezeného zapojení do voleb a tradiční praxe britské extrémní pravice růstu pomocí konfrontačních venkovních shromáždění s cílem přilákat nové voliče (Ford – Goodwin 2010: 3).

BNP má dlouhou praxi ve vydávání zavádějících komentářů a prohlášení o etnických menšinách, které podněcují rasovou nenávist ve Velké Británii. Před založením BNP se Tyndall několik let angažoval v britském krajně pravicovém hnutí. V roce 1962 zformoval neonacistickou skupinu pod názvem „Národně socialistické hnutí“. V roce 1967 se jeho dřívější politická strana Národní Fronta stala největší krajně pravicovou politickou stranou ve Velké Británii. Později se

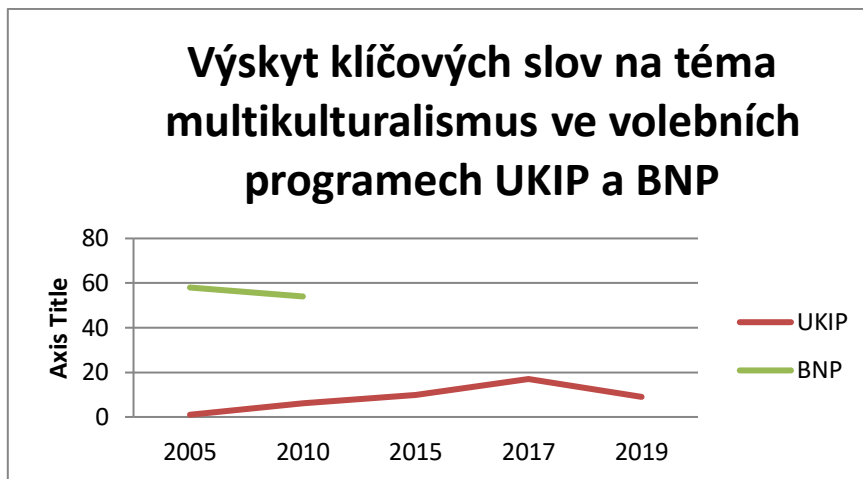
v roce 1972 stal lídrem Národní fronty a aktivně se věnoval propagaci negativních stereotypů o etnických menšinách. V říjnu roku 1999 byl Tyndall hrazen jiným lídrem strany Griffinem (Lennox 2012: 399).

Griffin výrazně proměnil stranu, a to jak z organizačního hlediska, tak i z hlediska veřejné reputace. BNP využila strach veřejnosti ohledně velkého počtu uprchlíků, které usilují o azyl ve Velké Británii a tím v létě roku 2001 získala velkou pozornost. Při místních volbách v roce 2002 strana zahájila kampaň proti muslimským komunitám a získala relativní úspěch ve městech Oldham a Brunley, kde v roce 2001 došlo k násilným nepokojům (Jamin 2014: 4). V roce 2010 se BNP zúčastnila voleb do Dolní sněmovny parlamentu Spojeného království a nominovala 338 kandidátů, což byl největší počet kandidátů, které krajně pravicová strana prosadila v britské historii (Goodwin 2011: 2).

Na Griffinoho „modernizace“ BNP měl vliv kontinentální model francouzské národní fronty v čele s Jean-Marie Le Pen. V západní Evropě krajně pravicové politické strany usilovaly o modernizaci a ústup od svých fašistických idejí s cílem dosáhnout politické legitimacy a získat větší volební podporu (Copsey – Macklin 2011: 19).

6.3. Téma multikulturalismu

Graf č. 1: Výskyt klíčových slov na téma multikulturalismu ve volebních programech BNP a UKIP

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 1 zobrazuje vývoj výskytu klíčových slov (*multiculturalism*, *ethnics*, *minority groups*) a jejich lemmat na téma multikulturalismu v pdf verzích volebních programů UKIP a BNP za období od roku 2005 do roku 2019. Z daného grafu můžeme sledovat, že v případě UKIP od roku 2005 do roku 2017 postupně stoupal výskyt dané tematiky ve volebních programech UKIP. Ve všech programech UKIP prosazuje ukončení doktríny multikulturalismu. V každém volebním programu, kde byla zmíněná otázka multikulturalismu, strana zdůrazňovala, že podporuje „...sjednocující se britskou kulturu, otevřenou každému, kdo se chce ztotožnit s Británií a britskými hodnotami, bez ohledu na jejich etnický nebo náboženský původ“ (UKIP Manifesto 2010: 13, 2015, 2017, 2019). V rámci volebních programů BNP zdůrazňuje svůj nesouhlas s politikou multikulturalismu. Strana charakterizuje multikulturalismus jako: „návod na katastrofu“, „ničitel národa“, „katastrofální experiment“, „manipulace demokracie“ a „zpolitizování britské rozmanitosti“ (BNP Manifesto 2005, 2010). UKIP a BNP v daných volebních programech prosazují ukončení politiky multikulturalismu.

Níže se budu věnovat detailnějšímu popisu jednotlivých volebních programů v rámci tématiky multikulturalismu.

Tabulka č. 1: Charakteristika a postoj vůči multikulturalismu v rámci volebních programů BNP a UKIP

Volební program	Postoj vůči multikulturalismu UKIP	Postoj vůči multikulturalismu BNP
2001	-	<ul style="list-style-type: none"> • Odmítnutí politiky multikulturalismu
2005	-	<ul style="list-style-type: none"> • Selhání multikulturalismu • Posílení britské identity • Multikulturalismus je „návod na katastrofu“ • Multikulturalismus je „nepřítel lidské rozmanitosti“ • Zrušení zákonů o rasových vztazích • Zrušení politické korektnosti • Destruktivní a proti-lidské vyhlazování • Multikulturalismus jako „zpolitizování etnické rozmanitosti“
2010	<ul style="list-style-type: none"> • Ukončení politiky multikulturalismu • Prosazování unikulturalismu • Podpora jednotné britské kultury • Obnova britských hodnot • Občanský nacionalismus 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožování britské existence • Multikulturalismus jako „kulturní válka proti britskému lidu“ • Multikulturalismus podporuje etnické mocenské základny na úkor britského lidu • Podpora původních obyvatel britských ostrovů • Prosazování skupinové identity, sounáležitosti a loajality jako nezbytné součásti základní lidské přirozenosti • Multikulturalismus

		<p>zbavuje domorodé národy jejich kultury, dědictví, historie a tradic</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Katastrofální multikulturní experiment“ • Multikulturalismus je „manipulací demokracie“
2015	<ul style="list-style-type: none"> • Odmítnutí multikulturalismu • Obnova britské kultury a britských hodnot • Integrace menšinových skupin • Fragmentace společnosti • Ukončení používání jiných jazyků než angličtina na úředních dokumentech • Odmítnutí netolerantních náboženských pozic • Žádné výjimky z práva • Multikulturalismus jako „doktrína, podle níž jsou různé etnické a náboženské skupiny povzbuzovány k zachování všech aspektů své kultury, místo aby se integrovaly do naší většinové kultury“ 	-
2017	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek vize pro integrovanou Británii • Fragmentace společnosti • Integrace přistěhovalců • Neumožňování kritiky nepřijatelných náboženských a kulturních praktik • Negativní vliv na zachování britské identity 	-
2019	<ul style="list-style-type: none"> • Ukončování vícejazyčného 	-

	formátování úředních dokumentů	
--	--------------------------------	--

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 1 představuje stručný přehled klíčových charakteristik multikulturalismu, které jsem určila na základě výskytu výše zmíněných klíčových slov ve volebních programech UKIP a BNP. V dalších odstavcích se podle jednotlivých programů budu věnovat tomu, jak se měnily v čase postoje stran vůči multikulturalismu.

Ve volebním programu z roku 2001 BNP prosazuje odmítnutí politiky multikulturalismu. Ve volebním programu UKIP z roku 2005 samotné klíčové slovo *multiculturalism* nebylo zmíněno ani jednou, pouze slovo *ethnics* a to v neutrálním smyslu v otázce imigrace. V rámci volebního programu BNP z roku 2005 se klíčová slova vyskytují v návaznosti na rozpad sociálního experimentu multikulturalismu, kde strana tvrdí, že „...multikulturalismus nemůže fungovat“ a zdůrazňuje selhání multikulturních praktik (BNP Manifesto 2005: 3). BNP poukazuje na důležitost posílení britské identity a kultury (ibidem: 4). BNP přichází s pojmem „multi-rasismus“, který definuje jako „návod na katastrofu“ a upozorňuje, že „poučení z historie a rostoucí napětí v multi-etnické společnosti [...] ukazuje na pravděpodobnost, že úzce související rovnostářský „multirasový experiment“ skončí stejným způsobem“ (neúspěšně) i v Británii (ibidem: 18). BNP označuje multikulturalismus za „nepřítele lidské rozmanitosti“ (ibidem: 18) a navrhuje zrušit zákony o rasových vztazích a další omezení svobody slova, politicky korektní indoktrinaci policie, učitelů a dalších veřejných zaměstnanců. Skutečnou hnací sílu multikulturalismu charakterizuje jako „...post-marxistickou fixaci na přeměnu uprchlíků a imigrantů v náhradní proletariát nebo post-holokaustové podezřívání evropského povědomí“ (ibidem: 19). BNP tvrdí, že multikulturalismus je založen „...na destruktivním a proti-lidském vyhlazování“ (ibidem: 30). Prosazuje také zrušení veškerých vládou podporovaných etnických specifických profesních orgánů a organizací, které záměrně vyhledávají náznaky rasismu s cílem ospravedlnit svou existenci – jedná se o případ „zpolitizování etnické rozmanitosti“ (ibidem: 20–21).

2010. Ve volebním programu z roku 2010, UKIP prosazuje unikulturalismus „...s cílem vytvořit jednotnou britskou kulturu zahrnující všechny rasy a náboženství“ (UKIP Manifesto 2010: 13). Dále strana vystupuje za ukončení „...aktivního prosazování politiky multikulturalismu v rámci místní a národní vlády a veškerých veřejně financovaných orgánů“ (ibidem: 6). UKIP a BNP upozorňují na posílení a obnovu tradiční britské kultury. UKIP například zdůrazňuje potřebu obnovy britských hodnot, podporu britských produktů a značek, vyučování přínosů Británie a britských vynálezů ve školách (ibidem: 13). BNP ve školách upřednostňuje výuku tradiční britské historie, kultury, občanství a hodnot tradičního západního křesťanství (BNP Manifesto 2010: 45). Pro zachování britské tradiční demokracie BNP navrhuje přijmout opatření k ochraně a podpoře původních obyvatelů britských ostrovů a také zaručit, aby byli dominantní etnickou, kulturní a politickou komunitou. Pojem původní obyvatelé podle BNP zahrnuje Angličany, Skoty, Iry, Velšany a také národy evropského původu, které se přistěhovaly před staletími nebo desetiletími a jsou již plně integrovány do britské společnosti (ibidem: 22). Dále UKIP a BNP zdůrazňují občanský nacionalismus a prosazování skupinové identity. BNP navíc označuje multikulturalismus jako „nevyhlášenou kulturní válku proti britskému lidu“, „vážné nebezpečí“, „ničitele národa“ (ibidem: 22), „katastrofální experiment“ (ibidem: 37) a „manipulace demokracie“ (ibidem: 45).

2015. Ve volebním programu z roku 2015 UKIP přichází s definicí multikulturalismu, který pojímá jako „...doktrínu, podle níž jsou různé etnické a náboženské skupiny povzbuzovány k zachování všech aspektů své kultury, místo aby se integrovaly do naší většinové kultury“ (UKIP Manifesto 2015: 61). Dále kritizuje multikulturalismus za „...alarmující fragmentaci britské společnosti“ (ibidem: 61). UKIP požaduje ukončení používání jiných jazyků než angličtina (velština a gaelština) na úředních dokumentech. Dále odmítá náboženské pozice, které jsou netolerantní a neuznávají lidská práva ostatních. UKIP se také zaměřuje na kontrolu financování veřejných institucí podporujících multikulturalismus (ibidem: 61).

2017. V programu z roku 2017 UKIP apeluje na to, že „Británie vždy vítala lidi jakékoli víry, národnosti nebo vyznání, kteří se chtěli v této zemi usadit, ale nedostatek vize pro integrovanou Británii vedl k tomu, že se naše společnost stávala stále více fragmentovanou“ (UKIP Manifesto 2017: 35). Avšak kvůli nedostatku představy integrované Británie se britská společnost začala fragmentovat. Strana kritizuje to, že mnoholetá praxe multikulturních politik „...roztříštila britskou společnost tím, že umožnila novým migrantům do Británie chovat se přesně stejným způsobem, jako by se chovali, kdyby byli stále ve svých zemích původu“ (ibidem: 35). Kritizují multikulturalismus také za to, že neumožňuje žádnou kritiku určitých náboženských tradic a kulturních praktik, včetně těch, které britská populace považuje za nepřijatelné a těch, které ohrožují lidské práva a rovnost zavedenou v Británii. UKIP tvrdí, že „nikdo nehlasoval pro multikulturalismus, přesto všichni žijeme s jeho výsledky“ (ibidem: 35).

2019. V rámci programu z roku 2019 UKIP používá stejnou definici multikulturalismu jako například v programu z roku 2015 (UKIP Manifesto 2019: 39) a též plánuje ukončit vícejazyčné formátování úředních dokumentů a ponechat pouze anglický, velšský a gaelský jazyk (ibidem: 39).

Po obsahové analýze příspěvků, politik a propagačních předvolebních plakátů na oficiální webové stránce UKIP a BNP, některých projevů stranických lídrů ve stanoveném období jsem také identifikovala několik kategorií, ve kterých se vyskytuje slovo *multiculturalism* (viz tabulka č. 2, kde symbol „+“ znamená, že se daná kategorie u konkrétní strany projevuje a symbol „-“, že se neprojevuje).

Tabulka č. 2: Kategorie výskytu klíčových slov na téma multikulturalismu

Výskyt klíčového slova <i>multiculturalism</i>	UKIP	BNP
Obnova britských hodnot, posílení britské identity a podpora britské kultury	+	+
Fragmentace britské společnosti	+	+
Destruktivní charakter multikulturalismu	+	+
Prosazování interkulturalismu a podpora asimilace imigrantů	+	–
Nacionalismus	+	+
Zrušení politické korektnosti a prosazování svobody slova	+	+
Utlačování západní společnosti a pozitivní diskriminace původních Britů	+	+
Neúspěšný multikulturní experiment	+	+
Růst kriminality	–	+

Zdroj: vlastní zpracování

1. První kategorie výskytu klíčového slova *multiculturalism* je spojená s obnovou britských hodnot, posílením britské identity a podporou tradiční britské kultury. Tato kategorie se projevuje jak v rétorice UKIP (viz příloha č. 10), tak i v rétorice BNP. Bývalý lídr UKIP Bolton kritizuje multikulturalismus za vytlačování britské kultury – „multikulturalismus [...] vytlačuje tradiční britskou kulturu“ (Roberts 2017). Bolton také oznámil, že UKIP usiluje o to, aby se ve školách vyučovala britská historie (ibidem 2017). UKIP například navrhuje podporovat sjednocující se britskou kulturu, která je otevřená každému, kdo by si přál ztotožnit se s Británií, jejími hodnotami a kulturou (UKIP 2021). BNP také uznává to, že ve Velké Británii vždy budou přítomné etnické menšiny, podstatné ale je, aby se tyto menšiny nestaly většinou a také aby neměnily základní britskou kulturu a identitu původních obyvatel Britských ostrovů. BNP usiluje o to, aby lidé v Británii „...měli právo být Britem“ (BNP 2022). Strana usiluje o ochranu unikátní a vzácné britské identity před masovou imigrací, multikulturalismem a globalizací. Dále také plánuje pracovat nad ukončením veřejného financování organizací, které hájí a podporují multikulturalismus (BNP 2022). V jednom ze svých každoročních projevů Walker pronesl, že hlavní

prioritou BNP v oblasti zachování britské kultury je „...investování do vlastních občanů a oslava britských kulturních tradic“ (Walker 2016a). Griffin tvrdí, že „etnické menšiny ohrožují britskou kulturu“ (Griffin 2001).

2. V rámci druhé kategorie BNP a UKIP upozorňují na fragmentaci britské společnosti, kterou způsobuje multikulturalismus. UKIP například označuje multikulturalismus za „přejmenovanou rozmanitost“, která způsobuje segregaci paralelních komunit v rámci britského státu, kde menšinové skupiny žijí podle svých hodnot a zvyků, které jsou většinou v nesouladu s britskými hodnotami (UKIP 2021). V roce 2011 bývalý lídr strany Batten sepsal dokument o „demontáži“ multikulturalismu, ve kterém tvrdí, že v multi-etnických společnostech musíme spíše zdůrazňovat to, co máme společné, než to, v čem se lišíme. A pro to je potřeba, aby všichni občané na území jednoho státu měli stejnou loajalitu a věřili ve společný soubor veřejných a politických institucí a v přijetí jednoho právního systému. Podle Battena multikulturalismus naopak způsobuje vznik různých a soupeřících komunit v rámci jednoho veřejného a politického prostředí a to vede ke konfliktům a rozdělení společnosti (Batten 2011: 1). Veřejná politika státem podporovaného multikulturalismu podle Battena „...vytvořila stále více roztržštěné, rozdělené, sporné a neklidné společnosti“ (ibidem: 2). BNP jako jeden z příkladů fragmentace společnosti v důsledku multikulturalismu uvádí město Blackburn, nejvíce segregované město v Británii, kde došlo v roce 2001 k nepokojům. V daném městě existuje určitá etnická a náboženská propast mezi bílou a muslimskou komunitou, které žijí v oddělených světech (BNP 2018).

3. Jako třetí kategorii jsem označila destruktivní charakter multikulturalismu, na který upozorňují obě politické strany. Tehdejší lídr UKIP Bolton například po všeobecných volbách v roce 2017 prohlásil, že Spojené království je „pohřbeno“ a „zaplaveno“ multikulturalismem (Roberts 2017). BNP zastává názoru, že multikulturalismus nepřenáší do britské společnosti nic dobrého. Multikulturalismus představuje prostředek ke sloučení odlišných kultur s cílem spoluexistence těchto kultur jako jedné velké rodiny na Zemi. BNP

odsuzuje danou myšlenku multikulturalismu z toho důvodu, že veškeré pokusy o integraci rozličných kultur byly neúspěšné, protože se vždy některé kultury prohlašovaly za dominantní a to na úkor ostatních kultur. Strana považuje multikulturalismus za velký byznys, který do britské společnosti přináší pouze snížení pracovní produktivity, zvýšení nezaměstnanosti, snížení pracovní síly. BNP charakterizuje multikulturalismus jako „utopickou ideologii“, která se snaží o zvýšení pracovní síly s cílem snížit mzdy (BNP 2016a). Nezdařený multikulturní experiment má negativní vliv na britskou populaci zejména v rámci financí, muselo se například zavést represivní zdanění (Green 2017). Současný lídr strany Walker tvrdí, že „od svého založení BNP vedla kampaň za ukončení projektu multikulturalismu a návrat k homogenní, původní britské kultuře v Británii“ (Walker 2019). Multikulturalismus podle Walkera „zavedl nepřátelské etnické skupiny do našich kdysi harmonických a kulturně bohatých komunit a jejich aktivní přeprava milionů muslimů do Evropy nyní stojí životy Evropanů“ (Walker 2016b).

4. V rámci čtvrté kategorie UKIP prosazuje interkulturalismus a podporuje asimilaci imigrantů. UKIP vyzdvihuje asimilaci jako klíčový přístup v rámci rasových vztahů a imigračních menšin (UKIP National Manifesto 2021: 14). Proces asimilace imigrantů do britské společnosti má posloužit jako řešení problémů, které byly způsobeny multikulturalismem (UKIP 2021). K volebnímu programu z roku 2005 tehdejší lídr Kapman uvedl, že nově příchozí imigranti budou muset splnit „testy britskosti“ (Burkeman 2005). Farage tvrdí, že nově příchozí se musí naučit anglický jazyk, protože je to velice důležité pro jejich integraci do britské společnosti (BBC News 2014). Farage také prosazuje „interkulturalismus“ ve Velké Británii (Mason 2015). Podle něho by se náboženské menšiny měly přizpůsobit a porozumět britským zákonům. „Zatímco my chceme být tolerantní k jiným náboženstvím a jiným menšinám, oni musí rozumět našim zákonům“, „Z dlouhodobého hlediska je tady kulturní problém. ...Musíme být sebevědomější v tom, kdo jsme“ – tvrdí Farage. Západní Evropa dlouho „zavírala oči“ před těmito problémy ze strachu, že je obviní v rasismu

(Mason 2015a). Jeden z propagačních plakátů UKIP (viz příloha č. 7) obsahuje definici multikulturalismu jako „...doktríny, podle níž jsou různé etnické a náboženské skupiny povzbuzovány k tomu, aby si udržovaly všechny aspekty své kultury, místo aby se integrovaly do naší většinové kultury, i když některé z jejich hodnot a tradic jsou v rozporu s britskými“ (UKIP 2022a).

5. Jako pátou kategorii jsem určila podporu nacionalismu. Podle BNP příslušníci jednoho národa sdílejí stejný jazyk, historii, hodnoty a kulturu, včetně tradic a lidové zábavy a většinou také sdílejí stejný postoj k náboženství. Společná kultura je jednou z nejdůležitějších charakteristik silného národa. Pokud do Británie přijede velké množství Afričanů nebo se tady narodí, nikdy se z nich nebo jejich potomků nemohou stát Angličané. „Všechny národy mají právo kontrolovat své zeměpisné a kulturní hranice, aby si zachovaly svou identitu“. V určité fázi, imigrace to přestává být o právech přistěhovalců, a stává se z toho fenomén vyvlastňování domorodé komunity (Caterill 2020). Současný lídr BNP tvrdí, že „Britská národní strana je nacionalistickou stranou, která usiluje o to, aby různé nacionalistické evropské národy „vzali své země zpět pod svou vlastní kontrolu“ (Walker 2016a). UKIP také zdůrazňuje společnou národní nebo historickou identitu, společný jazyk, společný právní systém a společné hodnoty (UKIP 2022).

6. V rámci šesté kategorie BNP a UKIP (viz přílohy č. 11–12) prosazují zrušení politické korektnosti a svobodu slova. V případě UKIP jeden z bývalých lídrů Knapman odmítá politickou korektnost, protože potlačuje řádnou debatu o azylových politikách (Hinsliff 2004). Pearson je také zastáncem svobody slova (Press Association 2009). Hamilton tvrdí, že „UKIP je skutečnou stranou svobody“ (Hamilton 2021d). Současný lídr BNP Walker v jednom ze svých každoročních projevů sdělil, že strana odmítá „politickou korektnost ve všech jejích podobách“ a usiluje o „to, co je skutečně důležité; starat se o naše lidi a poskytovat prostředí, kde mohou naše děti bezpečně a v míru žít“ (Walker 2016a). Podle názoru současného lídra BNP politická korektnost potlačuje svobodu slova. Britové se například bojí sdělit svůj postoj k islamizaci

Spojeného království – „politická korektnost je něco, co naprosto omezuje širokou populaci“ (Walker 2018). BNP proto usiluje o vytvoření speciální nezávislé zpravodajské jednotky k izolaci a odstranění politicky korektních vedoucích úřadů. Strana označuje politickou korektnost za „jedovatou ideologii“ (Walker 2020).

7. Jako sedmou kategorií jsem vymezila utlačování západní společnosti a pozitivní diskriminaci původních Britů. Současný lídr UKIP Hamilton v jednom ze svých videí, zveřejněných na oficiální webové stránce UKIPu, reagoval na hnutí „*Black Lives Matter*“, kde zdůraznil, že „všechny životy jsou důležité“ bez ohledu na rasu. Ve svém projevu tvrdí, že se v současnosti „drobná menšina snaží uvalit na drtivou většinu kulturní diktaturu“, „musíme být hrdí na naše dědictví“ (Hamilton 2020b). BNP také upozorňuje na utlačování západní společnosti. Například v jednom ze svých příspěvků tvrdí, že „ze všech lidských ras na Zemi jsou pouze jedné rase upírána lidské práva na rasové vědomí a zachování identity a kultury: západní běloši“ (Green 2017). Multikulturalismus se prosadil na všech úrovních západní komunity. Přistěhovalectví na Západ se podává jako něco prospěšného pro západní země, něco, co přinese potřebnou rozmanitost a obohatí kulturu. Avšak spolu s multikulturalismem působí i multikulturní a proti-bělošská propaganda, která má za cíl obvinít bělošskou rasu tak, aby se styděla za svou vlastní rasu a dobrovolně se vzdala svého území. Podle názoru BNP v multikulturalistické myšlence nejde o rozmanitost a obohacování kultur, ale o potrestání západních obyvatel za odmítnutí Marxovy socialistické utopie. Multikulturalismus krade budoucnost „bílým dětem“ a podněcuje nenávist k „bílým lidem“ (ibidem 2017). Griffin v jednom ze svých rozhovorů tvrdí, že problémem v otázce masové imigrace není barva pleti imigrantů, „...jde o kulturu“. Griffin také říká, že v Británii existují „...nejrůznější problémy spojené s rasovými vztahy a imigrací“. „Problém je v zásadě způsoben politickou elitou...“, která se nespravedlivě zachovala k domorodým obyvatelům britských ostrovů a proti tomu se nemůžete postavit. Griffin upozorňuje na to, že je „...odepřena jakákoli ochrana podle zákonů o

rasové diskriminaci“. Kritizuje vládu za to, že podporuje etnické skupiny, ale nikoliv Angličany: „V této zemi máte 12 000 charitativních organizací, ve skutečnosti přes 12 000 charitativních organizací pro různé etnické skupiny, a to je v pořádku, ale nemáte povolenou ani jednu pro Angličany“. Griffin zmiňuje fenomén pozitivní diskriminace, který prosazuje labouristická strana. Pozitivní diskriminace upřednostňuje etnické menšiny před rodilými Brity. Griffin mluví o diskriminaci Angličanů, „...je to obrovská nespravedlnost a je hlavní součástí naší práce to napravit“ (Independent 2009). Bývalý lídr také označuje Angličany za etnickou menšinu – „Londýn už není město, které by poznali moji prarodiče. Je změněné k nepoznání“ (Hazelton 2009). Za jeden z klíčových problémů Spojeného království Griffin považuje otázku „zda Británie a Evropa zůstanou křesťanské/post-křesťanské a evropské, nebo se stanou součástí třetího světa“ (High Profiles 2004). „Předsudky, strach a obavy mezi bílou populací spočívají v tom, že se viditelně stávají menšinou ve své vlastní zemi a nikdo tuto skutečnost neřeší“ (Griffin 2001).

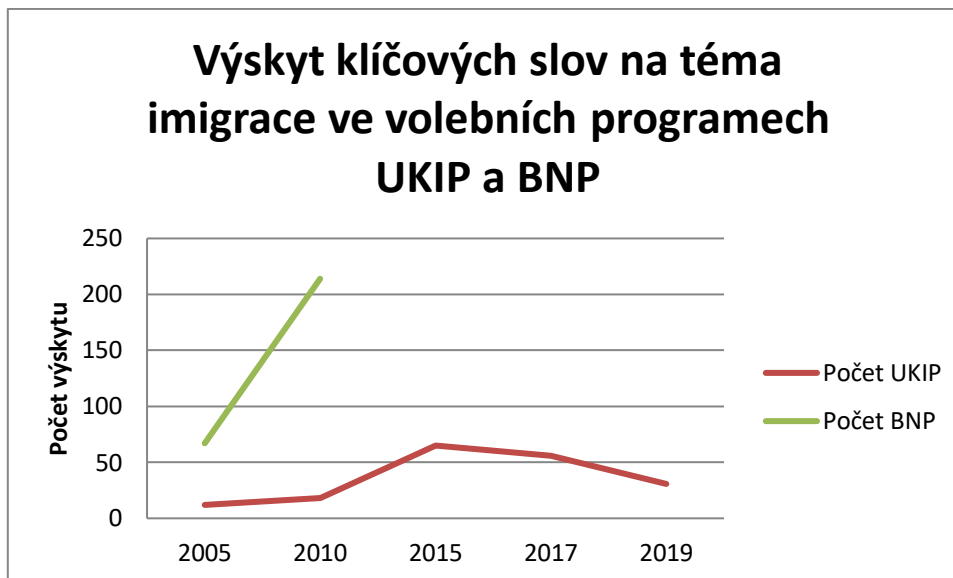
8. Jako osmou kategorii jsem označila neúspěšný multikulturní experiment. BNP definuje multikulturalismus jako „vysoce nestálý experiment sociálního inženýrství, který se ukázal jako katastrofální selhání v každé zemi regionu, do které byl kdy importován“ (Watts 2019). Současný lídr UKIP Walker také tvrdí, že „...je potřeba napravit neúspěšný multikulturalistický experiment politiků“ (Walker 2021). Griffin tvrdí, že když se podívá na jiné multi-rasové země v průběhu dějin, vidí pouze „krev a hrůzu“ (Griffin 2001). Podle BNP nucené integrační opatření podporované britskou vládou, jako je pozitivní diskriminace, politická korektnost, slučování škol odlišných etnik a náboženství, selhaly. BNP uvádí tři důvody selhání takových integračních strategií: 1. lidskou přirozeností je dávat přednost životu se svým vlastním druhem, 2. nadměrná míra imigrace do Británie, kdy dosáhnout plošné integrace, je velice náročný úkol, 3. dlouholetá islámská historie poukazuje na fakt, že muslimové nejsou schopni mírumilovně spoluexistovat s nemuslimy (BNP 2018). Dále strana připomíná fakt toho, že největší zastánci multikulturalismu museli uznat jeho selhání. BNP

tvrdí, že „Přistěhovalectví je největší hrozbou pro naši vzácnou a jedinečnou britskou identitu“ (BNP 2022). UKIP se také vyjadřuje ohledně neúspěchu multikulturalismu. Bývalý lídr UKIP Batten zdůrazňuje skutečnost, že multikulturní politiky evropských a západních zemí viditelně selhaly a daný fakt veřejně podpořili někteří evropští známí politici jako je Trevor Phillips, Nicolas Sarkozy, Angela Merkelová nebo David Cameron (Batten 2011: 1).

9. Devátou kategorií je růst kriminality, který se objevuje především v rétorice BNP. Strana zdůrazňuje propojení multikulturalismu a růstu míry kriminality v Británii. BNP tvrdí, že musí dojít ke „...zvrácení katastrofálního, neúspěšného multikulturního experimentu politiků“ (Watts 2017b). Strana považuje multikulturní politiku za „...krutý útok na britský lid“. BNP bude usilovat o ukončení nezdařilého multikulturního experimentu v Británii a obnovu potřebného smyslu pro britskou identitu a vládu britského práva a britského národa (ibidem 2017b). Vlna imigrantů proudících na Západ nepřinesla žádný vědecký, inženýrský nebo lékařský pokrok do západních společností, naopak přinesla pouze rostoucí míru kriminality a neustálé hrozby teroristických útoků (Green 2017). „Multikulturalismus obohacuje Británii pouze stoupající mírou kriminality a vražd“ – podle BNP politici vnutili britským občanům „zhoubnou a nebezpečnou politiku, kterou nazvali multikulturalismus“ (Watts 2019). V souvislosti s daným tématem se Walker vyjádřil k teroristickému útoku v Christchurch na Novém Zélandu: „Je to poslední série děsivých kriminálních činů brutality, které bohužel charakterizují projekt sociálního inženýrství politické třídy – multikulturalismus“ (Walker 2019b).

6.4. Téma imigrace

Graf č. 2: Výskyt klíčových slov na téma imigrace ve volebních programech UKIP a BNP

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 2 zobrazuje vývoj výskytu klíčového slova (*immigration*) a jeho lemmat na téma imigrace v pdf verzích volebních programů UKIP a BNP za období od roku 2005 do roku 2019. Z daného grafu můžeme sledovat, že v případě UKIP postupně stoupal výskyt klíčového slova ve volebních programech. Ve všech analyzovaných programech klíčové slovo *immigration* bylo většinou doprovázeno přídavným jménem „masová“, „nekontrolovaná“ a „nelegální“. UKIP se také ve veškerých programech zaměřuje na zastavení veškeré masové a nekontrolované imigrace. V případě BNP výskyt klíčových slov rapidně stoupl. Ve všech analyzovaných programech klíčové slovo *immigration* bylo většinou doprovázeno přídavným jménem „masová“, „nelegální“ a také ve spojení s hrozbou, krizí a invazí.

Níže se budu věnovat detailnějšímu popisu jednotlivých volebních programů v rámci tematiky imigrace.

Tabulka č. 3: Charakteristika a postoj vůči imigraci v rámci volebních programů UKIP a BNP

Volební program	Postoj vůči imigraci UKIP	Postoj vůči imigraci BNP
2001	–	<ul style="list-style-type: none"> • Odmítnutí imigrace • Návrat imigrantů do zemí jejich etnického původu • Negativní vliv na britský stát
2005	<ul style="list-style-type: none"> • Omezování imigrace • Kontrola nelegální imigrace a přísná kontrola legální imigrace • Zpřísnění kritérií určení uprchlíků • Odmítnutí nekontrolované imigrace • Zavedení testů „britskosti“ • Deportace nelegálních imigrantů 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukončení masové imigrace • Negativní vliv na ekonomiku, dopravu a životní prostředí • Ohrožení existence Británie • Sociální problémy • Deportace nelegálních přistěhovalců • Suverénní kontrola hranic • Systém dobrovolného přesídlení
2010	<ul style="list-style-type: none"> • Zastavení imigrace • Kontrola státních hranic • Zpřísnění imigrační kontroly • Deportace nelegálních imigrantů • Pravidlo primárního účelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení demokracie • Negativní vliv imigrace na britský národ a britskou kulturu • Zastavení další budoucí vlny imigrantů • Znovuzískání suverénní kontroly státních hranic • Krize • Deportace nelegálních imigrantů • Zánik britského státu • Negativní vliv na ekologii • Kriminalita • Růst nezaměstnanosti • Británie jako nepřistěhovalcká

		země • Dobrovolné přesídlení
2015	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola státních hranic • Reforma imigračního systému • Řízení imigrace • Zahraniční kriminálníci • Vízový systém • Nelegální imigrace • Ukončení svobody pohybu • Rostoucí nezaměstnanost 	–
2017	<ul style="list-style-type: none"> • Brexit • Kontrola státních hranic • Kontrola imigrační a azylové politiky • Rostoucí daně • Bytová nouze • Vyvážená imigrace • Neúspěšná imigrační politika konzervativců a labouristů • Integrace • Nelegální imigrace • Právo • Kriminalita 	<ul style="list-style-type: none"> • Zastavení veškeré imigrace • Dobrovolné přesídlení imigrantů
2019	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení čisté imigrace • Autonomní kontrola státních hranic • Nekontrolovaná masová imigrace • Bydlení • Životní prostředí 	–

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 3 představuje stručný přehled klíčových charakteristik imigrace, které jsem určila na základě výskytu výše zmíněných klíčových slov ve volebních programech UKIP a BNP. V dalších odstavcích se podle jednotlivých programů budu věnovat tomu, jak se měnily v čase postoje stran vůči imigraci.

2001. V rámci volebního programu z roku 2001 BNP definuje imigraci jako „jeden z nejdůležitějších problémů Spojeného království“ (Cook 2014: 22). Strana usiluje o homogenní Británii pouze pro původní bílé obyvatelé, odmítnutím imigrace. Přistěhovalce, kteří se již usadili v Británii, strana

povzbuzuje k návratu do zemí svého etnického původu. Podle Britské národní strany, imigrace, především nebílá, má negativní vliv na britský stát a britskou identitu (ibidem: 22).

2005. Ve volebním programu z roku 2005 UKIP zdůrazňuje svůj nesouhlas ohledně nekontrolované imigrace: „...říkáme NE nekontrolované imigraci“ (UKIP Manifesto 2005: 5). Podle názoru strany „Británie se nemůže nadále přizpůsobovat imigraci při současné čisté míře milionu nově příchozích každé čtyři roky“ (ibidem: 6). UKIP usiluje o zavedení přísných kontrol legální imigrace a také vyřešení problému nelegálního přistěhovalectví. Tak zvané testy „britskosti“ by měly motivovat usazené imigranty k získání znalosti o britském jazyce, britské kultuře a úplné asimilace do společnosti (ibidem: 6). Dále UKIP prosazuje vlastní kritéria určení uprchlíků, například u žadatelů o azyl, kteří před příjezdem do Británie překročili nějakou bezpečnou zemi, se nebude brát v úvahu status uprchlíka (ibidem: 6). BNP zdůrazňuje témata ukončení masové imigrace, negativní vliv na ekonomiku, dopravu a životní prostředí, suverénní kontrola státních hranic. BNP používá výraz „ukončení masové imigrace“ jako univerzální řešení veškerých britských problémů – od ekonomiky po ekologii. BNP tvrdí, že „samotná existence Británie je dnes ohrožena imigrací“ (BNP Manifesto 2005: 13). Nárůst míry kriminality, míry nezaměstnanosti, neúspěchy ve vzdělání a sociální problémy se podle názoru strany vztahují k imigračním skupinám, které se přistěhovaly do Velké Británie. BNP tvrdí, že přijmout imigranty do země „...znamená rozhodnout se stát se chudší, násilnější, závislejší a hůře vzdělanou společností“ (ibidem: 13). Dále strana prosazuje právo britského národa na udržení suverénní kontroly svých hranic (ibidem: 13–14). BNP vyzývá k okamžitému zastavení veškeré další imigrace a deportaci všech falešných žadatelů o azyl a nelegálních imigrantů, aby „...zajistili, že se nestaneme menšinou ve své vlasti a že si původní britské národy na našich ostrovech udrží svou kulturu a identitu“ (ibidem: 14). Dále BNP navrhuje zavedení systému dobrovolného přesídlení, kdy by se legální přistěhovalci a jejich potomci mohli vrátit zpátky do svých zemí etnického původu, motivovaní

finanční pomoci (ibidem: 14). BNP také zdůrazňuje negativní vliv imigrace na ekonomiku státu – „... imigranti bývají levní dělníci, kteří jsou méně produktivní než průměrný Brit, imigrace ve skutečnosti snižuje HNP na hlavu (ibidem: 34).

2010. Ve volebním programu z roku 2010 UKIP vystupuje za zastavení imigrace, kontrolu státních hranic, zpřísnění imigrační kontroly a zmiňuje růst kriminality. UKIP vyžaduje znovuzískání kontroly nad britskými hranicemi a zajištění přísně kontrolovaného bodového systému budoucí imigrace jako v Kanadě. Dále prosazuje deportaci nelegálních přistěhovalců. Pro získání britského občanství je potřeba, aby žadatel bydlel nejméně pět let v Británii. „Nový občané by měli projít zkouškou občanství a podepsat Prohlášení o britském občanství“, kde slíbí, že budou dodržovat demokratický a tolerantní způsob života ve Spojeném království (UKIP Manifesto 2010: 5). UKIP také plánuje obnovit „pravidlo primárního účelu“, podle kterého jedinci, kteří chtějí uzavřít sňatek s britským občanem, musí ujistit úředníka ohledně svého primárního účelu při vstupu do Británie (ibidem: 6). Co se týká BNP, tak se klíčové slovo opět objevuje se zasahováním do všech sfér života od bydlení po ekologii. Na začátku programu bývalý lídr UKIP Griffin zdůrazňuje, že „...demokracie je ohrožena Evropskou unií a masovou imigrací, které ohrožují všechny naše tradice a kulturu“ (BNP Manifesto 2010: 12). Strana tvrdí, že „při současné imigraci a porodnosti se mají původní Britové do 50 let stát menšinou“ (ibidem: 16). Dále se imigrace zmiňuje v souvislosti s její negativním vlivem na britský národ, britskou kulturu, dědictví a britskou identitu. Dále také prosazuje zastavení další budoucí vlny imigrantů do Velké Británie včetně deportace nelegálních imigrantů a vyřešení problémů azylových podvodů (ibidem: 16). BNP slibuje znovuzískání suverénní kontroly nad britskými hranicemi pomocí zvýšení finančních prostředků pro pohraniční agenturu (ibidem: 16). BNP sděluje svůj radikální názor na současnou imigrační situaci v zemi: „...přijetí velkého množství cizinců do této země mimo jiné vytvořilo chudší, násilnější, nejistou, dezorientovanou, zmatenou, politicky korektní, špatně vzdělanou, závislou, roztržštěnou společnost“ (ibidem: 17). BNP tvrdí, že „...počet nebritského

etnického obyvatelstva exponenciálně roste a vzhledem k současné imigraci a porodnosti zcela přemůže původní populaci Británie“ (ibidem: 17). V daném programu se také objevuje spojitost přistěhovalectví a jeho dramatického dopadu na stoupající míru kriminality v Británii. Strana zdůrazňuje, že britská populace je většinou obětí rasově motivovaných trestných činů, nikoliv pachateli a tím vyvrací sdělení médií ovládaných vládou. Přítomnost různých etnických skupin způsobuje růst nezaměstnanosti, posiluje závislost na sociálních dávkách státu a zvyšuje neúspěšnost ve vzdělávání (ibidem: 18). BNP navrhuje nastavení nového statusu Británie jako „nepřistěhovalecké země“ a deportovat všechny nelegální imigranty a falešné žadatele o azyl, včetně jejich rodinných příslušníků (ibidem: 19–20). BNP tvrdí, že „...v Británii nejsou žádní legální žadatelé o azyl [...] protože každý žadatel o azyl [...] prošel desítky bezpečných zemí, aby vstoupil do Spojeného království“ (ibidem: 20). Dále BNP plánuje podporu dobrovolného přesídlení, kde imigrantům a jejich potomkům bude poskytnuta příležitost vrátit se do svých původních zemí za finanční ohodnocení (ibidem: 20). „Británie se stala zemí, kde jsou cizinci na prvním místě a slušní, tvrdě pracující Britové jsou vykořisťováni“ – tvrdí BNP (ibidem: 36).

2015. V programu UKIP z roku 2015 imigrace je zmiňována jako „jeden z největších dnešních problémů Británie“ a v souvislosti s otázkou kontroly hranic, reformou imigračního systému, řízení imigrace, zahraničních kriminálních, vízovým systémem, nelegální imigrací, ukončení svobody pohybu v rámci EU a nezaměstnanosti. V rámci otázky imigrace UKIP tvrdí, že „...s migrací problém nemá“, ale kritizuje nekontrolovanou, politicky řízenou imigraci, kterou podporují labouristé a konzervativci (UKIP Manifesto 2015: 10). Podle názoru strany: „Imigrace není o rase; jde o prostor. Problémem nejsou přistěhovalci; je to současný imigrační systém, který je rozbitý“ (ibidem: 11). Dnešní imigrační pravidla zanedbávají zájmy britské populace. UKIP plánuje zavést přísné kontroly hranic a vyřešit problém falešných manželství (ibidem: 11). Dále plánuje zavést nový vízový systém, který by se zaměřil na nediskriminaci mezi různými národnostmi, které usilují o práci, studium a

návštěvu Spojeného království (ibidem: 12). UKIP požaduje pozastavení povolení k trvalému pobytu (ibidem: 13). UKIP uznává novou otevřenost v moderním světě a pozitivní aspekty, které přinesla kontrolovaná legální imigrace. Strana tvrdí, že „Britové přijímají přistěhovalce a patří k nejpřívětivějším a nejtolerantnějším lidem na světě“ (ibidem: 13). Pouze s dodržováním navržených politik a nastavením bodového imigračního systému australského typu, může být imigrace přínosná pro Velkou Británii (ibidem: 13).

2017. V programu UKIP z roku 2017 imigrace je zmiňována v souvislosti s otázkou Brexitu, kontrolou hranic, kontrolou imigrační a azylové politiky, daněmi, bytovou nouzí, vyváženou imigrací, neúspěchy imigrační politiky konzervativců a labouristů, integrací, ilegální imigrací, práva a kriminality. Ihned v úvodu UKIP opět upozorňuje na to, že imigrace je „...hlavním problémem dneška“ (UKIP Manifesto 2017: 3). UKIP tvrdí, že „Británie musí mít plnou kontrolu nad imigrační a azylovou politikou a kontrolou hranic“ (ibidem: 6– 7). Podle UKIP imigrace „udržuje nízké mzdy“ (ibidem: 11). Imigrace způsobila obrovský tlak na veřejné služby, oblast bydlení a domácí trh práce. Imigrace narušila soudržnost britské komunity (ibidem: 32). UKIP plánuje zřídit Komisi pro kontrolu migrace, prosadit nový bodový systém australského typu a systém pracovních povolení (ibidem: 33). „Uvědomujeme si novou otevřenost v našem světě a pozitivní výhody, které může řízená a vyvážená imigrace našemu národu přinést“ – tvrdí John Bickley, tehdejší mluvčí UKIP v rámci imigrace (ibidem: 34). BNP opět zdůrazňuje zastavení veškeré imigrace a finanční podporu dobrovolného opuštění státu (BBC News 2017). Současný předseda Britské národní strany Walker zdůrazňuje to, že Británie je přesídlená a navrhuje grant na dobrovolnou repatriaci, navrácení imigrantů zpět do zemí původu (BBC News 2017).

2019. V programu UKIP z roku 2019 výskyt imigrace souvisí především se snížením čisté imigrace, samostatnou kontrolou státních hranic, s nekontrolovanou masovou imigrací, bydlením a životním prostředím. Strana opět požaduje konec nekontrolované masové imigrace a prosazuje přísné omezení

trvalého přistěhovalectví. Dále UKIP vystupuje za časově omezené pracovní povolení, které budou udělovány pouze žadatelům s plynulou angličtinou. UKIP také plánuje zpřísnit rodinná a manželská víza. Nebude udělován azylový status imigrantům, kteří vstoupili na území Spojeného království z jiných bezpečných zemí, jakou jsou například Francie nebo Belgie. Imigranti získají britské občanství až po nepřetržité práci ve Spojeném království po dobu 10 let s podmínkou asimilace do společnosti a plynulé znalosti angličtiny (UKIP Manifesto 2019: 9).

Po obsahové analýze příspěvků, politik a propagačních předvolebních plakátů na oficiální webové stránce UKIP a BNP, některých projevů stranických lídrů ve stanoveném období jsem také identifikovala několik kategorií, ve kterých se vyskytuje slovo *immigration* (viz tabulka č. 4).

Tabulka č. 4: Kategorie výskytu klíčových slov na téma imigrace

Výskyt klíčových slov	UKIP	BNP
Destruktivní charakter imigrace a změna britského státu	+	+
Nedostatek prostoru a přelidnění	+	+
Znovuzískání suverénní kontroly státních hranic	+	+
Nelegální imigrace	+	–
Hrozba pro britskou identitu	–	+

Zdroj: vlastní zpracování

1. Jako první kategorii výskytu klíčového slova *immigration* jsem označila destruktivní charakter imigrace a její vliv na britský stát. Bývalý lídr UKIP Farage například se ve svém projevu na jarní konferenci UKIPu v roce 2014 vyjádřil k masové imigraci, která podle něho radikálně mění Spojené království, ze kterého se stává „cizí země“ (Sparrow 2014). Tvrdí, že v britských městech „...se tento stát během krátké doby upřímně změnil k nepoznání“. Dodává také: „Ať už je to dopad na místní školy a nemocnice, ať už je to skutečnost, že v mnoha částech Anglie už neuslyšíte angličtinu. To není tou komunitou, kterou chceme zanechat našim dětem a vnoučatům“ (ibidem 2014). Bolton upozorňuje na to, že britský národ nemá kontrolu nad tím, jakým způsobem se jejich

komunita transformuje v důsledku imigrace (Roberts 2017). „Nekontrolovaná masová imigrace měla na Británii zničující dopad“ – tvrdí současný lídr strany Hamilton (Hamilton 2021c). BNP také poukazuje na destruktivní charakter imigrace a tvrdí, že: „jádrem politiky Britské národní strany je přesvědčení, že imigrace do Británie je destruktivní agendou a musí být zastavena“ (BNP 2022b). Podle názoru BNP zavedení imigrační politiky po druhé světové válce až do současnosti velice negativně působí na britský stát (ibidem 2022). Nekontrolovaná imigrace, kterou strana označuje za „načasovanou bombu“, s sebou nese vysokou míru kriminality, rostoucí poptávku po bydlení, zatížení životního prostředí, dopravní zácpy, delší čekací listiny v nemocnicích, nižší mzdy a vyšší nezaměstnanost (ibidem 2022). „Tlak na bydlení a veřejné služby, jako jsou školy, nemocnice, dopravní sítě, sociální zabezpečení, je příliš velký“ – tvrdí strana (ibidem 2022). Dále tvrdí, že „...se v naší zemi vytvořila celá pátá kolona skládající se z imigrantů“ (BNP 2022b). Masová imigrace a otevřené hranice vedou Británii do období stagnace mezd a pomalého hospodářského růstu (Chapp 2017b). Griffin tvrdí, že Británie se „ekonomicky stává slumem třetího světa s nízkými mzdami“ (High Profiles 2004). Walker také sděluje svůj názor ohledně masové imigrace: „země původních Britů je nám vykrádána před nosem“ (Walker 2021).

2. Druhou kategorií je nedostatek prostoru a přelidnění. Bývalý lídři UKIP jako je Titford, Knapman, Bolton a Hamilton zdůrazňovali ve své rétorice nedostatek prostoru v Británii kvůli masové imigraci. Titford například tvrdil, že se zaměřuje na „prostor, ne rasu“. Také sdílel své obavy, že se Spojené království nezvládne vyrovnat s intenzivním nárůstem populace v důsledku imigrace, která způsobila problémy s dostupností bydlení, zatížila systém zdravotnictví a vzdělávání (Rigby 2005). Knapman tvrdí, že Británie již „praská“, její města jsou přeplněná, nová vlna imigrantů „přispívá k našim problémům a zvyšuje sociální napětí“ (Hinsliff 2004). Bolton po všeobecných volbách v roce 2017 prohlásil, že „veřejné služby jsou zahlceny masovou imigrací“ (Roberts 2017). Konkrétně masová imigrace způsobuje rapidní růst cen nemovitostí, nedostatek míst ve

školách, zvýšení tlaku na britské národní zdravotní služby a také „mzdovou depresi“ pro lidi s nízkými příjmy (Hamilton 2021c). Na přeplněnost Velké Británie kvůli masové imigraci UKIP poukazuje i ve svých propagačních plakátech, například nadpisem „*Země je přeplněná!*“ (viz příloha č. 2) (UKIP 2022a). BNP též zdůrazňuje problém přelidnění britského státu a označuje masovou imigraci za „zhoubný projekt nahrazování populace“ (Watts 2018). BNP poukazuje na to, že britská populace se zvětšuje pouze díky přílivům imigrantů (BNP 2022). „My věříme, že Británie je plná“, „máme příliš mnoho lidí v současné době, – tvrdí Walker ve svém projevu k všeobecným volbám v roce 2017 (Walker 2017a). Griffin tvrdí, že imigranti jsou vítáni za podmínek, že se asimilují a pouze tam, kde je problém s vyliďňováním a tam, kde je prostor (High Profiles 2004). Strana upozorňuje, že „populace Británie je nyní více než 60 milionů a roste pouze kvůli imigraci. Nejen, že je Británie stále přelidněnější, ale faktem je, že země je produktem svých lidí, a pokud je změníte, nevyhnutelně změníte povahu země“ (BNP 2022b).

3. Třetí kategorií je znovuzískání suverénní kontroly státních hranic. UKIP například požaduje, aby Británie odstoupila od mezinárodních nástrojů, které neumožňují kontrolu imigrace ze strany státu. Strana upozorňuje na to, že definičním znakem suverénního státu je možnost kontrolovat své státní hranice. UKIP plánuje odstoupit od Smlouvy OSN o uprchlících z roku 1951, která otevírá státní hranice pro všechny imigranty, včetně ekonomických imigrantů a žadatelů o azyl. Dále také plánuje odstoupit od Globálního imigračního paktu OSN a zrušit zákon o lidských právech z roku 1998, který podle UKIPu upřednostňuje imigranty a zahraniční kriminálníky před zájmy a právy občanské společnosti a národa (UKIP National Manifesto 2021: 13). Před všeobecnými volbami 2017 Farage řekl, „...úplně jsme ztratili kontrolu nad našimi hranicemi od doby, co jsme členy Evropské unie“. Bývalý lídr strany upozornil na to, že pokud lidé nebudou volit odchod z EU, tak se migrační situace může zhoršit a „může vést k násilí“ (BBC News 2016c). Bolton upozorňoval na to, že britský národ nemá kontrolu nad tím, jakým způsobem se jejich komunita transformuje

v důsledku imigrace (Roberts 2017). Suverénní kontrolu hranic zdůrazňuje i současný lídr UKIP Hamilton a za svého vedení se plánuje zaměřit na kontrolu hranic a britskou imigrační politiku (Hamilton 2021d). Propagační plakáty UKIP v souvislosti s imigrací také prosazují otázku znovuzískání autonomní kontroly nad hranicemi, například plakát (viz příloha č. 1) s nadpisem „*musíme se osvobodit od EU a převzít zpět kontrolu nad našimi hranicemi*“ (Stewart – Mason 2016). BNP také prosazuje samostatnou kontrolu hranic. Například při zahájení volebního programu v roce 2005 Griffin prohlásil, že hlavní otázkou těchto voleb bylo znovuzískání kontroly nad Británií (BBC News 2005). Současný lídr BNP Walker v jednom ze svých každoročních projevů v oblasti imigrace zdůrazňuje, že BNP zajistí suverénní britské hranice a soustředí se na „zlepšení životů britských lidí“ (Walker 2016a).

4. Ve čtvrté kategorii se klíčové slovo vyskytuje v rámci nelegální imigrace v rámci rétoriky UKIP. Propagační plakáty strany (viz přílohy č. 3–6) odráží kritický postoj UKIP ohledně přijímání imigrantů (UKIP 2022a). Bývalý lídr Farage upozornil na to, že pokud lidé nebudou volit odchod z EU, tak se migrační situace může zhoršit a „může vést k násilí“ (BBC News 2016c). Dále ve spojitosti s masovým přistěhovalectvím, které strana označuje za „nežádoucí“, protože způsobuje kulturní rozdělení britské společnosti a zapříčiňuje rapidní nárůst počtu obyvatel (UKIP 2022a). UKIP požaduje uspořádání referenda ohledně politiky čisté nulové migrace. Imigrační politika UKIPu se pohybuje kolem čtyř cílů: „suverenita, množství imigrantů, asimilace a odpovědnost“ (UKIP National Manifesto 2021: 12).

5. Pátá kategorie výskytu představuje imigraci jako hrozbu pro britskou identitu. BNP například tvrdí, že „imigrace je největší hrozbou pro naši vzácnou a jedinečnou britskou identitu“ (BNP 2022b). Imigrace také ničí komunitního ducha (ibidem: 2022b). „Typická tvrdě pracující bílá britská rodina necítí ekonomické výhody masové migrace a neomezené globalizace“ – tvrdí strana (Chapp 2017b). Bývalý lídr Griffin mluví o diskriminaci Angličanů jako obrovské nespravedlnosti (Independent 2009). Walker například naznačil, že

nově přichozí do Velké Británie mají jediný cíl – „aby se chopili příležitosti na úkor britského lidu“ (Pidd 2018). BNP tvrdí, že „...vždy stála zcela proti agendě politické třídy masové imigrace a výměny obyvatelstva a my v tom budeme pokračovat a budeme volat politiky k odpovědnosti za jejich zradu na britském lidu" (Robbins 2021).

Kritika imigrační politiky UKIP

BNP kritizuje imigrační politiku UKIPu, která „nemá smysl“. „Plán UKIP je, aby počet imigrantů přicházejících do Británie odpovídal počtu emigrantů opouštějících Británii“. Podle BNP tato politika způsobí „řetězovou imigraci“, ke které dochází, když stát povolí rodinným příslušníkům imigrantů vstoupit do země. Ke každému přistěhovalci by se měla přidat jeho manžel/manželka, děti a rodinní příslušníci. BNP tvrdí, že taková imigrační politika UKIPu naopak razantně zvýší počet imigrantů (BNP 2017b).

6.5. Téma islámu

Graf č. 3: Výskyt klíčových slov na téma islámu ve volebních programech BNP a UKIP

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3 zobrazuje vývoj výskytu klíčových slov na téma islámu (*islam*, *muslim*) a jejich lemmat na téma imigrace v pdf verzích volebních programů UKIP a BNP za období od roku 2005 do roku 2019. Z daného grafu můžeme sledovat, že v případě UKIP počet klíčových slov na téma islámu postupně stoupá. Nejčastěji se klíčové slovo *islám* vyskytuje ve spojení s extremismem. V případě BNP se počet klíčových slov na téma islámu v roce 2010 rapidně stoupl v porovnání s rokem 2005. V programech BNP se klíčové slovo také objevuje především v návaznosti na extremismus a nebezpečí.

Níže se budu věnovat detailnějšímu popisu jednotlivých volebních programů v rámci tematiky islámu.

Tabulka č. 5: Charakteristika a postoj vůči islámu v rámci volebních programů UKIP a BNP

Volební program	Postoj vůči islámu UKIP	Postoj vůči islámu BNP
2005	–	<ul style="list-style-type: none"> • Terorismus • Národní bezpečnost • Islamizace Británie
2010	<ul style="list-style-type: none"> • Etnický/náboženský nacionalismus 	<ul style="list-style-type: none"> • Islámská kolonizace Británie • Terorismus • Extremismus • Islámská kultura • Fundamentalismus • Muslimská invaze • Násilí
2015	<ul style="list-style-type: none"> • Extremismus • Islámský stát • Zrušení práva šaría 	–
2017	<ul style="list-style-type: none"> • Extremismus • Násilí • Diskriminace žen • Kriminalita • Terorismus 	<ul style="list-style-type: none"> • Zákaz nošení hidžábu a burek • Zákaz stavění nových mešit • Islamizace Británie • Muslimské extrémistické skupiny
2019	<ul style="list-style-type: none"> • Islamofobie • Svoboda slova • Politická korektnost 	–

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 5 představuje stručný přehled klíčových charakteristik islámu, které jsem určila na základě výskytu výše zmíněných klíčových slov ve volebních programech UKIP a BNP. V dalších odstavcích se podle jednotlivých volebních programů budu věnovat tomu, jak se měnily v čase postoje stran vůči islámu.

2005. V rámci volebního programu z roku 2005 BNP zastává názor, že je potřeba posílit národní bezpečnost v době globálního terorismu (BNP Manifesto 2005: 13). Liberální konsensus o imigraci musí být v zájmu národní bezpečnosti – „nedávná zatčení buněk islámských teroristů žijících v zemi plánujících

masové vraždění v Británii ilustrují souvislost mezi nelegálním přistěhovalectvím a terorismem“ (ibidem: 14). BNP upozorňuje na spojení mezi nelegálním přistěhovalectvím a kriminalitou v britských komunitách (ibidem: 14). V daném programu se BNP věnuje otázce „*střetu civilizací*“ a to prostřednictvím diskuse o islamizaci Británie. Daný fenomén představuje hrozbu pro britskou demokracii, tradice a svobody. Strana vystupuje proti střetu Spojeného království s islámským světem (ibidem: 51).

2010. Ve volebním programu UKIP z roku 2010 se klíčové slovo *islam* vyskytuje v oblasti kultury a obnovení britskosti. UKIP upozorňuje na to, že nepodporuje etnický nebo náboženský nacionalismus extremistických stran (UKIP Manifesto 2010: 13). Strana tvrdí, že bude „bojovat proti extremistickému islámu zákazem burky nebo zahaleného nikábu ve veřejných budovách a některých soukromých budovách“ (ibidem: 14). Zaměří se také na deportaci radikálních kazatelů „...volajících po násilí nebo svržení demokracie“ (ibidem: 14). Strana tvrdí, že „soudy šaría nesmějí přebírat právo Spojeného království“ (ibidem: 14). V případě BNP se klíčová slova vyskytují především v souvislosti s islámskou kolonizací, terorismem, extremismem, islámskou kulturou, fundamentalismem, muslimskou invazí a násilím. Strana tvrdí že, „...historické záznamy ukazují, že islám je ze své podstaty neslučitelný s moderní sekulární západní demokracií“ (BNP Manifesto 2010: 30). Islámské přistěhovalectví představuje „...jednu z dosud nejsmrtelnějších hrozeb pro přežití“ britského národa (ibidem: 30). Islamistický terorismus na území Británie je výsledkem masové imigrace a zaujaté britské zahraniční politiky, které údajně podněcuje muslimy nacházející se v Británii (ibidem: 30). „Radikální islám si neklade za cíl multikulturalismus nebo asimilaci“, ale snaží se o „totální islámskou nadvládu“ (ibidem: 34). BNP také představuje 5 charakteristik islámu v rámci evropských národů: 1. stoupaní anti-semitismu s rostoucí muslimskou populací, 2. přítomnost islámského extremismu mezi všemi generacemi muslimských přistěhovalců, 3. propagace své původní muslimské kultury namísto integrace do většinové

kultury, 4. násilné pouliční sociální nepokoje, ke kterým dochází po celé Evropě, 5. intenzivní podpora terorismu (ibidem: 32).

2015. V programu z roku 2015 UKIP zmiňuje islám opět v návaznosti na extremismus, Islámský stát a právo šaría. Strana také upozorňuje na problémy s domácím terorismem a radikalizací islámu (UKIP Manifesto 2015: 67).

2017. Ve volebním programu UKIP z roku 2017 se klíčová slova objevují v návaznosti na problém extremismu, násilí, diskriminaci žen, kriminality a terorismu. Strana upozorňuje na nebezpečí růstu prosazování islámského náboženského práva šaría. UKIP usiluje o nastavení jednoho zákona, který by platil pro všechny a zrušení zasedání rady šaría (UKIP Manifesto 2017: 35). UKIP se také věnuje právům žen, kde upozorňují na to, že kultura imigrantů vrátila zpátky do západních demokratických zemí otázku diskriminace žen – „kultura není omluvou pro zločin, stejně jako neznalost zákona“ (ibidem: 36). Strana je proti zahalování tváře ve veřejných prostorech, protože považují zahalování za překážku integrace muslimských imigrantů do britské společnosti. Takové omezení strana nepovažuje za omezení svobody, naopak si myslí, že zahalování brání ženám v tom, aby byly vnímány jako samostatné individuality (ibidem: 36). V případě volebního programu BNP se klíčová slova vyskytují v souvislosti se zákazem nošení hidžábu, burek a stavění nových mešit (BBC News 2017). BNP plánuje zastavit islamizaci Spojeného království a upozorňuje na přítomnost extrémistických muslimských skupin (BBC News 2017).

2019. Ve volebním programu UKIP z roku 2019 se poprvé objevuje výraz „islamofobie“ a to v oblasti svobody slova a politické korektnosti. UKIP usiluje o zrušení zákona o rovnosti a uzavření Komise pro rovnost a lidská práva kvůli jejím vlivům na svobodu projevu. Podle UKIP „je islamofobie vymyšlené slovo určené k umlčení diskuse a kritiky určitého náboženství“ (UKIP Manifesto 2019: 37). Britové musí mít svobodu slova při kritice jakéhokoli náboženství nebo systému přesvědčení. Strana vystupuje proti zákonnému vytvoření definice slova *islamofobie*, „...která omezí svobodu slova“ (ibidem: 37).

Po obsahové analýze příspěvků, politik a propagačních předvolebních plakátů na oficiální webové stránce UKIP a BNP a některých projevů stranických lídrů ve stanoveném období jsem také identifikovala několik kategorií, ve kterých se vyskytují klíčová slova spojená s islámem (viz tabulka č. 6).

Tabulka č. 6: Kategorie výskytu klíčových slov na téma islámu

Výskyt klíčových slov	UKIP	BNP
Zrušení práva šaría	+	–
Extremismus, fundamentalistický islám a terorismus	+	+
Kritika islámských praktik	+	+
Zákaz výstavby mešit a nošení islámského závoje	+	+
Islamizace britského státu	–	+
Islám jako ničitel západní civilizace	+	–

Zdroj: vlastní zpracování

1. Jako první kategorii výskytu klíčových slov na téma islám jsem určila zrušení práva šaría, které prosazuje především UKIP. Po teroristických útocích v Paříži bývalý lídr UKIP Farage kritizuje právo šaría a uvádí, že nemá „problém s tím, že různá náboženství a různé skupiny mají svá vlastní soukromá pravidla, ale zákon by měl být zákonem“ (Mason 2015). Na jednom ze svých propagačních plakátů (viz příloha č. 8) UKIP tvrdí, že „*soudy šaría nemají místo ve Spojeném království*“ a prosazuje (viz příloha č. 9) „*Jeden zákon pro všechny*“, dané heslo odkazuje na to, aby byly britské zákony uplatňovány na všechny stejně bez ohledu na kulturu, etnický původ nebo náboženské přesvědčení pachatelů (UKIP 2022a). Bývalý lídr UKIP Pearson uvádí, že v Británii „de facto funguje právo šaría a vidíme rostoucí porodnost, která je několikrát vyšší než naše“ (BBC News 2013). V dokumentu o přehodnocení multikulturalismu Batten také navrhuje zrušení práva šaría u některých tribunálů a zrušení oficiálního uznání islámského bankovníctví (Batten 2011: 3–4).

2. Jako druhou jsem označila extremismus, fundamentalistický islám a terorismus. Bývalý lídr UKIP Batten například v jednom ze svých projevů řekl,

že britští muslimové by měli podepsat chartu odmítající násilí. Batten tvrdil, že by muslimové, kteří bydlí v Británii, měli podepsat specifický kodex chování. Na otázku proč byla vybrána skupina muslimů, odpověděl: „Křesťané v tuto chvíli nevyhazují lidi do povětří... vybuchují po světě nějaké bomby, ke kterým se hlásí křesťanské organizace? Nevěřím“ (Mason 2014). Podle Farage ISIS (Islámský stát) využívá migrační krizi k zaplavení kontinentu „džihádistickými teroristy“ (Stewart – Mason 2016). Britská vláda příliš zmírňuje otázku islamistického extremismu na úrovni státu. Náboženské menšiny by se měly přizpůsobit a porozumět britským zákonům. Farage věří, že připojování západních občanů k Islámskému státu způsobil multikulturalismus – „...dovolili jsme prostřednictvím záměrné politiky multikulturalismu, protože chceme světu ukázat, jací jsme milí lidé [...] umožnili jsme různým komunitám rozvíjet odlišnou kulturu v rámci toho, co by měla být židovsko-křesťanská kultura“ (Mason 2015a). Jednou z hlavních platforem Pearsona pro kampaň byl problém islámského fundamentalismu (Wheeler 2010). Pearson varuje před nebezpečím islamistických přistěhovalců. Podle něho jsou britské muslimské skupiny domovem „tisíce potenciálních domácích teroristů“. Bývalý lídr strany upozorňuje na „velké a rostoucí muslimské komunity, které jsou proti integraci s námi ostatními“ (BBC News 2013). Batten navrhuje zastavení veškerého vládního financování organizací propagujícím náboženské fundamentalistické nebo extremistické postoje (Batten 2011: 3–4). Batten také připomíná teroristické útoky v Londýně v roce 2005, které ukázaly, jaké nebezpečí může představovat islámský fundamentalismus. Tito islámští fundamentalisté byli velice úspěšní v propagandistické válce a přesvědčili nemuslimy, že jsou skutečnými představiteli islámské víry. Západní společnosti by měli podporovat muslimské obyvatelstvo, které má zájem na integraci do většinové společnosti a stát proti extremistům (Batten 2006: 5–6). Batten napsal dopis zaslaný členům křesťanské skupiny, ve kterém tvrdil, že náboženské zabíjení zvířat (halal porážky) by mělo být zakázáno (Syal – Mason 2014). Na začátku roku 2009 Pearson pozval do Spojeného království pravicového nizozemského politika Geerta Wilderse, aby promítl kontroverzní film o islámském náboženství (Press Association 2009).

Film „*Fitna*“ označuje Korán za fašistickou knihu. Pearson tvrdí, že nesouhlasí s některými Wildersovými myšlenkami, ale Wilders pojímá téma islámu „z úhlu svobody slova“. Pearson k tomu dodal, že Wilders „...nastoluje jednu z nejdůležitějších otázek naší doby, kterou je islámský militarismus, což je násilný džihád“ (Siddique 2009). BNP například tvrdí, že „islamisté vyhlásili Británii válku“ (BNP 2022b). Západní společnosti jsou oběti islámských teroristických útoků. Multikulturní propaganda včetně rasistických zločinů z nenávisti způsobila rasovou hanbu a zastrašování bělochů. BNP tvrdí, že „islám za svou dlouholetou historii lidem nepřispěl ničím“ (Green 2017). Walker tvrdí, že „teroristé chtějí v Británii zavést právo šaría a použijí k jeho dosažení násilí. Mnoho lidí, kteří nejsou násilnými teroristy, však tuto ideologii sdílí“ (Walker 2017b). BNP předložila svůj deseti bodový plán boje proti islamistickému teroru. Strana plánuje deportovat islámské fundamentalisty včetně jejich rodin, izolovat muslimské vězně do samostatných věznic, umlčet zradikalizované mešity, odstranit politickou korektnost (Watts 2017c). Na své webové stránce BNP zveřejnila šest propagačních letáků (viz přílohy č. 13–16) upozorňujících na nebezpečí, které podle strany představují pro Brity extremistické muslimské komunity žijící ve Spojném království. Dané letáky zobrazují problémové oblasti, které plánuje strana vyřešit – boj proti islamizaci Británie a upřednostňování zájmů rodilých Britů (BNP 2016b). Griffin zdůrazňuje, že „...islámská populace v této zemi roste – imigrací, porodností a konverzí“. Jeho klíčovým problémem je extremistický islám, který používá Korán „jako příručku pro dobývání zemí jiných lidí“ (Independent 2009). Griffin byl obviněn z podněcování rasové nenávisti v projevu k příznivcům BNP ve West Yorkshire Griffin kde označil islám za „zlovolnou, krutou víru“ (Staff and agencies 2006). Walker také upozorňuje na to, že v Británii „existuje malá menšina muslimů, kteří jsou extrémisté“ a vláda by měla podniknout určité kroky, aby ochránila britské občany před touto skupinou (Walker 2017a).

3. Třetí kategorií je kritika některých islámských kulturních praktik. UKIP například prosazuje přístup nulové tolerance k nepřijatelným kulturním

praktikám, jako jsou nucené sňatky nebo polygamie (UKIP 2022a). V dokumentu o přehodnocení multikulturalismu Batten navrhuje zrušení polygamiího manželství pro využití sociálního zabezpečení a daňových výhod (Batten 2011: 3–4). Farage například kritizuje mrzačení ženských pohlavních orgánů a tvrdí, že někteří muslimové nezapadají do britské „židovsko-křesťanské kultury“ (Mason 2015). Braine prohlásil, že by mělo být nezákonné veřejně šířit text Koránu ve Spojeném království, protože islám ve skutečnosti obsahuje návod, „jak mrzačit a zabíjet nevinné lidi“, například ženy a nevěřící. Braine byl kritizován za údajné šíření islamofobie mezi britskými občany. Braine tvrdí, že britský islám způsobuje zneužívání sociálního zabezpečení a má problém s dvojím manželstvím (bigamií). Národní exekutiva UKIP zvolila Braina novým lídrem s cílem, že Braine posune stranu od Battenových krajně pravicových a proti-islamických názorů. Avšak Braine pouze pokračoval v jeho odkazu. Braine také prohlásil, že „islám je mimozemskou ideologií“ a existuje nebezpečí, že by se mohl stát převládající ideologií v britském státě (Walker 2019). BNP považuje islám za neslučitelný se současnou sekulární západní demokracií a usiluje o ochranu britské identity a britského dědictví, které jsou základem britské kultury a svobody (BNP 2022). Griffin za jeden z klíčových problémů Spojeného království považuje otázku „zda Británie a Evropa zůstanou křesťanské/post-křesťanské a evropské, nebo se stanou součástí třetího světa“ (High Profiles 2004). Strana zdůrazňuje takové netolerantní praktiky v rámci islámského státu, jako jsou nucené sňatky a otrokářství žen, včetně křesťanských žen (Chapp 2017a). Strana zdůrazňuje, že za „1300 let islámské historie ukazuje, že muslimové nemohou mírumilovně existovat s nemuslimy po nějakou významnou dobu“ (BNP 2018). Griffin je přesvědčený, že „...křesťanství je základem naší kultury, naší svobody a našeho způsobu jednání“ (Independent 2009).

4. Jako čtvrtou kategorii jsem vymezila zákaz výstavby mešit a nošení islámského závoje. Bývalý lídr UKIP Batten například v jednom ze svých projevů navrhnul zákaz výstavby nových evropských mešit: „Nedovolují stavět křesťanské kostely nebo hinduistické chrámy nebo jakýkoli druh nemuslimského

místa uctívání...“ v britských zemích (Mason 2014). V dokumentu o přehodnocení multikulturalismu Batten navrhuje 17 zásad k „demontáži“ multikulturalismu, které také zahrnují zákon o zahalování obličeje na veřejných místech (Batten 2011: 3–4). BNP také upozorňuje na to, že v Británii je již okolo dvou tisíc mešit a strana bude usilovat o to, aby se na území státu nestavěly další. Jedná se o jeden ze způsobů, jak zabránit šíření islamizace na britském území. BNP charakterizuje mešity a minarety jako „symbol dobývání území“ (BNP 2017a). BNP označuje nošení burky za symbol „kolonizace a její nošení je vědomým odmítnutím integrace se západní kulturou“. „Burka není vyžadována podle islámského práva nebo Koránu“ a proto podle názoru strany je nošení burky kulturní volbou, nikoliv náboženským požadavkem. BNP přirovnává záměrné zakrývání obličeje ke kulturnímu terorismu a porušování pravidel bezpečnostního opatření. BNP usiluje o úplný zákaz nošení burek na území Británie (BNP 2022a).

5. Pátou kategorií je islamizace britského státu. BNP tvrdí, že „muslimova první lojalita je k islámu, ne k Británii“ (BNP 2018). V rámci politik „*obrácení islamizace*“ se BNP radikálně staví proti masové imigrační politice, kterou podporují dělnické a konzervativní režimy. Taková politika, pokud nebude kontrolována, by mohla během několika desetiletí vést ke kolonizaci Británie a dalších evropských zemí islámem (BNP 2022f). V příspěvcích, které obsahují výraz „islamizace“, strana zdůrazňuje nebezpečí a násilnický charakter islámských teroristů, působících na území britského státu (BNP 2022c). V jednom ze svých každoročních projevů Walker zdůrazňoval, že v rámci otázky islámu BNP znepokojuje islamizace evropských národů. Walker definuje islám jako „zásadně netolerantní ideologii“. Strana dělí islám na filozofický a politický. Právě politický islám podkopává britské suverénní právo a snaží se o zavedení svého vlastního práva šaría (Walker 2016a). BNP prezentuje fenomén „demografického džihádu“, který pojímá jako „...ovládnutí a případné převzetí země islámským populačním růstem“. Cílem takového džihádu je „...místo vedení války násilným fyzickým džihádem, přemnožit původní populaci“. Strana

tvrdí, že v důsledku rapidního růstu porodnosti muslimů a nízké porodnosti rodilých Britů se ze Spojeného království v budoucnu stane muslimská země (BNP 2019a). Griffin tvrdí, že muslimští přistěhovalci proměňují Spojené království na „multirasovou pekelnou díru“ (Staff and agencies 2006).

6. Šestá kategorie charakterizuje islám jako ničitele západní civilizace. Bývalý lídr a mluvčí UKIPu v otázce imigrace Batten například podpořil urážlivou knihu od autora Tommy Robinsona, která tvrdí, že islám je zodpovědný za zničení západní civilizace. Batten tvrdí, že „západní společnosti si nemohou dovolit ignorovat islám“ a že islám je „kultem smrti“ (Halliday 2019). Bolton prohlásil, že „aktivně bojuje proti islámu“. Islám vytlačuje tradiční britskou kulturu. Oznámil také, že UKIP usiluje o to, aby se ve školách vyučovala britská historie (Roberts 2017).

6.6. Výsledky analýzy a zodpovězení výzkumných otázek

V této podkapitole se věnuji shrnutí výsledků výše provedené analýzy a pomocí zjištěných informací odpovídám na stanovené čtyři výzkumné otázky.

1. Na první výzkumnou otázku odpovím v rámci shrnutí provedené obsahové analýzy pomocí několika určených trendů ve vývoji volebních programů UKIP a BNP ve stanoveném výzkumném období. Co se týká UKIP, tak se volební programy strany vyvíjely následujícím způsobem: v rámci pěti výše analyzovaných volebních programů v oblasti multikulturalismu strana prosazovala ukončení politiky multikulturalismu a zdůrazňovala podporu jednotné britské kultury. Počínaje volebním programem z roku 2010 se UKIP věnovala otázkám spojeným s multikulturalismem, kde také uplatňovala svou kritiku multikulturních politik a poukazovala na negativní vliv multikulturalismu na britskou společnost. V oblasti imigrace se strana držela stabilního a definitivního postoje zastavení masové imigrace. Dále se také zaměřovala na znovuzískání suverénní kontroly nad britskými hranicemi a prosazování bodového imigračního systému kanadského typu. V rámci tematiky islámu v posledních několika programech (2015, 2017 a 2019) UKIP zdůrazňuje

nebezpečí vzniku islamistických extremistických organizací na území Británie. Co se týká výroků stranických lídrů v rámci dané tematiky, tak jsem po provedené analýze určila následující tendence. Prozkoumala jsem celkem rétoriku devíti lídrů, pět z nich prosazovalo relativně radikální názory ohledně islámského náboženství a muslimských imigrantů. Radikální kritika islámské víry se rozvíjela počínaje Pearsonem, který označil muslimské imigranty za potenciální domácí teroristy. V Pearsonovo, radikální proti-islámské rétorice pokračovali Nuttall, Bolton, Batten a Braine. Současný lídr strany Hamilton se aktivně zaměřuje na prosazování suverénní kontroly státních hranic a zastavení veškeré nekontrolované masové imigrace. Stejně jako Titford, Hamilton prosazuje to, že se v rámci problémů způsobených imigrací jedná spíše o prostor, než o konkrétní rasu. Lídr vyzdvihuje problém nedostatku kapacity v oblasti veřejných služeb a bydlení.

V případě BNP se volební programy strany vyvíjely následujícím způsobem: v rámci čtyř výše analyzovaných volebních programů věnuje BNP tématice multikulturalismu poměrně velkou pozornost a prosazuje svůj velmi kritický a odmítavý postoj vůči multikulturalismu. Strana poukazuje na negativní vliv neúspěšných multikulturních praktik pro britskou populaci a přirovnává multikulturalismus například k návodu na katastrofu. V průběhu času BNP klade větší důraz na posílení a podporu britské identity, kultury a sjednocení britského národa. V oblasti imigrace, stojí BNP pevně za názorem, že masová imigrace představuje nebezpečí pro Spojené království a britský národ a je potřeba jí úplně zastavit. Ve všech analyzovaných volebních programech BNP poukazuje na negativní vliv imigrace, který se projevuje ve veškerých sférách života: v ekonomice, dopravě, životním prostředí a způsobuje také sociální problémy. Ve volebním programu z roku 2010 se imigrace objevuje s důrazem na růst kriminality. V oblasti islámu BNP ve všech analyzovaných programech upozorňuje na nebezpečí terorismu, extremismu a fundamentalismu islámské víry. Co se týká výroků stranických lídrů v rámci dané tematiky, tak jsem po provedené analýze určila následující tendence. Jak Griffinův, tak i Walkerův

postoj vůči masové imigraci a multikulturním politikám lze charakterizovat jako radikální. Griffin upozorňoval na nebezpečí nárůstu muslimského obyvatelstva na území britského státu a s tím rostoucí problém extremistického islámu. Multikulturalismus podle něho diskriminoval Angličany, kteří se ve vlastní zemi pomalu stávají etnickou menšinou. Současný lídr BNP Walker klade důraz na patriotický charakter strany. Multikulturalismus popisuje jako chybnou a rozdělující ideologii, která ničí tradiční britskou kulturu. Zdůrazňuje potřebu podpory a obnovy původní britské kultury.

2. V rámci odpovědi na druhou výzkumnou otázku jsem po provedené obsahové analýze programatiky UKIP a BNP vymezila několik jak společných, tak i rozdílných souhrnných kategorií⁶ atributů a klíčových tvrzení o multikulturalismu, které charakterizují jejich postoje vůči této tématice.

Co se týká společných kategorií, tak jsem vymezila celkem osm kategorií. 1. První kategorií, ve které se shodují BNP a UKIP, je jejich odmítavý postoj vůči multikulturalismu a prosazování ukončení této politiky. 2. Druhou společnou kategorií výskytu klíčových slov na téma multikulturalismu je tvrzení UKIP a BNP o tom, že multikulturalismus selhal a jedná se o neúspěšný multikulturní experiment. 3. Jako třetí společnou kategorii jsem vymezila důraz na posílení britské identity, prosazování obnovy britských hodnot a podporu tradiční britské kultury. 4. Čtvrtou kategorií je důraz na fragmentaci britské společnosti, kterou způsobil multikulturalismus. 5. Jako pátou kategorii jsem označila destruktivní charakter multikulturalismu. 6. Šestou společnou kategorií programatiky je podpora občanského nacionalismu. 7. V rámci sedmé kategorie strany prosazují svobodu slova v rámci kritiky různých náboženství a kultur, a zrušení politické korektnosti. 8. Osmou kategorií je upozorňování na utlačování západní společnosti a pozitivní diskriminaci původních Britů v důsledku multikulturních politik.

⁶ Zde jsem do kategorií zahrnula jak již vymezené kategorie na základě obsahové analýzy volebních programů, tak i na základě analýzy příspěvků, politik a propagačních předvolebních plakátů na oficiální webové stránce UKIP a BNP a některých projevů stranických lídrů ve stanoveném období.

Také jsem vymezila rozdílné kategorie výskytu klíčových slov na téma multikulturalismu, které představují atributy a charakteristiky multikulturalismu specifické pro určitou politickou stranu. 1. Zaprvé bych chtěla zmínit to, jaké definice používají vybrané politické strany. V případě UKIP, strana definuje multikulturalismus jako „doktrínu, podle níž jsou různé etnické a náboženské skupiny povzbuzovány k zachování všech aspektů své kultury, místo aby se integrovaly“ do britské většinové kultury (UKIP Manifesto 2015: 61). BNP používá radikálnější charakteristiky multikulturalismu a přirovnává ho například: k „návodu na katastrofu“, „nepříteli lidské rozmanitosti“, „proti-lidskému vyhlazování“ a „kulturní válce proti britskému lidu“. BNP také označuje multikulturalismus za „manipulaci demokracie“ a „zpolitizování etnické rozmanitosti“ (BNP Manifesto 2005, 2010). 2. Zadruhé, UKIP ve své rétorice zdůrazňuje prosazování unikulturalismu a integraci menšinových skupin, včetně prosazování asimilace imigrantů jako klíčového přístupu v rámci rasových vztahů. 3. Zatřetí, UKIP se zaměřuje na ukončení používání vícejazyčného formátování úředních dokumentů a jediné britské právo bez výjimek pro netolerantní náboženské pozice. 4. Začtvrté, BNP zdůrazňuje ohrožení britské existence multikulturalismem, upozorňuje na význam skupinové identity a navíc spojuje multikulturalismus se stoupáním míry kriminality.

3. V rámci odpovědi na třetí výzkumnou otázku jsem po provedené obsahové analýze programatiky UKIP a BNP vymezila několik jak společných, tak i rozdílných souhrnných kategorií atributů a klíčových tvrzení o imigraci, které charakterizují jejich postoje vůči této tématice.

Co se týká společných kategorií, tak jsem vymezila celkem šest kategorií. 1. První kategorií je odmítavý postoj UKIP a BNP vůči imigraci. 2. Jako druhou kategorií jsem určila destruktivní charakter imigrace a jeho negativní vliv na ekonomiku státu, dostupnost bydlení, dopravu a vznik sociálních problémů. 3. Třetí kategorií je důraz na nedostatek prostoru a přelidnění britského státu v důsledku masové imigrace. 4. V rámci čtvrté kategorie politické strany prosazují znovuzískání suverénní kontroly státních hranic. 5. Pátou společnou

kategorií výskytu je požadování deportace nelegálních imigrantů. 6. Jako šestou kategorií ve spojení s imigrací jsem označila růst míry kriminality a problém zahraničních kriminálních.

Dále se zaměřím na rozdílné kategorie výskytu klíčových slov na téma imigrace, které představují atributy a charakteristiky multikulturalismu specifické pro určitou politickou stranu. 1. Zaprvé, UKIP prosazuje čistou nulovou imigraci, BNP vystupuje za úplné ukončení masové imigrace. 2. Zadruhé, UKIP se zaměřuje na řízení nelegální a legální imigrace, formování vlastních kritérií určení uprchlíků, reformu imigračního systému a zavedení imigračního bodového systému kanadského nebo australského typu. 3. Zatřetí, BNP charakterizuje imigrace jako hrozbu pro britskou identitu a pro existenci britského státu. Dále také prosazuje systém dobrovolného přesídlení imigrantů a nastavení nového statusu pro Velkou Británii jako nepřistěhovalecké země.

4. V rámci odpovědí na čtvrtou výzkumnou otázku jsem po provedené obsahové analýze programatiky UKIP a BNP vymezila několik jak společných, tak i rozdílných souhrnných kategorií atributů a klíčových tvrzení o islámu, které charakterizují jejich postoje vůči této tématice.

UKIP a BNP charakterizují islám jako hrozbu pro národní bezpečnost a poukazují na problém islamizace britského státu. Co se týká společných kategorií, tak jsem určila celkem tři: 1. Jako první kategorií výskytu klíčových slov na téma islámu jsem identifikovala extremismus, fundamentalismus a terorismus. 2. V rámci druhé kategorie se strany zaměřují na kritiku některých islámských praktik (jako například polygamie) a zdůrazňují neslučitelnost islámské víry a kultury se západními hodnotami. 3. Třetí kategorií je zákaz další výstavby mešit a nošení islámského závoje. V případě rozdílných kategorií jsem identifikovala pouze jednu specifickou kategorií pro UKIP, ve které strana prosazuje zrušení muslimského práva šaría.

7. Závěr

Multikulturalismus poskytuje přístupy, jak by multikulturní společnosti měli jednat s etnickou, kulturní a náboženskou rozmanitostí. Multikulturalismus se také zaměřuje na existenci menšinových komunit, které usilují o uznání a toleranci jejich hodnot v rámci většinových skupin. Pro mou práci nejvýznamnějším typem menšinových komunit jsou imigrační skupiny, které vznikly kvůli rozhodnutí jedince odstěhovat se ze své původní země do jiné stabilnější, a to s cílem zlepšit úroveň svého života. V důsledku takovéto imigrace velkého množství přistěhovalců do přitažlivějších a stabilnějších států se přijímající společnosti stávají multikulturními. V souvislosti s imigračními skupinami jsou multikulturalismus a asimilace dvěma významnými přístupy, pomocí kterých státy zacházejí s imigrací.

Imigrační skupiny jsou předmětem pravicové kritiky multikulturních politik. Imigranti, kteří mají jiné kulturní hodnoty než tradiční hodnoty většinové společnosti, se považují za hrozbu. Navíce v poslední době dochází k růstu intolerance vůči islámské víře a kultuře, a to i v britské společnosti. Téma selhání multikulturních politik je ve Velké Británii velmi aktuální. V souvislosti se selháním multikulturalismu je důležité zmínit fenomén „post-multikulturalismu“, který představuje souhrn opatření zaměřujících se na vyžadování znalostí kulturních a společenských norem většinové společnosti. V případě Velké Británie je post-multikulturalismus vnímán hlavně jako kritika britského multikulturalismu. V rámci této práce jsem se zaměřila na kritiku pravice, která upozorňuje na selhání multikulturních politik, k debatám o selhání a krizi multikulturalismu přispěly rasové nepokoje v 60. letech, Rushdieho aféra, teroristické útoky ve Spojených státech a nepokoje v letech 2001 a 2005 v anglických městech. Pravicová kritika, včetně politických stran UKIP a BNP zkoumaných v této práci, se zaměřuje na destruktivní charakter multikulturních politik a zdůrazňuje negativní vliv masové imigrace na britský stát. Zvláště významným tématem pravicové kritiky je islám, problematická integrace

muslimských menšinových skupin a neslučitelnost islámské víry a kultury se západními hodnotami.

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat koncept multikulturalismu v kontextu vývoje programatiky stran UKIP a BNP od roku 2001 do současnosti. V úvodu jsem položila čtyři výzkumné otázky, na které jsem odpověděla na základě provedené obsahové analýzy. V programatice vybraných politických stran jsem určila několik trendů a klíčových charakteristik, které jsem shrnula v rámci tří témat: multikulturalismu, imigraci a islámu. Daná témata jsem vymezila na základě zpracované teoretické části.

Co se týká první výzkumné otázky, vymezila jsem ve stanoveném období ve vývoji volebních programů UKIP a BNP několik tendencí, společně se shodují v prosazování odmítavého postoje vůči multikulturní politice a masové imigraci, zdůrazňují negativní vliv multikulturalismu a imigrace na britskou společnost a zaujímají stabilní radikální postoj zastavení přílivu imigrantů do Británie. UKIP a BNP také ve svých volebních programech poukazují na nebezpečí terorismu a hrozbu extremistického islámu pro britský stát. Lídři politických stran se ve své rétorice drží radikálních názorů ohledně islámské víry a muslimských přistěhovalců.

Druhá výzkumná otázka se týkala společných a rozdílných charakteristik UKIP a BNP v rámci tematiky multikulturalismu. Kromě odmítavého postoje vůči multikulturalismu a jeho destruktivního charakteru, zdůrazňují obě strany obnovu britských hodnot, podporu tradiční britské kultury a občanského nacionalismu. Dále politické strany označují multikulturalismus za neúspěšný experiment a kritizují ho za fragmentaci britské společnosti, utlačování západní společnosti a diskriminaci původních Britů. UKIP a BNP také prosazují svobodu slova a zrušení politické korektnosti, především v oblasti kritiky jiných náboženství a kultur. BNP ve své rétorice používá radikálnější popis multikulturalismu než UKIP, BNP například označuje multikulturalismus za „proti-lidské vyhlazování“. UKIP kupříkladu navíc prosazuje unikulturalismus,

ukončení vícejazyčného formátování dokumentů a jediné britské právo. BNP ve své rétorice poukazuje na souvislost multikulturalismu s růstem míry kriminality v Británii.

Třetí výzkumná otázka se týkala společných a rozdílných charakteristik UKIP a BNP v rámci tematiky imigrace. V této oblasti strany prosazují ukončení imigrace, také zdůrazňují její destruktivní charakter a negativní vliv na sféru ekonomiky, bydlení, dopravy a na sociální sféru. Dále UKIP a BNP poukazují na nedostatek prostoru a přelidnění britského státu, které způsobila masová imigrace. Další společnou kategorií UKIP a BNP v oblasti imigrace je znovuzískání suverénní kontroly státních hranic a vyžadování deportace nelegálních přistěhovalců. Politické strany také spojují imigraci se vzrůstající mírou kriminality a problémem zahraničních kriminálních na území Velké Británie. Co se týká specifických kategorií pro jednotlivé strany, UKIP se například soustřeďuje na kontrolu legální a nelegální imigrace, vytvoření vlastních kritérií pro udělení statusu uprchlík, reformu imigračního systému a zavedení bodového systému kanadského nebo australského typu. BNP usiluje o uplatnění systému dobrovolného přesídlení imigrantů do zemí jejich etnického původu a nastavení nového statusu Británie jako nepřistěhovalecké země.

Čtvrtá výzkumná otázka se týkala společných a rozdílných charakteristik UKIP a BNP v rámci tematiky islámu. V rétorice obou politických stran lze sledovat jejich důraz na nebezpečí extremismu, fundamentalismu a hrozbu terorismu. Dále BNP a UKIP kritizují určité islámské praktiky a poukazují na neslučitelnost islámské kultury a víry se západními hodnotami. Politické strany také prosazují zákaz výstavby mešit a nošení islámského závoje na území britského státu. UKIP kromě toho ve své programatice usiluje o zrušení platnosti muslimského práva šaría.

Na úplný závěr bych se chtěla podělit o svůj osobní vhled do problematiky multikulturalismu. Mě osobně se dané téma dotýká, jelikož pocházím z Ruska a do Čech jsem přijela studovat. Přestože pro mě byly mnohé momenty těžké,

postupně jsem se do české společnosti plně integrovala, zřejmě z důvodu, že pocházím ze země s podobnou kulturou i jazykem. Nedokážu tedy zcela posoudit, jak náročné musí být pro imigranty z muslimsky věřících zemí začlenit se do rozdílné kultury. Částečně souhlasím se zdůrazněním odlišnosti západní a islámské kultury v rétorice UKIP a BNP jako jedním z důvodů selhání multikulturních politik. Domnívám se, že rozporuplnost západních a muslimských společenských a kulturních hodnot představuje do jisté míry překážku pro koexistenci odlišných kultur na území jednoho státu, avšak toto by nemělo být důvodem k znevažování, kritice kultury ani k vytvoření urážlivých stereotypů.

Seznam použitých zdrojů a literatury

Abbasov, N. (2015). The Crisis of Multiculturalism in the UK: Has it Failed? *Caucasus International* 5 (1), s. 85–97.

Alba, R. (1999). Immigration and the American Realities of Assimilation and Multiculturalism. *Sociological Forum* 14 (1), s. 3–25.

Ali, T. (2021). Islamophobia: a problem rife across the political spektrum. *Runnymed*. 16. 4. 2021 (<https://www.runnymedetrust.org/blog/islamophobia-a-problem-rife-across-the-political-spectrum>, 29. 3. 2022).

Allen, C. (2014). Islamophobia and the Crises of Europe's Multiculturalism. In: Toğuşlu, E. – Leman, J. – Sezgin, I. M., *New Multicultural Identities in Europe: Religion and Ethnicity in Secular Societies* (Leuven: Leuven University Press), s. 213–228.

APPG British Muslims (2018). *Islamophobie defined. The inquiry into a working definitiv of Islamophobia* (<https://static1.squarespace.com/static/599c3d2febbd1a90cffdd8a9/t/5bfd1ea3352f531a6170ceee/1543315109493/Islamophobia>, 29. 3. 2022).

Archer. T. (2009). Welcome to the „Umma“: The British State and Its Muslim Citizens Since 9/11. *Cooperation and Conflict* 44 (3), s. 329–347.

Ashcroft, R. T. – Bevir, M. (2018). Multiculturalism in contemporary Britain: policy, law and theory. *Critical Review of International Social and Political Philosophy* 21 (1), s. 1–21.

Ashcroft, R. T. – Bevir, M. (2019). British Multiculturalism after Empire. Immigration, Nationality, and Citizenship. In: Ashcroft, R. – Bevir, M., *Multiculturalism in the British Commonwealth: Comparative Perspectives on Theory and Practice* (California: University of California Press), s. 25–45.

Barlett, J. – Littler, M. (2011). *Inside the edl* (London: Demos).

- Batten, G. (2006). Foreword. In: Solomon, S., *Proposed Charter of Muslim Understanding* (London: Western European), s. 5–6.
- Batten, G. (2011). *Dismantling Multiculturalism* (London: UKIP).
- Bayrakli, E. – Hafez, F. (2017). European Islamophobia Report 2016. *SETA* (<http://www.islamophobiaeurope.com/wp-content/uploads/2017/03/UNITEDKINGDOM.pdf>, 29. 3. 2022).
- BBC News (2001). *Long history of race rioting*. 28. 5. 2001 (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/1355718.stm, 25. 3. 2022).
- BBC News (2004). *Tories push tough asylum policy*. 19. 2. 2004 (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/lancashire/3501121.stm, 26. 3. 2022).
- BBC News (2005). *BNP launches election manifesto*. 24. 4. 2005 (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/vote_2005/frontpage/4476279.stm, 14. 3. 2022).
- BBC News (2011). *State multiculturalism has failed, says David Cameron* (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-12371994>, 4. 4. 2022).
- BBC News (2013). *Ex-UKIP leader Lord Pearson wals of Islamist Great*. 20. 11. 2013 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-25007869>, 11. 3. 2022).
- BBC News (2014). *Farage: Migration has made parts of UK 'unrecognisable'*. 28. 2. 2014 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-26376026>, 12. 3. 2022).
- BBC News (2016b). *Paul Nuttall: The new leader of UKIP*. 28. 11. 2016 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-38062589>, 11. 3. 2022).
- BBC News (2016c). *Farage: Migration anger 'could lead to violence'*. 18. 5. 2016 (<https://www.bbc.com/news/av/uk-politics-eu-referendum-36317915>, 12. 3. 2022).

- BBC News (2017). *General election 2017: BNP policies and party numbers* (<https://www.bbc.com/news/av/election-2017-40004024>, 6. 3. 2022).
- Berman, S. (2021). The Causes of Populism in the West. *Annual Review* 24 (1), s. 71–88.
- Berry, J. W. (2011). Integration and Multiculturalism: Ways towards Social Solidarity. *Papers on Social Representations* 20 (1), s. 21–41.
- Biggs, M. – Knauss, S. (2012). Explaining Membership in the British National Party: A Multilevel Analysis of Contact and Threat. *European Sociological Review* 28 (5), s. 633–646.
- Blair, T. (2006). Blair says: Adopt our Values or Stay Away. *The Telegraph*. 9. 12. 2006 (www.telegraph.co.uk/news/uknews/1536408/adopt-our-values-or-stay-awaysys-Blair.html, 28. 3. 2022).
- Bloemraad, I. (2011). The Debate Over Multiculturalism: Philosophy, Politics, and Policy. *Migration Information Source*. 22. 9. 2011 (<https://www.migrationpolicy.org/article/debate-over-multiculturalism-philosophy-politics-and-policy>, 4. 4. 2022).
- BNP (2016a). *Multiculturalism: What its really about?* (<https://bnp.org.uk/multiculturalism-what-its-really-about/>, 6. 3. 2022).
- BNP (2016b). *Leaflets* (<https://bnp.org.uk/leaflets/>, 19. 3. 2022).
- BNP (2017a). *British National Party says no more Mosques*. 20. 2. 2017 (<https://bnp.org.uk/british-national-party-says-no-mosques/>, 16. 3. 2022).
- BNP (2017b). *UKIP Immigration policy makes no sense*. 21. 7. 2017 (<https://bnp.org.uk/ukip-immigration-policy/>, 16. 3. 2022).
- BNP (2018). *Panorama: white fright dividend Britain* (<https://bnp.org.uk/bbc-panorama-white-fright-divided-britain/>, 6. 3. 2022).

- BNP (2019a). *Demographic Jihad: Jist a matter of time?* 18. 9. 2019 (<https://bnp.org.uk/demographic-jihad/>, 16. 3. 2022).
- BNP (2022). *British Culture* (<https://bnp.org.uk/policies/british-culture/>, 19. 2. 2022).
- BNP (2022a). *Ban the Burqa* (<https://bnp.org.uk/campaigns/ban-the-burqa/>, 15. 3. 2022).
- BNP (2022b). *Stop all immigration* (<https://bnp.org.uk/campaigns/stop-all-immigration/>, 15. 3. 2022).
- BNP (2022c). *Islamisation* (<https://bnp.org.uk/category/islamisation/page/2/>, 16. 3. 2022).
- BNP (2022f). *Reversing Islamisation* (<https://bnp.org.uk/policies/reversing-islamisation/>, 19. 2. 2022).
- BNP Manifesto (2005). British National Party. General Election 2005 Manifesto. *BBC UK*. 24. 5. 2005 (http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics/vote_2005/frontpage/4476279.stm, 19. 2. 2022).
- BNP Manifesto (2010). *BNP Manifesto 2010. General Election*. 24. 1. 2019 (<https://general-election-2010.co.uk/bnp-manifesto-2010-general-election/>, 19. 2. 2022).
- Booth, R. (2017). Britain First: anti-Islam group that bills itself as a patriotic movement. *The Guardian*. 29. 11. 2017 (<https://www.theguardian.com/world/2017/nov/29/britain-first-anti-islam-group-that-bills-itself-as-a-patriotic-movement>, 29. 3. 2022).
- Bowen, J. R. (2011). Europeans Against Multiculturalism. *Boston Review*. 1. 7. 2011 (<https://bostonreview.net/articles/john-r-bowen-european-multiculturalism-islam/>, 12. 4. 2022).

- Bradley, W. (2013). Is There a Post-Multiculturalism? *Studies on Multicultural Societies* 8 (19), 1–19.
- Britain First (2022a). *Right-wing or left-wing?* (https://www.britainfirst.org/rightwing_or_leftwing, 29. 3. 2022).
- Britain First (2022b). *BRITAIN FIRST AND 'RACISM' - THE TRUTH!* (<HTTPS://WWW.BRITAINFIRST.ORG/RACISM>, 29. 3. 2022).
- Britannica (2021). *Commonwealth.* 27. 6. 2021 (<https://www.britannica.com/topic/Commonwealth-association-of-states>, 7. 4. 2022).
- Britannica (2021). *Migrant labour.* 31. 8. 2021 (<https://www.britannica.com/topic/human-migration>, 21. 4. 2022).
- Burkeman, O. (2005). Ukip accentuates the negative. *The Guardian.* 16. 4. 2005 (<https://www.theguardian.com/politics/2005/apr/16/uk.immigration>, 10. 3. 2022).
- Cameron, D. (2011a). In: Youtube [online]. N (<https://www.youtube.com/watch?v=z3xsnEzA8Fw>, 26. 3. 2022). Kanál uživatele Euractiv.
- Cameron, D. (2011b). PM's speech at Munich Security Conference. *Gov UK.* 5. 2. 2011 (<https://www.gov.uk/government/speeches/pms-speech-at-munich-security-conference>, 28. 3. 2022).
- Caterill, J. (2020). What is real nationalism? *BNP.* 14. 3. 2020 (<https://bnp.org.uk/what-is-real-nationalism/>, 17. 3. 2022).
- Cerna, L. – Wietholtz, A. (2011). The case of the United Kingdom. In: Zincone, G. et al., *Migration Policymaking in Europe: The Dynamics of Actors and Contexts in Past and Present* (Amsterdam: University Press), s. 195–244.

- Cleland, J. (2017). Islamophobia, war and non-Muslims as victims: an analysis of online discourse on an English Defence League message board. *Ethnic and Racial Studies* 41 (9), s. 1541–1557.
- Colombo, E. (2015). Multiculturalism: An overview of multicultural debates in western societies. *Current Sociology* 63 (6), s. 800–824.
- Cook, C. (2014). *An analysis of the British National Party's Discourse: a 'radical but commonsense program for change?'* [disertační práce] (Rotterdam: Erasmus University Rotterdam).
- Copsey, N. – Macklin, G. (2011). *The British National Party. Contemporary perspectives* (Oxon: Routledge).
- Copsey, N. (2007). Changing course or changing clothes? Reflections on the ideological evolution of the British National Party 1999–2006. *Patterns of Prejudice* 41 (1), s. 61–82.
- Copsey, N. (2011). Introduction: contemporary perspectives on the British National Party. In: Copsey, N. – Macklin, G., *The British National Party. Contemporary perspectives* (London: Routledge), s. 1–16.
- Creswell, J. W. (1998). Audience. In: Creswell, J. W., *Qualitative inquiry reserach design. Choosing Among Five Approaches* (London: SAGE Publications), s. 12–13.
- Education in England (2018). *The Swann Report. Education for All* (<http://www.educationengland.org.uk/documents/swann/swann1985.html>, 15. 12. 2021).
- Farage, N. (2015). Farage on Friday: Why multiculturalism has failed Britain, France and every other country. *Express*. 16. 1. 2015 (<https://www.express.co.uk/news/politics/552478/Farage-on-Friday-Ukip-leader-on-multiculturalism>, 28. 3. 2022).

- Fomina, J. (2006). The Failure of British Multiculturalism: Lessons for Europe. *Polish Sociological Review* 156 (1), s. 409–24.
- Ford, R. – Goodwin, M. J. (2010). Angry White Men: Individual and Contextual Predictors of Support for the British National Party. *Political Studies* 58 (1), s. 1–25.
- Garbaye, R. – Latour, V. (2016). Community and Citizenship in the Age of Security: British Policy Discourse on Diversity and Counter-terrorism since 9/11. *Open Edition*. 20. 7. 2016 (<https://journals.openedition.org/rfcb/867>, 4. 4. 2022).
- Gemenne, F. (2009). United Kingdom. In: Fassmann, H. et al., *Statistics and Reality: Concepts and Measurements of Migration in Europe* (Amsterdam: University Press), s. 89–108.
- Goodwin, M. J. (2011). *New British Fascism. Rise of the British National Party* (Oxon: Routledge).
- Gopal, P. (2013). Speaking with Difficulty: Feminism and Antiracism in Britain after 9/11. *Feminist Studies* 39 (1), s. 98–118.
- Gozdecka, D. A. – Ercan, S. A. – Kmak, M. (2014). From multiculturalism to post-multiculturalism: Trends and paradoxes. *Journal of Sociology* 50 (1), s. 51–64.
- Green, E. G. T. – Staerklé, C. (2013). Migration and Multiculturalism. In: Huddy, L. – Sears, D. O., – Levy, J. S., *Oxford Handbook of Political Psychology* (Oxford: University Press), s. 852–889.
- Green, J. (2017). Enforced multiculturalism: diabolical crime humanity. *BNP*. 4. 2. 2017 (<https://bnp.org.uk/enforced-multiculturalism-diabolical-crime-humanity/>, 6. 3. 2022).
- Greene, T. (2009). The Challenge of Radical Islam in Britain. *Jewish Political Studies Review* 21 (3/4), s. 189–93.

- Griffin, N. (2001). In: Youtube [online]. 5. 8. 2001 (<https://www.youtube.com/watch?v=U4xJVwAbQdE>, 15. 3. 2022). Kanál uživatele theworldvideos1, 10:10–10:15, 12:10–12:40.
- Hájek, M. (2014). Obsahová analýza. In: Hájek, M., *Čtenář a stroj. Vybrané metody sociálněvědní analýzy textů* (Praha: SLON), s. 57–75.
- Halliday, J. (2019). Ukip leader endorses 'factually incorrect' book on Islam. *The Guardian*. 17. 4. 2019 (<https://www.theguardian.com/politics/2019/apr/17/ukip-leader-gerard-batten-endorses-factually-incorrect-book-on-islam-by-tommy-robinson-ally>, 7. 3. 2022).
- Hamilton, N. (2020b). Neil Hamilton AM on BLM. *UKIP*. 7. 9. 2020 (<https://www.ukip.org/neil-hamilton-am-on-blm>, 10. 3. 2022).
- Hamilton, N. (2021c). UKIP Leader: Tories talk tough on immigration, but how much Langer until the public's patience snaps? *UKIP*. 28. 1. 2021 (<https://www.ukip.org/tories-talk-tough-on-immigration>, 10. 3. 2022).
- Hamilton, N. (2021d). Video: UKIP is the Party of Freedom. *UKIP*. 5. 12. 2021 (<https://www.ukip.org/video-ukip-is-the-party-of-freedom>, 12. 3. 2022).
- Hardy, J. (2014). Political ideologies. Does multiculturalism make society less cohesive? *Politics Review* 24 (2), s. 1–3.
- Hazelton, L. (2009). BNP leader Nick Griffin in fresh storm after claiming London has been 'ethnically cleansed' as he defends Question Time debut. *Dailymail*. 23. 10. 2009 (<https://www.dailymail.co.uk/news/article-1222521/BNP-leader-Nick-Griffin-claims-London-ethnically-cleansed-defends-shambolic-Question-Time-debut.html>, 15. 3. 2022).
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum. Základy metody a aplikace* (Praha: Portál).
- Hendl, J. (2016). Metody získávání dat. In: Hendl, J., *Kvalitativní výzkum. Základní teorie, metody a aplikace* (Praha: Portál), s. 165–209.

- Hewson, M. (2012). Multicultural vs. Post-Multicultural World History: A Review Essay. *Cliodynamics* 3 (2), 306–324.
- High Profiles (2004). *Far from Right?* 1. 6. 2004 (<https://highprofiles.info/interview/nick-griffin/>, 15. 3. 2022).
- Hinsliff, G. (2004). It feels like the BNP – only in blazers. *The Guardian*. 30. 5. 2004 (<https://www.theguardian.com/politics/2004/may/30/otherparties.immigrationandpublicservices>, 10. 3. 2022).
- Hunt, A. (2014). UKIP: The story of the UK Independence Party's rise. *BBC*. 21. 11. 2014 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-21614073>, 13. 2. 2022).
- Huntington, S. P. (2001). *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu* (Praha: Rybka Publishers).
- Chapp, J. (2017a). White daughters sacrificed altar multiculturalism. *BNP*. 20. 8. 2017 (<https://bnp.org.uk/white-daughters-sacrificed-altar-multiculturalism/>, 6. 3. 2022).
- Chapp, J. (2017b). Economic migration – numbers high, wages low. *BNP*. 2. 9. 2017 (<https://bnp.org.uk/economic-migration-low-wages/>, 17. 3. 2022).
- Chin, R. (2017). *The crisis of multiculturalism in Europe: a history* (Princeton: Princeton University Press).
- Independent (2009). *Transcript of <i>The IoS'</i> interview with Nick Griffin*. 14. 6. 2009 (<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/transcript-of-the-ios-interview-with-nick-griffin-1704933.html>, 14. 3. 2022).
- Index on censorship (2019). *Thirty years on: the Salman Rushdie fatwa revisited*. 13. 2. 2019 (<https://www.indexoncensorship.org/2019/02/student-reading-list-salman-rushdie-fatwa/>, 25. 3. 2022).

- Jamin, J. (2014). The Ideology of the British National Party. *Open Edition Journals*. 20. 12. 2014 (<https://journals.openedition.org/lisa/7041#tocto1n3>, 13. 2. 2022).
- Joppke, C. (1996). Multiculturalism and Immigration: A Comparison of the United States, Germany, and Great Britain. *Theory and Society* 25 (4), s. 449–500.
- Kassimeris, G. – Jackson, L. (2015). The Ideology and Discourse of the English Defence League: ‘Not Racist, Not Violent, Just No Longer Silent.’ *The British Journal of Politics and International Relations* 17 (1), s. 171–188.
- Koch, T. (2017). How the 9/11 and 7/7 Terror Attacks Have Hurt UK Muslims. *ResearchGate*. 10. 4. 2017 (<https://www.researchgate.net/publication/318152743>, 26. 1. 2022).
- Kundnani, A. (2012). Multiculturalism and its discontents: Left, Right and liberal. *European Journal of Cultural Studies* 15 (2), s. 155–166.
- Kymlicka, W. (1998). *Finding Our Way: Rethinking Ethnocultural Relations in Canada* (Toronto: Oxford University Press).
- Kymlicka, W. (2001). *Politics in the Vernacular* (Oxford: Oxford University Press).
- Kymlicka, W. (2002). *Contemporary political philosophy. An introduction*. Second edition (Oxford: University press).
- Kymlicka, W. (2010) The Rise and Fall of Multiculturalism? New Debates on Inclusion and Accommodation in Diverse Societies. In: Vertovec, S. – Wessendorf, S. (eds), *The Multiculturalism Backlash: European Discourses, Policies and Practices* (London: Routledge), s. 32–50.
- Kymlicka, W. (2014). Culturally Responsive Policies. United Nations Development Programme. 15. 6. 2004 (<https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.422.4676&rep=rep1&type=pdf>, 12. 4. 2022).

- Kymlicka, W. (2017). Liberal Multiculturalism as a Political Theory of State–Minority Relations. *Political Theory* 46 (1), s. 81–91.
- Lægaard, S. (2021). Contextualist political theory about multiculturalism in a post-multiculturalist context. *Ethnicities* 21 (4), s. 615–637.
- Lauter, P. (2009). Multiculturalism and Immigration. In: Rubin, D. – Verheul, J., *American Multiculturalism after 9/11: Transatlantic Perspectives* (Amsterdam: Amsterdam University Press), s. 23–34.
- Lennox, C. (2012). Racial Integration, Ethnic Diversity, and Prejudice: Empirical Evidence from a Study of the British National Party. *Oxford Economic Papers* 64 (3), 395–416.
- Levrau, F. – Loobuyck, P. (2018). Introduction: mapping the multiculturalism–interculturalism debate. *Comparative Migration Studies* 6 (1), 1–13.
- Mahfud, Y. – Badea, C. – Verkuyten, M. – Reynolds, K. (2018). Multiculturalism and Attitudes Toward Immigrants: The Impact of Perceived Cultural Distance. *Journal of Cross-Cultural Psychology* 49 (6), s. 945–958.
- Mash, A. (2017). Migration, Multiculturalism and Democracy. A Resource Guide. International Idea (<https://www.idea.int/gsod-2017/files/IDEA-GSOD-2017-RESOURCE-GUIDE-MIGRATION.pdf>, 24. 3. 2022).
- Mason, A. (2018). The critique of multiculturalism in Britain : integration, separation, and shared identification. *Critical Review of International Social and Political Philosophy* 21 (1), s. 22–45.
- Mason, R. (2014). Ukip MEP says British Muslims should sign charter rejecting violence. *The Guardian*. 4. 2. 2014 (<https://www.theguardian.com/politics/2014/feb/04/ukip-mep-gerard-batten-muslims-sign-charter-rejecting-violence>, 9. 3. 2022).

- Mason, R. (2015). Nigel Farage criticises FGM and sharia courts in UK. *The Guardian*. 14. 1. 2015 (<https://www.theguardian.com/politics/2015/jan/14/nigel-farage-fgm-sharia-courts-interculturalism>, 12. 3. 2022).
- Mason, R. (2015a). Nigel Farage: UK mosques have been infiltrated by hate preachers. *The Guardian*. 26. 2. 2015 (<https://www.theguardian.com/politics/2015/feb/26/nigel-farage-uk-mosques-have-been-infiltrated-by-hate-preachers>, 12. 3. 2022).
- Mauco, G. (1950). The Assimilation of Foreigners in France. *Population Studies* 3 (1), s. 13–22.
- Mazari, S. M. (2010). Multiculturalism and Islam in Europe. *Policy Perspectives* 7 (1), s. 91–101.
- Meer, N. – Modood, T. (2009). The Multicultural State Were in: Muslims, “Multiculture”, and the “Civic-Rebalancing” of British Multiculturalism. *Political Studies* 57 (1), s. 473–497.
- Meer, N. – Mouritsen, P. – Faas, D. – Witte, N. (2015). Examining „Postmulticultural“ and Civic Turns in the Netherlands, Britain, Germany, and Denmark. *American Behavioral Scientist* 59 (6), s. 702–726.
- Meien, J. (2006). *The Multiculturalism vs. Integration Debate in Great Britain* (Munich: GRIN Verlag).
- Mennens, G. (2011). Multiculturalism and its critics. *Open Democracy*. 17. 11. 2011 (<https://www.opendemocracy.net/en/multiculturalism-and-its-critics/>, 4. 4. 2022).
- Modood, T. (2007). *Multiculturalism: A Civic Idea* (Cambridge: Polity).
- Modood, T. (2011). *Multiculturalism and Integration: Struggling with confusions* (Italy: European University Institute).
- Modood, T. (2013). *Multiculturalism* (Cambridge: Polity Press).

- Modood, T. (2014). Multiculturalism and Integration. In: Race, R. – Lander, V., *Advancing Race and Ethnicity in Education*. (London: Palgrave Macmillan), s. 145–161.
- Modood, T. (2015a). Interculturalism versus multiculturalism – The Cattle-Modood debate. *Ethnicities* 0 (0), s. 11–20.
- Modood, T. (2015b). Integration and Multiculturalism: Focus on Western Europe. In: James, D. W., *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences* (Orlando: University of Central Florida), s. 235–242.
- Modood, T. (2019). *Essays on Secularism and Multiculturalism* (London: Rowman &
- Mondal, A. (2008). Islam and multiculturalism: Some thoughts on a difficult relationship. *Moving Worlds* 8 (1), s. 77–94.
- Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist. *Government & Opposition* 39 (3), s. 541–563.
- Mudde, C. (2007). *Populist radical parties in Europe* (Cambridge: University Press).
- Mudde, C. (2014). Fighting the system? Populist radical right parties and party system change. *Party Politics* 20 (2), s. 217–226.
- Mudde, C. (2016). The Study of Populist Radical Right Parties: Towards a Fourth Wave. *UiO* (<https://www.sv.uio.no/c-rex/english/publications/c-rex-working-paper-series/Cas%20Mudde:%20The%20Study%20of%20Populist%20Radical%20Right%20Parties.pdf>, 29. 3. 2022).
- Newburn, T. (2011). A new kind of riot? From Brixton 1981 to Tottenham 2011. *The Guardian*. 9. 12. 2011 (<https://www.theguardian.com/uk/2011/dec/09/riots-1981-2011-differences> , 25. 3. 2022).

- Panayi, P. (1991). Middlesbrough 1961: A British Race Riot of the 1960s? *Social History* 16 (2), s. 139–153.
- Parekh, B. (2000). *Rethinking multiculturalism. Cultural diversity and Political Theory* (United Kingdom: Macmillan Press Ltd).
- Parvin, P. (2019). When the people are not reasonable: Multiculturalism and realistic normative theory in the contemporary era. *Ethnicities* 20 (2), s. 265–292.
- Parvin, P. (2020). Diversity in an anti-immigration era: Theories, controversies, principles. *Ethnicities* 20 (2), s. 251–264.
- Perraudin, F. (2015). David Cameron: extremist ideology is 'struggle of our generation'. *The Guardian*. 20. 7. 2015 (<https://www.theguardian.com/politics/2015/jul/20/extremist-ideology-struggle-generation-david-cameron>, 26. 3. 2022).
- Phil, R. (1998). The backlash against multiculturalism revisited [Response to Jonathan Kay]. *Policy Options* 19 (1), s. 54–55.
- Phillips, M. (2007). *Londonistan* (New York: Encounter Books).
- Pidd, H. (2010). BNP votes to scrap whites-only policy. *The Guardian*. 14. 2. 2010 (<https://www.theguardian.com/politics/2010/feb/14/bnp-votes-scrap-whites-only-policy>, 15. 3. 2022).
- Pidd, H. (2018). As the BNP vanishes, do the forces that built it remain? *The Guardian*. 2. 5. 2018 (<https://www.theguardian.com/politics/2018/may/02/bnps-last-district-councillor-bows-out-but-insists-party-will-rise-again>, 18. 3. 2022).
- Pilling, S. – Cracknell, R. (2021). UK Election Statistics: 1918-2021: A Century of Elections. *Common's library Parliament UK*. 18. 9. 2021 (<https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7529/CBP-7529.pdf>, 19. 2. 2022).

- Press Association (2009). Ukip elects Lord Pearson of Rannoch as leader. *The Guardian*. 27. 11. 2009 (<https://www.theguardian.com/politics/2009/nov/27/lord-pearson-ukip-leader>, 11. 3. 2022).
- Rahndema, S. (2006). Islam in diaspora and challenges to multiculturalism. In: Moghissi, H., *Muslim Diaspora. Gender, culture and identity* (Oxon: Routledge), s. 23–38.
- Ray, M. (2020). United Kingdom Independence Party. *Britannica* (<https://www.britannica.com/topic/United-Kingdom-Independence-Party>, 20. 2. 2022).
- Rigby, N. (2005). Immigration: A key issue in East. *BBC UK*. 5. 4. 2005 (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/vote_2005/england/4341477.stm, 11. 3. 2022).
- Robbins, K. (2021). Immigration is causing societal collapse says new report. *BNP*. 27. 8. 2021 (<https://bnp.org.uk/immigration-is-causing-societal-collapse-says-new-report/>, 30. 3. 2022).
- Roberts, R. (2017). Ukip’s new leader says UK being ‘buried’ by Islam and ‘swamped’ by multiculturalism. *Independent*. 1. 10. 2017 (<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/ukip-henry-bolton-new-leader-islam-multiculturalism-anne-marie-waters-a7976006.html>, 6. 3. 2022).
- Rodríguez-García, D. (2010). Beyond Assimilation and Multiculturalism: A Critical Review of the Debate on Managing Diversity. *Migration & Integration* 11 (1), s. 251–271.
- Runnymede (2017). *Open Letter on Islamophobia* (<https://www.runnymedetrust.org/blog/open-letter-on-islamophobia>, 28. 3. 2022).
- Scott, B. (2004). Multiculturalism for the masses: social advertising and public diplomacy post 9/11. In: Slavik, H., *Intercultural communication and diplomacy* (Geneva: Diplo Foundation), s. 157–173.

- Shahi, A. (2010). The failure of British multiculturalism and the virtue of reciprocity. *Open Democracy*. 8. 12. 2010 (<https://www.opendemocracy.net/en/opendemocracyuk/failure-of-british-multiculturalism-and-virtue-of-reciprocity/>, 4. 4. 2022).
- Siddique, H. (2009). Dutch politician attempts to defy UK entry ban to show film critical of Qur'an. *The Guardian*. 12. 2. 2009 (<https://www.theguardian.com/world/2009/feb/12/geert-wilders-fitna>, 11. 3. 2022).
- Slaughter, M. M. (1993). The Salman Rushdie Affair: Apostasy, Honor, and Freedom of Speech. *Virginia Law Review* 79 (1), s. 153–204.
- Solomon, S. (2006). *A Proposed Charter of Muslim Understanding* (London: Western European).
- Somerville, W. – Walsh, P. W. (2021). United Kingdom's Decades-Long Immigration Shift Interrupted by Brexit and the Pandemic. *MPI*. 19. 8. 2021 (<https://www.migrationpolicy.org/article/united-kingdom-shift-immigration-interrupted-brexit-pandemic>, 25. 3. 2022).
- Sparrow, A. (2014). Nigel Farage: parts of Britain are 'like a foreign land'. *The Guardian*. 28. 2. 2014 (<https://www.theguardian.com/politics/2014/feb/28/nigel-farage-ukip-immigration-speech>, 7. 3. 2022).
- Staff and agencies (2006). BNP leader cleared of race hate charges. *The Guardian*. 10. 11. 2006 (<https://www.theguardian.com/politics/2006/nov/10/thefarright.uk>, 15. 3. 2022).
- Stewart, H. – Mason, R. (2016). Nigel Farage's anti-migrant poster reported to police. *The Guardian*. 16. 6. 2016 (<https://www.theguardian.com/politics/2016/jun/16/nigel-farage-defends-ukip-breaking-point-poster-queue-of-migrants>, 9. 3. 2022).

Sutcliffe, J. B. (2012). The Roots and Consequences of Euroskepticism: An Evaluation of the United Kingdom Independence Party. *Geopolitics, History, and International Relations* 4 (1), s. 107–127.

Syal, R. – Mason, R. (2014). Ukip MEP who supported Muslim code of conduct urged halal slaughter ban. *The Guardian*. 5. 2. 2014 (<https://www.theguardian.com/politics/2014/feb/05/ukip-batten-muslims-halal-banned>, 9. 3. 2022).

Tahir, J. (2017). Multiculturalism: a Comparative study of British political parties. *Journal of European studies* 33 (1), s. 71–89.

The Electoral Commission (2016). *British National Party. Registration summary* (<http://search.electoralcommission.org.uk/English/Registrations/PP3960>, 13. 2. 2022).

The Week (2022). *A history od the Trojan Horse scandal*. 17. 2. 2022 (<https://www.theweek.co.uk/news/uk-news/955783/history-of-trojan-horse-scandal-true-story>, 6. 3. 2022).

Trilling, D. (2021). How the 2001 northern riots booster the far right – and reshaped British politics. *The Guardian*. 15. 6. 2021 (<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/jun/15/race-riots-far-right-britain-stereotypes-nationalist-politics>, 26. 3. 2022).

UK Legislation (2021). *British Nationality Act 1948* (<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo6/11-12/56/enacted>, 23. 1. 2022).

Ukip (2019). *UKIP. What We Stand For* (<https://irp-cdn.multiscreensite.com/f6e3b8c6/files/uploaded/WhatWeStandForNov2019.pdf>, 13. 2. 2022).

UKIP (2021). *UKIP Policies: Educational Bias* (<https://www.ukip.org/ukip-policies/policy-educational-bias>, 6. 3. 2022).

Ukip (2022). *About UKIP* (<https://www.ukip.org/about-UKIP>, 13. 2. 2022).

UKIP (2022a). *Great Posters to Download and Share-* (<https://www.ukip.org/posters>, 6. 3. 2022).

UKIP Manifesto (2005). UK Independence Party Manifesto 2005. We want our country back. *Manifesto*. 5. 4. 2005 (<http://www.manifesto.com/documents/ukip-general-election-manifesto-2005/>, 22. 2. 2022).

UKIP Manifesto (2010). UKIP Manifesto. April 2010. *Manifesto*. 1. 5. 2010 (<http://www.manifesto.com/documents/ukip-general-election-2010/>, 6. 3. 2022).

UKIP Manifesto (2015). Believe in Britain. *Manifesto*. 1. 5. 2015 (<http://www.manifesto.com/documents/ukip-2015-manifesto/>, 6. 3. 2022).

UKIP Manifesto (2017). Britain Together. *Manifesto*. 16. 5. 2017 (<http://www.manifesto.com/documents/ukip-manifesto-2017/>, 6. 3. 2022).

UKIP Manifesto (2019). Manifesto For Brexit and Beyond. *Multiscreensite* (https://irp-cdn.multiscreensite.com/f6e3b8c6/files/uploaded/manifesto_complete.pdf, 6. 3. 2022).

UKIP National Manifesto (2021). UKIP Policies: Immigration. *UKIP* (<https://www.ukip.org/ukip-policies/policy-immigration>, 6. 3. 2022).

Unsworth, C. (1982). The Riots of 1981: Popular Violence and the Politics of Law and Order. *Journal of Law and Society* 9 (1), s. 63–85.

Vertovec, S. (2010). Towards post-multiculturalism? Changing communities, conditions and contexts of diversity. *International Societal Science Journal* 68 (227/228), s. 167–178.

Voll, J. O. (2010). Islam as a Community of Discourse and World-System. In: Ahmed, A. S., – Sonn, T. eds, *The SAGE Handbook of Islamic Studies* (London: SAGE Publications), s. 1–16.

Waal. T. (2018). Is the post-multicultural era pro-diversity? *Comparative Migration Studies* 6 (15), s. 1–7.

Walker, A. (2016a). BNP chairman Adam Walker delivers full annual statement. *BNP*. 6. 12. 2016 (<https://bnp.org.uk/bnp-chairman-adam-walker-delivers-full-annual-statement/>, 17. 3. 2022).

Walker, A. (2016b). BNP responds to summer of slaughter. *BNP*. 17. 9. 2016 (<https://bnp.org.uk/bnp-respond-to-summer-of-slaughter/>, 19. 3. 2022).

Walker, A. (2017a). General election 2017: BNP policies and party numbers. *BBC News*. 22. 5. 2017 (<https://www.bbc.com/news/av/election-2017-40004024>, 18. 3, 2022).

Walker, A. (2017b). Islamist terrorism and political correctness. *BNP*. 31. 7. 2017 (<https://bnp.org.uk/islamist-terrorism-political-correctness/>, 18. 3. 2022).

Walker, A. (2018). Video – Are you also terrified by the terror of politically correctness? *BNP*. 15. 4. 2018 (<https://bnp.org.uk/video-are-you-also-terrified-by-the-terror-of-politically-correctness/>, 18. 3. 2022).

Walker, A. (2019b). BNP Chairman Adam Walker responds to the New Zealand terror attack. *BNP*. 15. 3. 2019 (<https://bnp.org.uk/bnp-chairman-adam-walker-responds-to-the-new-zealand-terror-attack/>, 18. 3. 2022).

Walker, A. (2020). Islamist freed after attacking cops with sword is jailed for plotting attacks in LGBT activists. *BNP*. 14. 7. 2020 (<https://bnp.org.uk/islamist-freed-after-attacking-cops-with-sword-is-jailed-for-plotting-attacks-on-lgbt-activists/>, 19. 3. 2022).

Walker, A. (2021). Immigration is causing societal collapse says new report. *BNP*. 27. 8. 2021 (<https://bnp.org.uk/immigration-is-causing-societal-collapse-says-new-report/>, 16. 3. 2022).

- Walker, P. (2019). New Ukip leader condemned for 'virulent Islamophobia'. *The Guardian*. 12. 8. 2019 (<https://www.theguardian.com/politics/2019/aug/12/new-ukip-leader-condemned-for-virulent-islamophobia>, 9. 3. 2022).
- Walzer, M. (1983). *Spheres of Justice: A Defense of Pluralism and Equality* (New York: Basic Books).
- Watt, N. (2011a). David Cameron: UK lost some 'moral authority' after 9/11. *The Guardian*. 10. 9. 2011 (<https://www.theguardian.com/politics/2011/sep/10/david-uk-moral-authority>, 26. 3. 2022).
- Watt, N. (2011b). Now we know why David Cameron felt free to criticise Pakistan over terrorism. *The Guardian*. 2. 5. 2011 (<https://www.theguardian.com/politics/wintour-and-watt/2011/may/02/davidcameron-barack-obama>, 26. 3. 2022).
- Watts, H. (2017b). Gun hoard seized: multiculturalism bring a wave violent crime to Britain. *BNP*. 3. 7. 2017 (<https://bnp.org.uk/gun-hoard-seized-multiculturalism-bring-wave-violent-crime-britain/>, 6. 3. 2022).
- Watts, H. (2017c). BNP Ten-point plan to counter Islamist terror. *BNP*. 28. 5. 2017 (<https://bnp.org.uk/bnp-ten-point-plan-counter-islamist-terror/>, 16. 3. 2022).
- Watts, H. (2018). Politician's mass immigration causing overpopulation catastrophe. *BNP*. 30. 11. 2018 (<https://bnp.org.uk/politicians-mass-immigration-agenda-causing-overpopulation-catastrophe/>, 30. 3. 2022).
- Watts, H. (2019). Multiculturalism enriches Britain with highest recorded homicide rate. *BNP*. 15. 7. 2019 (<https://bnp.org.uk/multiculturalism-enriches-britain-with-highest-homicide-rate-record/>, 12. 3. 2022).
- Wheeler, B. (2010). Profile: UKIP leader Lord Pearson. *BBC News*. 17. 8. 2010 (<https://www.bbc.com/news/uk-10996751>, 11. 3. 2022).

Zaheer, M. (2021). Defining Islamophobia Is the First Step Toward Addressing It. *Foreign Policy*. 29. 1. 2021 (<https://foreignpolicy.com/2021/01/29/islamophobia-united-kingdom-anti-racist-definitions/>, 29. 3. 2022).

Zapata-Barrero, R. (2017). Interculturalism in the post-multicultural debate: a defence. *Comparative Migration Studies* 5 (14), s. 1–23.

Zapata-Barrero, R. (2019). *Citizenship in the post-multicultural era* (London: SAGE Publications).

Resumé

Discussions between some European governments and political leaders about the failure of multicultural policies have begun especially after the terrorist attacks of 11 September 2001. Former French President Nicolas Sarkozy, former German Chancellor Angela Merkel and former British Prime Minister David Cameron have joined the idea of the failure of multiculturalism in Europe. Most of those who spoke out against multiculturalism accompanied their remarks with a specific community, specifically the Muslim community.

The submitted diploma thesis is an analysis of the concepts of multiculturalism and post-multiculturalism in Great Britain. Specifically focuses on the analysis of these concepts in the programming of the following British political parties: the United Kingdom Independence Party (UKIP) and the British National Party (BNP). I understand the phenomenon of post-multiculturalism at work through a critique of British multiculturalism and a debate about its failure.

In this thesis I will answer the following research questions: 1. How the program of these political parties has developed based on their attitudes towards multiculturalism, immigration and Islam, and the characteristics they emphasize in connection with these topics from 2001 to the present? 2. What is their approach to multiculturalism and how do they differ? 3. What do the programmers of the selected political parties have in common in their approach to immigration and how they differ? 4. What are the common points of their program to Islam and how do they differ?

The work is designed as a qualitative content analysis of UKIP and BNP in the period from 2001 to the present. The analytical part is processed on the basis of primary and secondary sources. Within the framework of the party's program I examine political election programs, official website, election promotional posters and statements of party leaders. In the mentioned sources is examined the context of sentences, in which appear keywords migration, multiculturalism, ethnics, minority groups, muslim, islam. I analyze programs of

the UKIP and BNP in three thematic areas determined on the basis of the elaborated theoretical part: multiculturalism, immigration and Islam.

After the content analysis of the identified sources, I determined several common and also different categories of occurrences of the specified keywords in the UKIP and BNP program within the answers to the research questions.

Přílohy

Graf č. 1: Výskyt klíčových slov na téma multikulturalismu ve volebních programech BNP a UKIP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 1: Charakteristika a postoj vůči multikulturalismu v rámci volebních programů BNP a UKIP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 2: Kategorie výskytu klíčových slov na téma multikulturalismu

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 2: Výskyt klíčových slov na téma imigrace ve volebních programech UKIP a BNP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 3: Charakteristika a postoj vůči imigraci v rámci volebních programů UKIP a BNP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 4: Kategorie výskytu klíčových slov na téma imigrace

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3: Výskyt klíčových slov na téma islámu ve volebních programech BNP a UKIP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 5: Charakteristika a postoj vůči islámu v rámci volebních programů UKIP a BNP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 6: Kategorie výskytu klíčových slov na téma islámu

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 1

Zdroj: The Guardian (2016)

Příloha č. 2

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 3

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 4

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 5

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 6

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 7

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 8

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 9

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 10

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 11

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 12

Zdroj: UKIP (2022)

Příloha č. 13

PROTECT CHILDREN
fight grooming gangs

I saved all my clothes I was raped in but the police 'beat' them and said it was my word against his
Victim

Fear of being seen as 'racist' stopped social workers saving up to 1,400 children from sexual exploitation at the hands of Asian men in just ONE TOWN!
July 2014, 27-08-14

We were beat for words when we saw this report
Business Review
Founder of British Muslim Youth

I was called a liar and 'racist' for exposing this sex gang abuse horror
Neville Hunt, Rotherham BNP
& whed@bnp.org.uk

Figures show that a staggering 3% of under 16s in Rotherham have been gang raped by Pakistanis in Rotherham
Adam Walker, BNP Chairman

The BNP were right!
The Sun, 27-08-14

British children deserve better

Islamist rape gangs are targeting vulnerable young girls in communities up and down our country. While Rotherham crimes are taking place in every town with a considerable Muslim population.

"The horrific nature of these crimes is unimaginable and the level of betrayal of the people of Rotherham by the Labour Party government must be further down and deeper and those in a position of authority who were a blind eye to the suffering of our young girls must face the full force of the law."

Labour councillors and others are ignoring these crimes. Resignations are not enough, the BNP is demanding criminal charges be brought against the politicians, and all those on the council in the social services and the police who respect their duty.

Will you stand up for justice – are you with us?

YES, it's time I took action to Protect Children! Please send me 100 leaflets for £2.50

SEND ME: £48 Standard £25 DAP/Lungaged I want to donate: £

POST NAME: _____ SURNAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____
POSTCODE: _____
PHONE NUMBER: _____ EMAIL: _____

Use cheques or PO's payable to 'British Heritage'
Send or donate by credit card please call...

RETURN TO:
PO Box 215, Wigton
Cumbria CA7 7AJ

BNP hotline 0844 809 4581 If you are being phoned by spam

www.bnp.org.uk @OfficialBNPNationalParty

Zdroj: BNP (2022)

Příloha č. 14

MISSED IMMIGRATION CRISIS
Immigrant hordes heading for Soft-Touch Britain
With 100,000 in sight!

Millions of 'refugees'
EU leaders are giving millions of immigrants EU citizenship so they can travel to Soft-Touch Britain to claim benefits

Islamic colonisation
Saudi Arabia won't take any Muslim refugees, instead they'll build 200 new mosques to help them settle in Europe

Terrorists on our streets
Islamist terror groups claim they have now smuggled in hundreds of murderers or "refugees" to kill British people

BNP Putting British people first

You can trust the British National Party to stop immigration. We will not let British people down, provide housing, rebuild our NHS, and ensure that our hard-pressed pensioners, or servicemen and women, are the first to receive aid.

Stop ALL immigration NOW!
Introduce a National Immigration Moratorium which will stop ALL immigration into Britain until we can put right the politicians' immigration shambles.

Local people first – every time
Stop sending 100,000 British in 'foreign aid' until the pensioners can heat their homes and our NHS is fixed.

Bring our troops home
No more loss of British lives in foreign wars and no more billions spent on foreign wars in Britain where it's needed!

Send me 100 leaflets for £2.50

I want to join: £48 Standard £25 DAP/Lungaged I want to donate: £

POST NAME: _____ SURNAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____
POSTCODE: _____
PHONE NUMBER: _____ EMAIL: _____

Use cheques or PO's payable to 'BNP'
Send or donate by credit card please call...

RETURN TO:
PO Box 215, Wigton
Cumbria CA7 7AJ

BNP hotline 0844 809 4581 If you are being phoned by spam

www.bnp.org.uk @OfficialBNPNationalParty

Zdroj: BNP (2022)

Příloha č. 15

The image shows two pieces of BNP promotional material. On the left is a poster with a dark background. At the top, it says 'TIME FOR ACTION' and 'SUPPORT THE BNP'. The main headline is 'SAVE YOUR COUNTRY' in large yellow letters. Below this is a graphic of a bomb with 'Islam' written on it, surrounded by a Union Jack. At the bottom, there are three green checkmarks with the following text: 'YES to Banning the Burqa', 'YES to 'No More Mosques'', and 'YES to Protecting British People'. On the right is a flyer titled 'Join the BNP in saving our country'. It features a portrait of a man and several short articles with headlines like 'Protect British People', 'No Mosques here', and 'The jobs you need to do the job'. At the bottom of the flyer is a membership form with fields for name, address, phone number, and email, along with a return address and the BNP hotline number 0844 809 4581.

Zdroj: BNP (2022)

Příloha č. 16

The image shows two pieces of BNP promotional material. On the left is a poster featuring a young girl's face. The headline reads 'Rebecca will be in an ethnic minority group when she grows up'. Below this, there is text about her British ancestors and a quote: 'When she asks me what I did to stop it when I had the chance, I'll have to tell her I did nothing'. At the bottom, it says 'It doesn't have to be this way You can make a change today...'. On the right is a flyer titled 'British children deserve better'. It features a photo of a woman and several short articles with headlines like 'Stop Immigration', 'Stop mass immigration', and 'End Soft-Touch Britain'. At the bottom of the flyer is a membership form with fields for name, address, phone number, and email, along with a return address and the BNP hotline number 0844 809 4581.

Zdroj: BNP (2022)